

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2022

07 - 13 Şubat Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
07 - 13 ŞUBAT 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
SANAYİDE KAPASİTE KULLANIM DÜŞÜYOR VE DÜŞMEYE DEVAM EDECEK...	8
ABD MERKEZ BANKASI'NIN POLİTİKA FAİZİ KARARININ TÜRKİYE ÜZERİNDEKİ KELEBEK ETKİSİ!	9
BORCU BORÇLA KAPATIYORUZ!	10
YÜKLÜ TUTARDA PARA BASILARAK SEÇİM EKONOMİSİNE GEÇİLECEĞİNİ İŞARETİ!	10
TÜRKİYE 'YOLSUZ ÜLKELER' ARASINDA EN DİPLERDE; BİR YILDA 10, 10 YILDA 42 SIRA GERİLEDİK!	11
EKONOMİYE MODEL DAYANMIYOR, YENİ İCAT 'LİRALAŞMA'	12
ENFLASYONDA İKİ AY ÜST ÜSTE REKORU İLK KEZ YAŞIYORUZ	12
TÜRKİYE'DE ENFLASYON OECD ORTALAMASININ YAKLAŞIK 6 KATI	14
ENFLASYON REKORU HALKI YERE SERDİ	15
YOKSULLUK SINIRI 14 BİN TL'YE DAYANDI, AÇLIK SINIRI ASGARİ ÜCRETİ YAKALADI!	16
AK PARTİ İKTİDARI 2021 YILINDA AKARYAKITA 79 KEZ ZAM YAPTI	17
SEBZE FİYATLARI BİR YILDA YÜZDE 107 ARTTI	18
ENERJİ ZAMLARI ASGARİ ÜCRETTEKİ ARTIŞIN YAKLAŞIK YÜZDE 43'ÜNÜ ERİTTİ	18
PLANSIZ KISITLAMA İNŞAAT ÜRETİMİNİ DE VURDU	19
İNDİRİM MÜJDESİ YOK, KATLANAN FATURALAR HALA GEÇERLİ	20
43 ÜRÜNÜN 37'SİNDE FİYAT ARTTI	21
ÇİFTÇİNİN BORCU İKİ KAT ARTTI	21
SİZ DOĞALGAZ FATURASI ÖDEMİYORSUNUZ...	22
TÜVTÜRK'ÜN 767 MİLYON LİRA VERGİ BORCU NEDEN SİLİNDİ?	24
HER ADIMDA KÂRLARINI KATLAYANLAR	24
CENGİZ BİR İHALEYİ DAHA KAÇIRMADI	25
32,4 MİLYAR TL'LİK GSS PRİMLERİNİ AÇIĞI KAPATMAK İÇİN KULLANMIŞLAR	26
ERDOĞAN'IN DÜNÜRÜ İÇİN ÖZEL İMAR PLANI	26
MİLYONLAR BİLAL'İN ARKADAŞINA GİTTİ	28
TALAN SIRASI POLİS ARAZİSİNE GELDİ	28
YENİ TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN AYDIN DA ÜÇ MAAŞLI ÇIKTI	29
YARGIYI YOK SAYDILAR	29
AKP'NİN İBB'SİNDE BURS SKANDALI	30
ÇUKUR DÜZENİNİN MİLYARLIK VURGUNU	31
İŞ, AŞ YOK AMA MİLLET BAHÇESİ VAR!	32
RANT HASTANELERİNE MİLYARLAR AKACAK	32
TÜM COVID ÖLÜMLERİNİN SEBEBİ BAKANLIK VE İKTİDARDIR!	34
YENİ SALGIN: KANSER	34
DİYANET 124 ÜNİVERSİTEYİ SOLLADI	36
ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU TEKLİFİ, ÖĞRETMENLER ODASINDA HAYAL KIRIKLIĞI YARATTI!	37
15 BİN ÖĞRETMEN ATAMASI İLE ÖVÜNÜLEMEZ!	38
SARAY REJİMİ NOBRAN BİR TROLL KÜLTÜRÜ YARATTI	38
İNSAN HAKLARI 'İHLAL EDİLDİ'	39
TÜRKİYE'DE KÖMÜRÜN 55 YILLIK KARNESİ: 200 BİN ERKEN ÖLÜM	40
TÜRKİYE TOPLUMUNUN YÜZDE 61'İ PLASTİK ATIK İTHALİNE KARŞI	41
GECE YARISI KARARLARI...	42
STRATEJİ YOKSUNU DIŞ POLİTİKA VE YALNIZLAŞAN ÜLKEMİZ	43
TESTİNİN İÇİNDE NE VARSA DIŞINA O SIZAR	46

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

07 - 13 ŞUBAT 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*9 Şubat Dünya Sigarayı Bırakma Günü

*11 Şubat 2015 - Üniversite öğrencisi **Özgecan Aslan**, tecavüze uğrayarak öldürüldü. Olay Türkiye'de kadın hakları eylemlerine dönüştü.

*11 Şubat Uluslararası Bilimde Kadın ve Kız Çocukları Günü

*13 Şubat 1967 - Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (**DİSK**) kuruldu. Sendika Başkanları yaptıkları açıklamada; "Türk işçi sınıfının çıkarları, hakları, özgürlükleri ve onuru için bir araya geldik" dediler.

*13 Şubat Dünya Radyo Günü

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

İmalat sanayi sektörünün geçen yıl aralık ayında yüzde 77,8 olan kapasite kullanım oranı 1,1 puan azalarak ocakta yüzde 77,6'ya geriledi.

Merkez Bankasının, brüt döviz rezervi geçen hafta 238 milyon dolar artarken 2021 yılı sonuna göre 1,3 milyar dolar azaldı. Brüt rezervin yüzde 66'sını swaplar oluşturuyor. Swap borçları da dahil net rezerv ise eksi -55,6 milyar dolarda seyrediyor.

Yabancı yatırımcıların Türkiye'ye yaptıkları portföy yatırımları azalıyor. Bu gelime, hem hisse senedi hem de Devlet iç borçlanma kağıtlar piyasalarının işlem hacmini azaltıp, hisse senetlerinin değer kaybetmesine, Hazine faizlerinin yükselmesine yol açıyor.

Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı tüm mevduatlar için yüzde 62,8'e, gerçek kişi mevduatlarında ise yüzde 65,2'ye geriledi. Ancak, ekonomistler kur korumalı Türk lirası mevduat uygulaması kapsamında açılan Türk lirası mevduatların da dövizde endeksli olması nedeniyle dolarizasyon kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini savunuyorlar. "Liralaşma" olarak sunulan bu gelişme aslında dolarizasyonu büyütüyor.

Yükselen faiz oranları kredi kullanımını sınırlıyor. Ocak ayında Türk lirası krediler yüzde 0,9 artarken, döviz cinsinden krediler dolar bazında yüzde 0,03 geriledi.

Vatandaşların bankalara 1 trilyon liradan fazla tüketici kredisi ve kredi kartı borcu bulunuyor. 4 milyon vatandaş, zamanında ödeyemediği tüketici kredisi ve kredi kartı borcu yüzünden bankaların takibinde bulunuyor. Varlık yönetim şirketlerine devredilenlerle birlikte takipteki borçlar 57 milyar lirayı buluyor.

Merkez Bankası politika faizinin yüzde 14'e kadar indirilmesine rağmen iç borçlanma ve kredi gibi diğer faiz oranları önemli ölçüde yükseldi.

Hazine, halk ve şirketler borçları için hem daha yüksek oranlarda faiz ödüyor, hem de yaratılan, kur farkı ve enflasyon yüzünden yoksullaşıyor.

2021 yılında otomobilde üretim, ihracat, ithalat ve yurt içi satışlar azaldı. Beyaz eşyada yüzde 16,8, elektrikte ise yüzde 13,2 oranında üretim artışı oldu.

İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Oranı Azaldı

Sanayi sektörüne doğalgaz kısıntısı ve elektrik kesintisi uygulaması başlamadan önce yapılan anketin sonuçlarına göre ocakta imalat sanayi sektörünün kapasite kullanımı önceki aya göre 1,1 puan azaldı.

- Merkez Bankasının, doğalgaz kısıntıları ve elektrik kesintilerinden önceki günlerde yaptığı anketin sonuçlarına göre hesapladığı imalat sanayi sektörünün ocak ayı kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre 1,1 puan azalarak yüzde 77,6'ya geriledi. Kapasite kullanımı geçen yılın aynı ayına göre ise 2,2 puan arttı.
- İktidarın, ocak ayının son çeyreğinde İran'dan kaynaklandığını ileri sürdüğü nedenlerle sanayi sektörünün kullandığı doğalgazda kısıntıya gitmesi ve elektrik kesintileri uygulamasının kapasite kullanımını çok daha fazla düşürdüğü gözleniyor. Bu etkinin şubat ayına ilişkin istatistiklere yansımaları bekleniyor.
- Ocakta önceki aya göre bütün mal gruplarında kapasite kullanımı geçen yılın aralık ayındaki düzeyinin gerisinde kaldı.
- Dayanıklı tüketim malları üretiminde yüzde 73,3'ten yüzde 72,9'a, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 76,6'dan yüzde 76,1'e gerileyen kapasite kullanım oranı tüketim mallarında yüzde 76,6'dan yüzde 75,6'ya, gıda ve içeceklerde yüzde 75,1'den yüzde 73,6'ya, ara mallarında yüzde 80,3'ten yüzde 79,2'ye, yatırım mallarında ise yüzde 76,2'den yüzde 74,2'ye geriledi.

Merkez Bankasının Rezervi

Merkez Bankasının, brüt döviz rezervi geçen hafta 238 milyon dolar artarken 2021 yılı sonuna göre 1,3 milyar dolar azaldı. Brüt rezervin yüzde 66'sını swaplar oluşturuyor. Swap borçları da dahil net rezerv ise eksi -55,6 milyar dolarda seyrediyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Merkez Bankası Başkanının, 4,7 milyar dolarlık döviz hesabının, “kur korumalı mevduat uygulaması” kapsamında TL’ye dönüştüğüne yönelik açıklamasına rağmen, brüt ve net rezervlerde önemli bir değişim yaşanmıyor.
- **Brüt Rezerv:** Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz); 14- 21 Ocak 2022 tarihleri arasında sadece 238 milyon dolar artarak **109,8 milyar dolar** oldu. Brüt rezervde geçen yılın sonuna göre ise 1,3 milyar dolarlık azalma yaşandı.
- (Döviz hesabından TL’ye dönen kur korumalı mevduat uygulamasında satılan döviz Merkez Bankası satın aldığı için rezervde 4,7 milyar dolara yakın bir artış olması gerekirdi. Bu artışın yaşanmaması bir süredir 13,40-13,60 TL seviyesinde seyreden dolar kuruna arka kapıdan satış yapılarak müdahale edildiği iddialarını güçlendiriyor.)
- 14-21 Ocak haftasında brüt **döviz rezervi** sadece 67 milyon dolar artarak **70,8 milyar** dolara, **altın varlıkları** 171 milyon dolar artarak **39 milyar** dolara yükseldi.
- 64,9 milyar dolara ulaşan swap borçları dahil net rezervi ise 1 milyar dolar iyileşerek (eksi) **-56,6 milyar dolardan -55,6 milyar dolara yükseldi.**

Yabancı Yatırımcı Çıkışı Sürüyor

Yabancı yatırımcıların Türkiye’ye yaptıkları portföy yatırımları azalıyor. Bu gelime, hem hisse senedi hem de Devlet iç borçlanma kağıtlar piyasalarının işlem hacmini azaltıp, hisse senetlerinin değer kaybetmesine, Hazine faizlerinin yükselmesine yol açıyor..

- Türkiye’deki ekonomi yönetimine güveni kalmayan yabancı yatırımcılar Türk lirası enstrümanlara yaptıkları yatırımları azaltmaya geçen hafta da devam etti.
- Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında 2022 yılının ilk üç haftasında yabancı yatırımcılar net olarak 230 milyon dolarlık hisse senedi, 102,5 milyon dolarlık (net) devlet iç borçlanma kâğıdı sattılar.
- Yabancı bankalar Türkiye’deki bankalardan olan swap alacaklarını ise 1,5 milyar dolar azaltarak 2 milyar dolara indirdiler.
- Yabancıların Türkiye’deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 31 Aralık-21 Ocak arasında, 580 milyon dolar azalarak **55,1 milyar dolara** geriledi.
- Yabancı yatırımcıların 21 Ocak itibarıyla Türkiye’deki portföylerinin 18,9 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 4,7 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 28,6 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından 2 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- Yabancıların Türkiye’deki portföyünü azaltması Borsa İstanbul’daki işlem hacimlerini azaltıp, spekülasyonlara açık hale getirirken, hisse senetlerinin değer kaybetmesine, iç borçlanma kağıtlarının da faiz oranlarının yükselmesine yol açıyor.

Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı tüm mevduatlar için yüzde 62,8’e, gerçek kişi mevduatlarında ise yüzde 65,2’ye geriledi. Ancak, ekonomistler kur korumalı Türk lirası mevduat uygulaması kapsamında açılan Türk lirası mevduatların da dövize endekslili olması nedeniyle dolarizasyon kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini savunuyorlar. “Liralaşma” olarak sunulan bu gelişme aslında dolarizasyonu büyütüyor.

Mevduat

31 Aralık 2021- 24 Ocak 2022 günleri arasında

- Bankalardaki toplam mevduat, döviz kurunda söz konusu günler arasında (31 Aralık 2021- 18 Ocak 2022) yaşanan yüzde 1,4 oranındaki artışın da etkisiyle 110 milyar lira artarak 5 trilyon 413 milyar liraya yükseldi.
- Aynı günler arasında TL cinsinden mevduatlar, 136,1 milyar lira artarak 2 trilyon liraya yükseldi.
- Kur korumalı mevduata dönüşün ve parite değişikliğinin etkisiyle 5,4 milyar dolar azalarak 254 milyar dolara inen döviz cinsinden mevduatların TL karşılığı ise döviz kurunda yaşanan yüzde 1,4 oranındaki artışın da etkisiyle TL cinsinden 26 milyar lira azalarak 3,4 trilyon liraya indi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için yüzde 62,8'e geriledi.
- **Dolarizasyon oranı gerçek kişilere** ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 65,2 oldu.
- *(Ekonomistler, kur korumalı Türk lirası mevduat uygulaması kapsamında açılan Türk lirası mevduatların döviz kuruna endekslenmesi (Merkez Bankası Başkanının **liralaşma** diye anlatmaya çalıştığı) nedeniyle dolarizasyon kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini savunuyorlar. Bu tutar en son 203 milyar lira olarak açıklandı. Bu tutar da dikkate alındığında gerçek dolarizasyon oranının yüzde 70'e yaklaştığı söylenebilir.)*
- Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 31 Aralık – 21 Ocak günleri arasında 3,7 milyar dolar azalarak 160,7 milyar dolara indi. *Gerçek kişilere ait döviz mevduatlarının TL karşılığı ise 18 milyar lira azalarak 2,2 trilyon lira oldu.*
- Aynı dönemde gerçek kişilerin Türk lirası mevduatları ise 71 milyar lira arttı.

Krediler

Yükselen faiz oranları kredi kullanımını sınırlıyor. Ocak ayında Türk lirası krediler yüzde 0,9 artarken, döviz cinsinden krediler dolar bazında yüzde 0,03 geriledi.

- Bankaların verdiği krediler *(bankaların bankalara verdiği krediler hariç)* 31 Aralık -24 Ocak günleri arasında, döviz kurunda yaşanan artışın da yardımıyla 46 milyar lira artarak 4 trilyon 945 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında faiz oranları da yükselen TL krediler 24 milyar lira artarken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise 22 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 51 milyon dolar azalarak 156,6 milyar dolara geriledi.
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise söz dönemde 1 milyar lira artarak 160,7 milyar liraya çıktı.

Vatandaşın Bankalara Borcu

Yükselen faiz oranları, vatandaşların bankalardan kredi kullanımını sınırlıyor. 4 milyon vatandaş, zamanında ödeyemediği borçları yüzünden bankaların takibinde bulunuyor. Varlık yönetim şirketlerine devredilenlerle birlikte takipteki borçlar 57 milyar lirayı buluyor

- Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 2022 yılının ilk üç haftasında 5,7 milyar lira azalarak 1 trilyon 20 milyar liraya geriledi. Bu borcun 26 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor. Tüketici kredisi ve kredi kartı faizlerindeki yükseliş vatandaşların kredi kullanımını sınırlıyor.
- Vatandaşların bankalar ve finansman şirketlerine olan borcunun 808 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 212 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son üç hafta tüketici kredilerinde 2 milyar liralık, kredi kartı borçları ise 3,7 milyar liralık azalma yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 19,8 milyar lirası tüketici kredilerinden, 6,2 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 26 milyar lira düzeyinde bulunuyor. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.
- **Vatandaşların varlık yönelim şirketlerine 30,7 milyar, TOKİ'ye ise 27 milyar lira borcu bulunuyor.**
- **Toplam Borç:** **Vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 78 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

Faiz Oranlarındaki Yüksek Seyir Sürüyor

Merkez Bankası politika faizinin yüzde 14'e kadar indirilmesine rağmen iç borçlanma ve kredi gibi diğer faiz oranları önemli ölçüde yükseldi. Hazine, halk ve şirketler borçları için hem daha yüksek oranlarda faiz ödüyor, hem de yaratılan, kur farkı ve enflasyon yüzünden yoksullaşıyor.

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- Kredi faizleri, iktidarın 20 Aralık'ta yaptığı örtülü faiz artırımının da etkisiyle artmaya devam ediyor. Giderek daha çoğu döviz kuruna endekslenen mevduat faizi (Bankalar tarafından ödenecek kısmı) ise azalıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

21 Ocak itibarıyla bankaların **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı 31 Aralık 2021 tarihine göre 1,75 puan azalarak yüzde 17,72 geriledi.

- Tüketici kredilerinin ortalama (ihtiyaç + taşıt + konut) faizi 2,57 puan daha artarak yüzde 28,7'ye yükseldiği 21 Ocakta ticari kredi faizleri ise 0,53 puan azalarak daha yüzde 23,84'e geriledi.

Merkez Bankası Faizi

- Banka 20 Ocaktaki toplantıda faiz oranını yüzde 14'te tutan Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın ağırlıklı ortalama faizi de 28 Ocakta yüzde 14 oldu.

İç Borçlanma Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**), 31 Aralıkta yüzde 22,7 olan yıllık faizi 21 Ocakta 23,01'e çıktı.
- **Beş yıl vadelinin faizi yüzde 23,95, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 22,60 oldu.**

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası - 5 yıl vadeli*) ise 27 Ocak itibarıyla **geçen yıl sonundaki seviyesine göre** yüzde 8,42 oranında azalarak 518,77 olarak gerçekleşti.
- Merkez Bankası faizini indireceğim derken 400'ün altına inen Türkiye'nin riskini 600 puanın üzerine çıkararak dış borçlanma maliyetlerinin de artmasına yol açtı. Bu durum sadece kamunun değil, diğer kesimlerin dış borçlanmalarını da daha pahalı hale getiriyor.

MERKEZ BANKASININ FAİZ İNDİRMENE BAŞLADIĞI EYLÜL 2021'DEN BU YANA DİĞER FAİZ ORANLARI NASIL DEĞİŞTİ?

MERKEZ BANKASI POLİTİKA FAİZİ, ENFLASYON, KUR			
	23.Eyl.21	Şimdi	Fark
	(%)	(%)	Puan
Merkez Bankası Politika Faizi (Bir haftalık repo)	19,00	14,00	-5,00
YILLIK ENFLASYON (TÜFE)	19,58	36,08	16,5
YILLIK ENFLASYON (ÜFE)	43,96	79,89	35,93
DOLAR KURU (MERKEZ BANKASI DÖVİZ ALIŞ)	8,57 TL	13,65 TL	4,9 TL

DEVLET İÇ BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASINDA FAİZ ORANLARI			
	17.Eyl.21	28 Ocak 2022	Fark
	(%)	(%)	Puan
2 Yıl Vadeli Devlet İç Borçlanma Tahvili (Gösterge Faiz)	17,68	22,82	5,14
5 Yıl Vadeli Devlet İç Borçlanma Tahvili	17,61	24,12	6,51
10 Yıl Vadeli Devlet İç Borçlanma Tahvili	17,15	23,49	6,34
2 Yıl Vadeli Dolar Cinsinden Dış Borçlanma Tahvili (EUROBOND)	3,24	5,26	2,02
5 Yıl Vadeli Dolar Cinsinden Dış Borçlanma Tahvili (EUROBOND)	5,34	7,22	1,88
CDS (Kredi Risk Primi)	362,36	518,77	156,41

BANKALARIN KULLANDIRDIĞI KREDİLERE UYGULADIKLARI FAİZ ORANI			
	17.Eyl.21	21 OCAK	Fark
	(%)	(%)	Puan
Tüketici (İhtiyaç) Kredisi	23,1	31,42	8,32
Kredili Mevduat Hesabı Faizi	24,49	27,10	2,61
Taşıt Kredisi	21,28	28,16	6,88
Konut Kredisi	17,48	18,18	0,70
Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanan Faiz Oranı (Aylık)	1,98	2,05	0,07
Kredi Kartı Gecikme Faiz Oranı (Aylık)	2,28	2,35	0,07
Ticari Kredi (TL üzerinden açılan)	21,2	23,84	2,64
Ticari Kredi (Dolar üzerinden açılan)	2,69	4,48	1,79
Ticari Kredi (Euro üzerinden açılan)	2,31	3,75	1,44

BANKALARIN MEVDUATA UYGULADIĞI FAİZ ORANLARI			
	17.Eyl.21	21 Oc. 22	Fark
	(%)	(%)	Puan
1 Aya Kadar Vadeli Türk Lirası Mevduat	17,57	16,82	1,46
3 Aya Kadar Vadeli Türk Lirası Mevduat	19,10	19,00	1,48
6 Aya Kadar Vadeli Türk Lirası Mevduat	18,99	18,50	-1,3
1 Yıla kadar Vadeli Türk Lirası Mevduat	19,25	19,51	-0,02
TL üzerinden açılan mevduatların ortalama faizi	18,14	17,52	1,33

İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 22,7 Milyon

İcra Dairelerine gelen yeni dosya sayısı yüzde 26,3 oranında arttı.

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yılın ilk dört haftasında icra ve iflas dairelerine toplam 854 bin yeni dosya geldi. 577 bin dosya ise sonuçlandırıldı.
- **Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 26,3 oranında arttı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı yılın ilk dört haftasında 276 bin adet artarak 28 Ocak itibarıyla 22 milyon 848 bin adet oldu.

Açlık Sınırı 5 Bin Liraya Dayandı

Açlık sınırı 5 bin liraya dayandı, yoksulluk sınırı da 15 bin lirayı geçti.

- Dört kişilik bir ailenin açlık sınırının 5 bin lira sınırına geldiği ocak ayında, gıda dışı gereksinimler için yapılması gereken harcama ise 10 bin lirayı geçti. Dolayısıyla yoksulluk sınırı da 15 bin liranın üzerine çıktı.
- Birleşik Kamu İş Konfederasyonunun yaptığı araştırmaya göre açlık sınırı ocakta 272 lira daha artarak 4 bin 924 liraya, yoksulluk sınırı da 1.415 lira artarak 15 bin 13 liraya yükseldi.

Otomobil Üretimi Azaldı, Beyaz Eşya ve Elektrik Üretimi Arttı

2021 yılında otomobilde üretim, ihracat, ithalat ve yurt içi satışlar azaldı. Beyaz eşyada yüzde 16,8, elektrikte ise yüzde 13,2 oranında üretim artışı oldu.

- Türkiye'nin otomobil üretimi 2021 yılında önceki yıla göre yüzde 8,4 oranında azalırken, beyaz eşya üretimi yüzde 16,8, elektrik üretimi de yüzde 13,2 oranında arttı.
- Toplam 782 bin 835 otomobilin üretildiği 2021 yılında yurt içinde 561 bin 863 otomobil satıldı. Bu satışların 225 bin 957'si yerli, 335 bin 896'sı ithal otomobillerden kaynaklandı.
- Otomobilde ihracat ise 565 bin 361 olarak gerçekleşti.
- Otomobilde üretimin yüzde 8,4 oranında azaldığı geçen yıl yurt içi satışlar yüzde 7,9, ithalat yüzde 6,8 ve ihracat da yüzde 5,2 oranında azaldı.
- Türkiye'nin beyaz eşya üretimi de geçen yıl yüzde 16,8 oranında artarak 34 milyon 80 bine yükseldi. Aynı yıl yurt içi beyaz eşya satışları yüzde 9,4, ihracat yüzde 31,6, ithalat ise yüzde 47,7 oranında arttı.
- Türkiye'nin elektrik üretimi de geçen yıl yüzde 13,2 oranında artarak 328 milyar 943 milyon kilovatsaat oldu. Üretim ise yüzde 12,4 oranında artarak 327 milyar 85 milyon kilovatsaate çıktı.

SANAYİDE KAPASİTE KULLANIM DÜŞÜYÜR VE DÜŞMEYE DEVAM EDECEK...

Sanayide kapasite kullanım oranı (KKO) ocak ayında 1,1 puan düşüşle yüzde 77,6'ya geriledi. BOTAŞ'ın uygulamaya koyduğu doğalgaz ve elektrik kesintileri öncesinde gerçekleştirilen KKO anket sonuçları da düşüşü işaret ediyor. Büyük ihtimalle ocak ayının son haftasında yaşanan kesintiler, ülke genelinde üretimin durdurulması ve fabrikaların paydos etmesiyle şubat ayında çok daha sert bir kapasite düşüşü ve üretim kaybıyla karşılaşacağız!

Merkez Bankası'nın sanayi kesiminde imalat sanayicileriyle aylık olarak gerçekleştirdiği kapasite kullanımı anketi ocak ayı sonuçları **Kapasite Kullanım Oranının** (KKO) ocak ayında aralık ayına kıyasla 1,1 puan gerilediğini ve KKO'nun yüzde 77,6'ya indiğini gösterdi

Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamaya göre, imalat sanayiinde faaliyet gösteren 1736 iş yeri ile yapılan ocak ayı İktisadi Yönelim Anketi'nin sonuçları üretim düşüşü ve KKO'da gerileme yaşandığını ortaya koyarken, mevsim etkilerinden arındırılmış KKO da ocak ayında yine 0,4 puan düşüşle yüzde 78 düzeyine indi.

Merkez Bankası'nın ve TÜİK'in aylık olarak yaptığı güven endeksi, KKO, üretim endeksi vb. anketler ve yönelim araştırmaları her ayın ilk yarısında gerçekleştiriliyor ve sonuçlar aynı ay içinde açıklanıyor.

Ocak ayı KKO sonuçları, BOTAŞ tarafından geçen hafta 24 Ocak itibarıyla uygulamaya konulan sanayiye ve santrallara doğalgaz kesintisini ve sanayi işletmeleriyle, Organize Sanayi Bölgeleri'nde (OSB) elektrik kesintisini içermiyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

BOTAŞ 29 Ocak gece yarısından itibaren sanayi kuruluşlarıyla, doğalgaza dayalı elektrik üreten çevrim santrallerine doğalgaz akışını yeniden başlattı. Gaz ve elektrik kesintisiyle, kısıtlamaların uygulandığı 5 gün boyunca ülke genelinde tüm sanayi kuruluşları üretimlerini durdurdu. Çalışanlarını izne gönderdi. Bu durum ocak ayı KKO sonuçlarına yansımada.

✓ **Bu süreçte yaşananların üretim ve kapasite-istihdam kayıplarının gerçek yansımalarını şubat ayı güven endeksleri ve KKO anket sonuçları açıklandığında göreceğiz.**

✓ Kanımca çok sert düşüşler ve güven kaybı puanlarıyla karşılaşacağız!

Özellikle sanayide üretime ara verilmesi aynı zamanda beş günlük kesinti-kısıntı süresince KKO'nun sıfırlanması anlamına geliyor. İmalat sanayiinin yeniden eski kapasitesine ulaşmasının en az bir hafta 10 gün alacağı göz önünde tutulduğunda şubat ayı ekonomik göstergeleri her alanda dip noktaları görmüş olacak.

Benzer durumların kış boyunca yeniden yaşanabileceği endişesi sanayiciler tarafından gündemde tutuluyor. Jeneratör satışları ve kiralamalarının son bir haftada yüzde 50'nin üzerinde arttığı kaydediliyor. Jeneratör kullanımının aynı zamanda tonlarca mazot, fuel oil veya benzin tüketimini gerektirdiği anımsandığında bu sanayiciler açısından ek bir külfet ve çok daha ağır bir ilave enerji maliyeti demek.

Ayrıca hava kirliliği, gürültü kirliliği de diğer olumsuzluklar. Kaldı ki binlerce işçinin çalıştığı, demir-çelik, cam sanayii, otomotiv sanayii ve yan sanayilerin enerji ihtiyacının jeneratörlerle karşılanması olanaksız. Jeneratör küçük ve kısmen bazı orta boy sanayiler için çözüm olabilir.

Bu tablonun sorumlusu sanayici değil bizzat iktidarın kendisidir ve üretime ara verilen beş günlük kesinti süresinde ortaya çıkan kayıpların telafisi yönünde sanayiciye, işletmelere bazı destekler, borç-kredi-fatura ertelemeleriyle katkı sağlanmalıdır.

Benzer bir durumun yinelenmesi kaygısının iktidar tarafından ortadan kaldırılması, elektrikte ve doğalgazda kesintisiz arz güvenliğinin her koşulda haneler, sanayiciler ve işletmeler için güvence altına alınması kaçınılmazdır. Ülke ekonomisinin içinde bulunduğu **ağır kriz koşullarında bir kez daha topyekûn kapanma ve üretime ara verilmesini sanayicimiz, imalatçımız, ihracatçımız kaldıramaz!**

ABD MERKEZ BANKASI'NIN POLİTİKA FAİZİ KARARININ TÜRKİYE ÜZERİNDEKİ KELEBEK ETKİSİ!

ABD Merkez Bankası (FED), Para Politikası Kurulu toplantısında, politika faizini yüzde 0-0,25 aralığında sabit tutma ve Mart'tan itibaren faiz artışlarına başlama kararı aldı. FED Başkanı, enflasyonla mücadele ve işsizlik artışına karşı parasal sıkılaştırma ve bilanço düzeltme adımlarının aşamalı şekilde atılacağını kaydetti. Küresel piyasalarda doların yükselişe geçiş sürecinin bir ay sonra başlayacağı netleşti!

FED'in mart ayında faiz artışı sinyalini netleştirmesinin ardından ABD doları yukarı doğru hareketlenirken, küresel borsalarda sert düşüşler yaşandı. FED karar metninde ekonomik görünüme ilişkin olarak yeni virüs varyantları dolayısıyla risklerin devam ettiği vurgulanırken ekonomi ve istihdamın güçlü olduğu, istihdam kazanımlarının da sağlam nitelikte bulunduğu, arz ve talep arasındaki dengesizliğin enflasyona katkı sunduğu vurgulandı. Bu açıklamalar özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan kırılgan ekonomileri derinden etkileme potansiyeli olan bir gelişme. Merkez Bankası ve iktidar KKM hesapları ile kurları kontrol etme yöntemleri geliştirirken, FED'in faiz artışı sonrasında kanımca kurları tutmak oldukça zorlaşacak ve kur artışları hızlanacak.

ABD faizlerinin yükselmesi, beraberinde dış borçlanmada kaynak bulma sıkıntısına yol açabilir. Küresel piyasalardaki kaynakların FED'in faiz artışıyla birlikte ABD'ye ve diğer gelişmiş piyasalara akışı hızlanacaktır. Bu da şu anda bile dış kaynak sıkıntısı çeken güçlüklerle birkaç ülkeyle swap anlaşması imzalayabilen Türkiye açısından dış kaynak girişlerini tamamıyla kurutabilir.

Ayrıca doların değerlenmesi küresel enerji fiyatlarını, petrol ve doğalgaz fiyatlarını da yukarı çekecek. Böyle bir sürecin beraberinde Türkiye'nin enerji ithalatı maliyetleri daha da yükselecek; akaryakıt, doğalgaz ve elektrige yeni zamlar kaçınılmaz olacaktır!

Hazine ve Maliye Bakanının FED kararıyla, faiz artışıyla işlerinin olmadığını söylemesi, politika faizini devre dışı bıraktıklarını ifade etmesi ve Merkez Bankası'nın bağımsızlığının söz konusu olamayacağını, sorumluluğun siyasilerde olduğunu dile getirmesi yaklaşan risklerden ve ekonomide yaşanabilecek sarsıntı ihtimallerinden bihaber olduklarını gösteriyor!

BORCU BORÇLA KAPATIYORUZ!

Bireysel kredi ve kredi kartı borçları ilk kez 1 trilyon lirayı aştı!

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi Kasım 2021 verileri, bireylerin ve hanelerin ağır bir borç batağına sürüklendiğini, bankalara olan bireysel kredi ve kredi kartı borçlarının 1 trilyon lirayı aştığını gösterdi. Kredi borcunu ödeyemeyenler arttı. Yükselen enflasyon, artan faizler ve gelirlerdeki azalmayla birlikte yasal takibe düşenlerdeki artış daha da hızlanacaktır!

AK Parti 2002 yılında iktidara geldiğinde bireylerin ve hanelerin bankalara olan kredi ve kartı borçlarının toplamı yaklaşık 6 milyar TL idi. TBB'nin Kasım 2021 verileri; bireylerin kredi ve kredi kartı borçlarının 19 yılda 1695 kat artışla 1 trilyon 17 milyar liraya yükseldiğini, vatandaşların kredi borcu ve kredi kartlarıyla hayatını idame ettirebildiğini ortaya koydu. 84 milyonluk Türkiye vatandaşları trilyonluk borç yükü altında. Şirketlerin, kurumların, KOBİ'lerin borçları bu tutara dahil değil. Bireysel kredi ve kredi kartı borcu olan yurttaşların sayısı 34 milyon 806 bin kişi. TBB rakamlarıyla 1 trilyon 17 milyar liralık kredi ve kart borcunun dağılımına bakıldığında tutarın yüzde 65'i tek başına bireysel ihtiyaç kredisi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor. Kalan yüzde 35'lik tutar konut ve taşıt kredisi borçlarına ait. Artan işsizlik ve yüksek enflasyon ve zamlarla gelirlerin erimesi sonrasında vatandaşlar büyük ölçüde borç ödeme kabiliyetlerini yitirdi. Kredi ve kart borçlarının geri ödenmesi yakın gelecekte olanaksız hale gelecek ve kitlesel yasal takiplerle karşı karşıya kalınacak. Borçların ödenmemesi durumunda kişilerin maaşlarına haciz konulması yaşamlarını sürdürme imkânlarını iyice zorlaştıracak. 18 yaş altı nüfusu düşüğümüz zaman, yaklaşık 35 milyon kişilik bireysel kredi ve kart borçluları neredeyse ülkede borcu olmayan aile ya da hanenin kalmadığını gösteriyor. Takibe dönüşüm oranları da milyonlarca kişinin yakında haciz ve icra dosyalarının katlanacağını gösteriyor. Borçların takibe dönüşüm hızındaki yükseliş eğilimi yakında bu ödenemeyen borçların sadece borçlu olanların değil, bankaların ve kamu yönetiminin de sorunu haline geleceğini işaret ediyor.

Yasal takibe düşen, gelirini kaybeden milyonların tüketimden, kartla da olsa harcamadan çekilmesi, aşamalı şekilde piyasaları kilitlemeye başlayacaktır.

İktidarın yatırım, üretim, istihdam, ihracat üzerine kurguladığı Türkiye Ekonomik Modelinin ilk çöküş dalgalarından birisi, vatandaşların trilyonu aşan borç yükü altında olmasıyla işaretini veriyor. Kişi başına bireysel kredi riskinin 29 bin 237 TL'ye yükselmiş olması, bu vahim tablonun en somut göstergesidir!

YÜKLÜ TUTARDA PARA BASILARAK SEÇİM EKONOMİSİNE GEÇİLECEĞİNİ İŞARETİ!

Merkez Bankası'nın açıkladığı 2022 yılının ilk enflasyon raporu, yüklü tutarda para basılarak seçim ekonomisine geçileceğini işaret ediyor. Merkez Bankası Başkanı ihracat, yatırım, üretim, istihdam ayakları üzerine oturtulan Türkiye Ekonomi Modeli için kamu bankaları ve Merkez Bankası kaynaklarından finansman akışının başlatılacağını ilan ederken, özel bankaları Merkez Bankası'ndan yüzde 14 faizle aldıkları kaynakları kredi olarak kullandırmaları için örtülü şekilde tehdit etti!

Merkez Bankası'nın üçer aylık dönemlerde açıkladığı enflasyon raporlarının ilkinde seçim ekonomisine geçişin ve Merkez Bankası'nın para basmaya hız vererek piyasaları TL'ye ve krediye boğacağını sinyalleri verildi. Hazırlanan yeni para politikası çerçevesine göre, ekonomideki dolarizasyon etkisinin kırılması ve TL'nin öncelikli olması hedefleniyor. Bunun için de 'Liralaşma Stratejisine' geçiliyor. Merkez Bankası Başkanının açıklamalarından anlaşılan Hazine, **Kur Korumalı Vadeli TL Mevduatı** (KKM) hesaplarıyla getirilen kur farkı garantisi ve faiz garantisinden sonra altına ve enflasyona endeksli yeni finansal araçlar çıkartacak. Böylece KKM'den sonra Enflasyon Korumalı Mevduat (EKM) ya da tahvillerle, Altın Korumalı Mevduat (AKM) ya da tahvillerle borçlanma ve para toplama yoluna gidilecek. Enflasyondaki artışın 'kur kaynaklı' olduğunu vurgulayan Merkez Bankası Başkanı KKM ve diğer finansal araçlarla kurların düşürüleceğini ve enflasyonun düşüşe geçeceğini öne sürüyor. Merkez Bankası, enflasyonla mücadele ve fiyat istikrarı görevini tamamıyla terk etmiş. Önceliği kurları baskılama ve düşürme. Ardından da ihracatı, istihdamı, üretimi, yatırımı desteklemek üzere para basarak kaynak yaratma ve bu kaynağı kendisi ve kamu bankaları üzerinden piyasalara akıtarak parasal genişlemeye geçme.

Merkez Bankası'nın yılın ilk enflasyon raporunda bu yılsonu için öngörülen artış aralığı yüzde 18,8-yüzde 27,8 olarak yer alırken gerçekleşmesi beklenen yılsonu enflasyonu ise yüzde 23,2 oranında. Bu oran yine Merkez Bankası Başkanının üç ay önce geçen yılın ekim ayında açıkladığı 2021'in son enflasyon raporunda 2022 sonu için hedeflenen yüzde 11,8'lik enflasyonun hemen hemen iki katı.

Ayrıca yüzde 23,2'lik yılsonu hedefinin tutabilmesi için ocak ayında aylık yüzde 13,5 olarak açıklanan enflasyonun yılın kalan 11 ayında toplam yüzde 9,7 artması gerekiyor. Yani kalan 11 ayda aylık enflasyonun yüzde 1'in altında olması gerek.

Bu basit hesapla bile Merkez Bankası'nın yılsonu enflasyon hesabının tutmayacağını, aşılacağını öngörmekteyim. Kaldı ki, 3 Şubat'ta açıklanacak rakamlarla muhtemelen yıllık enflasyon yüzde 50 sınırına dayanacak. Yılsonunda yüzde 23,2'lik hedefin tutması için kalan 11 ayda enflasyonun 27 puan dolayında düşürülmesi gerekecek.

Merkez Bankası Başkanının kendi bankası ve kamu bankaları üzerinden aktarılabilecek kaynakların kredi olarak dağıtılacağını açıklanması yanında özel bankalara da bu kampanyaya katılmaları yönünde örtülü ifadelerle tehditte bulunması dikkat çekici! Merkez Bankası Başkanı'nın şu ifadeleri bu tehdidin yakında devreye gireceğini gösteriyor. "Bankaların yüzde 30'larla kredi vermesine rıza göstermiyoruz. Sadece Merkez Bankasının sağladığı imkanlar bu işe yetmez. Bütün bankacılık sektörünün de bu işe girmesi ve enflasyonun dezenflasyon sürecine başlamasını satın alması lazım. Bankaların, maliyetleri düşürücü etkiyi yaratan Merkez Bankasının yanında durup, daha düşük oranlarda kredileri finanse etmeleri gerekiyor." Bu ifadeler Merkez Bankası ve ekonomi yönetiminin yakında büyük ihtimalle BDDK'yı da devreye sokarak, özel bankaları Merkez Bankası'ndan yüzde 14 faizle aldıkları kaynakları düşük faizli kredi olarak kullanırmaya zorlayacaklarını akla getiriyor.

Hatırlanacağı gibi BDDK, bankalar için **Aktif Rasyosu** kriteri getirerek kaynaklarını düşük faizli kredi olarak kullanırmaya zorlamış, bu kriteri yerine getiremeyen bankalara ağır para cezaları kesmişti. Şimdi benzer bir yöntemin yerli-yabancı özel bankalar için devreye sokularak, kredi bolluğu yaratılması, **seçim ekonomisine geçişle kısa süreli ekonomik canlanma yaratılması, sanal büyümeye zemin hazırlanması** yoluna gidileceğini öngörmekteyiz.

TÜRKİYE 'YOLSUZ ÜLKELER' ARASINDA EN DİPLERDE; BİR YILDA 10, 10 YILDA 42 SIRA GERİLEDİK!

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2021 yılı Yolsuzluk Algı Endeksi'nde Türkiye 'yolsuz ülkeler' arasında en diplerde yer alırken, 10 sıra birden aşağı düştü. Türkiye, dünyanın şiddet, yolsuzluk, darbelerle anılan ülkeleriyle aynı grupta yer alıyor!

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2021 Yolsuzluk Algı Endeksi'nde Türkiye 180 ülke arasında 96'ncı sırada yer alarak en dip noktaya geriledi. Türkiye, son 10 yıldaki yolsuzluk algısına bakıldığında 2012'den bu yana 42 sıra geriledi. Yolsuzluk algı endeksinde ülke puanları 0-100 arasında değerlendirilirken, 0 puan yolsuzluğun yoğun olduğu, 100 puan ise o ülkenin yolsuzluktan arındığını gösteriyor.

Türkiye 2021 endeksinde bir önceki yıla kıyasla 2021'de 10 sıra birden düşüşle 96'ncı sırada yer alırken endeks puanı ise 38 oldu. Bir anlamda yolsuzlukla mücadele eden ya da yolsuzluklardan arınmış ülkelerin üçte biri düzeyinde bir puan. Türkiye ile aynı puana sahip diğer ülkeler Brezilya, Endonezya, Arjantin, Sırbistan ve Sahra-Altı Afrika ülkesi olan, krallıkla yönetilen Lesoto.

AK Parti iktidarında patlama yapan yolsuzluklar, kayıt dışı servetlere aflar, tüm siyasi-ekonomik gücün tek elde toplanmasıyla yolsuzlukların önünde hiçbir engelin kalmaması, yargının baskı altında olması ve denetim mekanizmalarının bertaraf edilmesiyle ülkemiz 42 sıra gerilerken 11 puan yitirdi. Türkiye'nin puanı ekonomik, sosyal ve politik istikrarsızlıkların yoğun olduğu, darbelerin yaşandığı, demokrasiden uzak birçok ülkenin gerisinde kalırken önceki yıl aynı puanı paylaştığı ülkelerin de altına düştü. Böylece sıralamada 2020'de Türkiye ile aynı konumdaki ülkelerden Burkina Faso, Türkiye'nin 17 basamak üzerine çıktı. Türkiye ile Doğu Timor arasında 14, Hindistan ile 11, Fas ile 9 basamak fark oluştu. Yolsuzluk Algı Endeksi aynı zamanda yolsuzluk, demokrasi ve insan hakları arasındaki bağlantıyı da esas alıyor. Endeksin ilk üç sırasında aynı puanla yer alan **Yeni Zelanda, Finlandiya ve Danimarka**, küresel demokrasi endeksinde, insani gelişmişlik endeksinde, hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı endeksinde, yaşam memnuniyeti ve özgürlük endeksinde de ilk sıraları paylaşan ülkeler.

"Yolsuzluktan arınmış bir topluma giden tek sürdürülebilir yolun, insanların özgürce konuşabilmelerini ve iktidara hesap sorabilmelerini sağlamaktır." diyen Uluslararası Şeffaflık Örgütü Başkanı Delia Ferreira Rubio, **demokrasi, özgürlükler ve yargı bağımsızlığı ile temel insan haklarının, yolsuzlukla mücadeledeki öneminin somutlaştığına dikkat çekiyor. Bu tespit ve ifadeler Türkiye'nin sıralamada neden bir yılda 10, 10 yılda 42 sıra birden dibe indiğinin en açık ve net tarifi değil mi?**

EKONOMİYE MODEL DAYANMIYOR, YENİ İCAT 'LİRALAŞMA'

Merkez Bankası'nın enflasyonun kur kaynaklı olduğu tespiti dikkat çekici! Merkez Bankası, Cumhurbaşkanının 'faiz sebep enflasyon netice' tezinin geçersizliğini resmi raporla ilan ederek liralasmaya geçileceğini açıkladı. O zaman ilk adım, Kamu-Özel İş Birliği (KÖİ) projeleri ve dövize endeksli tüm garantilerin Cumhurbaşkanı kararıyla TL'ye çevrilmesidir.

Merkez Bankası'nın 2022 yılı ilk enflasyon raporu, ekonomi yönetiminin tutarsızlığının yanı sıra darmadağın olduğunu gösteriyor. MB yılsonu enflasyon hedefini yüzde 100 artışla yüzde 11,8'den yüzde 23,2'ye yükseltti. Hazine ve Maliye Bakanı yıl sonuna kadar enflasyonun yüzde 30'un altına inmeyeceğini ilan etti. İktidar içinde herkesin kendi enflasyon hesabı var. Böylesine tutarsız bir iktidar ve ekonomi yönetiminin, tüm ülke sanayiini doğalgaz ve elektriksiz bırakarak, günlerce üretimin ve sanayi çarklarının durmasına neden olması, akıl ve yönetim becerisi yoksunluğudur.

Merkez Bankası'nın enflasyon artışının kur kaynaklı olduğu tespiti ve para politikasında 'liralasmaya geçiş' stratejisinin yürürlüğe konulacağını duyurması, aynı zamanda Cumhurbaşkanının 'faiz sebep enflasyon sonuç' teorisinin geçersizliğinin ilanıdır. Para birimimiz lira değil mi? Liralasma stratejisi diyerek ekonomiyi modelden modele dönüştüren, içi boş kavramlara sığınan iktidar, ekonomik çöküşü gizliyor. ABD FED Başkanı 'Dolarlaşma' dese, bütün dünya gülerdi! Kanımca MB Başkanı Kavcıoğlu da 'Liralasma' diyerek, gitmeye hazırlanıyor.

Asıl kritik soru; enflasyon faiz değil kur kaynaklı ise kur artışlarına neyin yol açtığı sorusudur. Dolar kurunun dört ayda 8 liradan 18 liraya yükselmesinin nedeni, Cumhurbaşkanının teorisi uğruna, politika faizinin dört ayda 5 puan indirilmesidir. Bu akıl dışı ve acemi kararlarla kurlarda ipin ucu kaçınca, bu kez milyarlarca dolar rezerv satışının yanında, Kur Korumalı Mevduat (KKM) hesabıyla TL mevduatlarını dolara endeksleyip, dövizden TL'ye geçenlere faiz ve kur farkı garantisi sözü verdiler. Merkez Bankası, KKM ile kurları kontrol edeceğini, böylece enflasyon üzerindeki kur etkisini sıfırlayıp, enflasyonu düşürerek para politikasında liralasmaya geçileceğini vaat ediyor. Yine yalan-yanlış hesap yapıyor. İktidar lirayı değersizleştirip, döviz zirveye çıkarttıktan sonra, milli paramızın TL olduğundan bihaber, liralasma planına geçiyor.

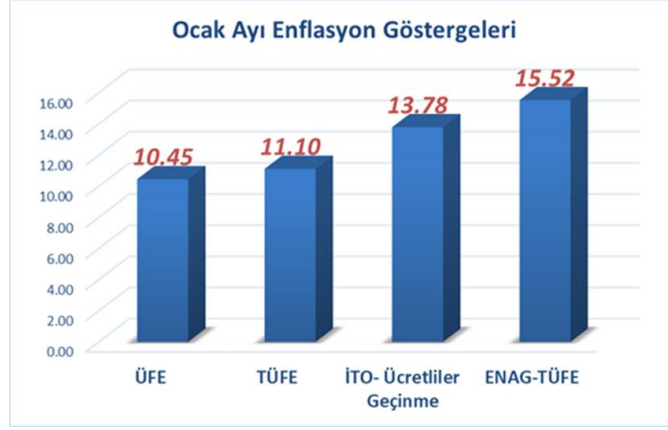
Oysa liralasma için atılacak ilk adım, Cumhurbaşkanı kararıyla tüm kamu ihalelerinin, alımlarının, sözleşmelerin TL ile yapılmasıdır. KÖİ projelerinin TL'ye çevrilmesidir. Döviz endeksli otoyol, tünel, havaalanı, şehir hastanesi geçiş ve garantileri TL'ye çevrilip ülke ekonomisinin gelecek 30-40 yılını ipotek altına alan milyarlarca dolarlık kur riski ortadan kaldırılmalıdır.

Tüm ithal girdi maliyetleri, elektrik-doğalgaz-akaryakıt vb. kur artışları zam olarak yansıtılmak yerine, liraya çevrilip sübvansede edilerek enflasyona etkisi azaltılmalıdır. Sadece KÖİ döviz garantilerinin TL'ye çevrilmesi bile yüz milyarlarca liralık kaynağın bütçede, hazineye kalmasına, toplumsal-kamusal harcamaların karşılanmasına, yüksek faizle borçlanmak yerine geniş kesimlerin refahının ve gelirlerinin artırılmasına olanak sağlayacaktır. MB'nin liralasmaya geçiş vadinin hayata geçirilmesi söylemlerle değil, somut eylem ve iktidarın icraatlarıyla ortaya konulmalıdır. Cumhurbaşkanı Erdoğan, tezinin yanlışlığını ve ülke ekonomisine verdiği hasarı kabul ederek, imzalayacağı liraya geçiş kararlarını derhal yürürlüğe koymalıdır.

ENFLASYONDA İKİ AY ÜST ÜSTE REKORU İLK KEZ YAŞIYORUZ

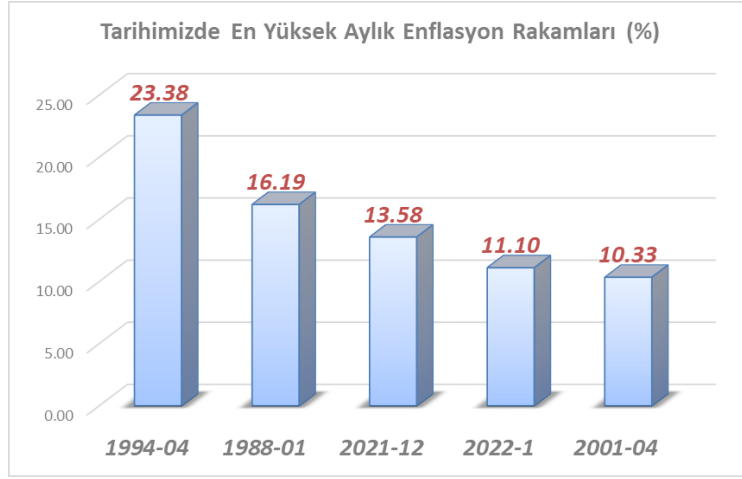
Türkiye'nin 1988'den bu yana en yüksek Ocak enflasyonunu bu yıl yaşadı ama daha da vahimi Aralık'taki yüzde 13,58'lik rekorun üzerine, yüzde 11,10'la ikinci bir enflasyon rekorunu tarihte ilk kez yaşıyoruz. Erdoğan'ın deneyi milletimize çok pahalıya patladı.

Hem tüketici hem de üretici enflasyonu, mevcut seride ocak aylarının rekorunu kırdı. Ocak ayında tüketici enflasyonu yüzde 11,10, üretici enflasyonu yüzde 10,45 oldu. Enflasyon Araştırma Grubu'na (ENAG) göre ise Ocak'ta tüketici enflasyonu yüzde 15,52.

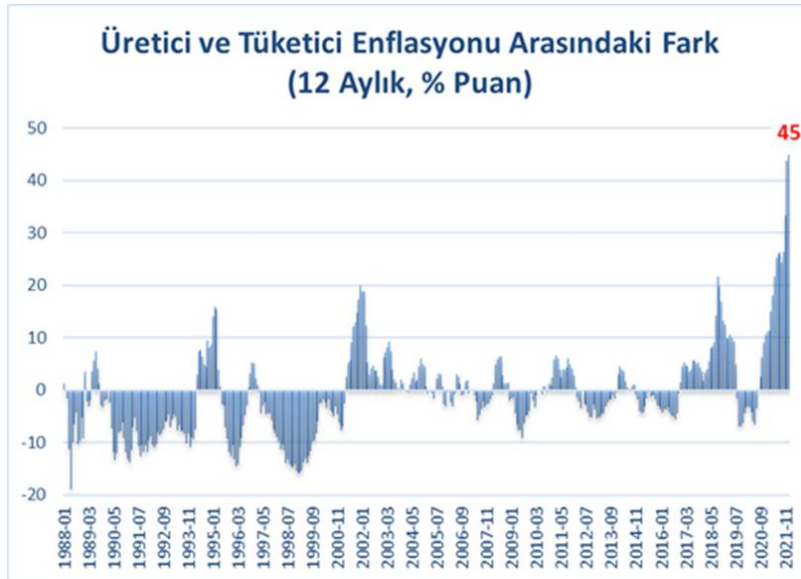
Enflasyonda İki Ay Üst Üste Rekoru İlk Kez Yaşıyoruz

Yine geçmişe baktığımızda, 1988'den bu yana en yüksek Ocak enflasyonunu bu yıl yaşadık. Ama daha da vahimi, Aralık'taki yüzde 13,58'lik rekorun üzerine, yüzde 11,10'la ikinci bir enflasyon rekorunu tarihte ilk kez yaşıyoruz. Erdoğan'ın deneyi milletimize çok pahalıya patladı.

Enflasyon Tsunamisi Gelmeye Devam Ediyor

Ocak ayında üretici enflasyonu, tüketici enflasyonun altında kaldı. Ancak hala "turpun büyüğü heybede". 12 aylık üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki fark 45 puan ile yine rekor tazeledi. Üretici fiyatlarından tüketiciye doğru korkunç bir tsunami gelmeye devam ediyor.

Memura Zam 21 Günde Eridi

Memura "2022'nin ilk 6 ayı için yüzde 5'lik zammı, yüzde 7,5 yaptık" diyerek, günlerce caka sattılar. Memura zam yüzde 7,5. Ocak enflasyonu yüzde 11,1. Memur maaşlarına yapılan zam daha yılın ilk 21 gününde eridi gitti. Memur şimdiden alacaklı... Milletten utanıp özür dilerler mi? Ne gezer!

Milletin Sırtındaki Yükü Ağırlaştırıyorlar

"Faizi indirdik, enflasyon daha da düşecek", "Enflasyon kamburunu bir süre taşıyacağız", "Enflasyon Ocak'ta negatif olur", "Enflasyon Ocak'ta pik yapar", "Enflasyon Nisan'da pik yapar" diyerek, milletin üzerindeki yükü ağırlaştırdıkça ağırlaştırıyorlar.

Milletin Sırtında Kambur Olanlar

Milletin sırtına kambur olanlar milletin sırtından inmeden, enflasyon kamburu da kalkmaz. Bu apaçık ortadır. Milletimiz sırtındaki kamburu atmak için artık gün sayıyor. Millete kambur olanlar da, kambura yatarak sandıktan kaçıyor. Sandıktan kaçma. Milletten korkma Erdoğan!

Enflasyon Dörtnala Üç Hanelere Doğru Gidiyor.

TÜİK'İN en iyimser verilerinde dahi Ocak ayında enflasyon yıllık yüzde 48,69, aylık ise %11 oranında arttı. Üretici fiyat endeksi ise yıllık oranda yüzde 93, 5 oranında artarak üç hanelere gelmesine sadece bir adım kaldı.

Erdoğan ülkeyi, iktidarı aldığı 2002 yılının da daha gerisine götürmeyi başardı. 2002 yılında yüzde 29 olan enflasyon şimdi en iyimser haliyle dahi yüzde 48,69. Enflasyon, Erdoğan'ın iktidarı aldığı 2002 yılına göre 19 puan daha fazla.

2004 yılında yüzde 1.02 olan gıda enflasyonu şu an yüzde 55,61. 20 yılın sonunda gıda enflasyonunu 55 kat artırma becerisini gösterdiler. TÜİK verilerinin dışında bağımsız ENAG grubunun açıkladığı yıllık enflasyon artışı ise yüzde 114.

Son bir yılda sadece; ekmeğin fiyatı yüzde 60, makarnanın fiyatı yüzde 82, beyaz peynirin yüzde 65, patatesin fiyatı en az yüzde 123 artmış durumda. En az diyoruz çünkü bu artışlarda kuşku ve şaibeli TÜİK verileri.

Böylece Asgari ücrete gelen yüzde 50'lik zamda, memura ve memur emeklilerine verilen yüzde 30,5'lik zamdan da eser kalmamış oldu. Yurttaşlarımız için geçtiğimiz aylar bahardaki kara kış asıl şimdi başladı.

Dünyanın En Büyük 10 Ekonomisine Girmek Bir Yana Açlık Ligindeyiz.

AKP Genel Başkanı Erdoğan dünyanın en büyük 10 ekonomisi içerisinde yer alacağımızı söylüyor. Lakin şu an ülkeyi getirdikleri lig açlık ve yoksulluk ligi. Türkiye ile yüksek enflasyon liginde yer alan ülkeler; Venezuela, Sudan, Lübnan, Suriye, Surinam Zimbabve ve Arjantin. Geriye kalan 176 ülkenin enflasyonu Türkiye'den daha düşük durumda.

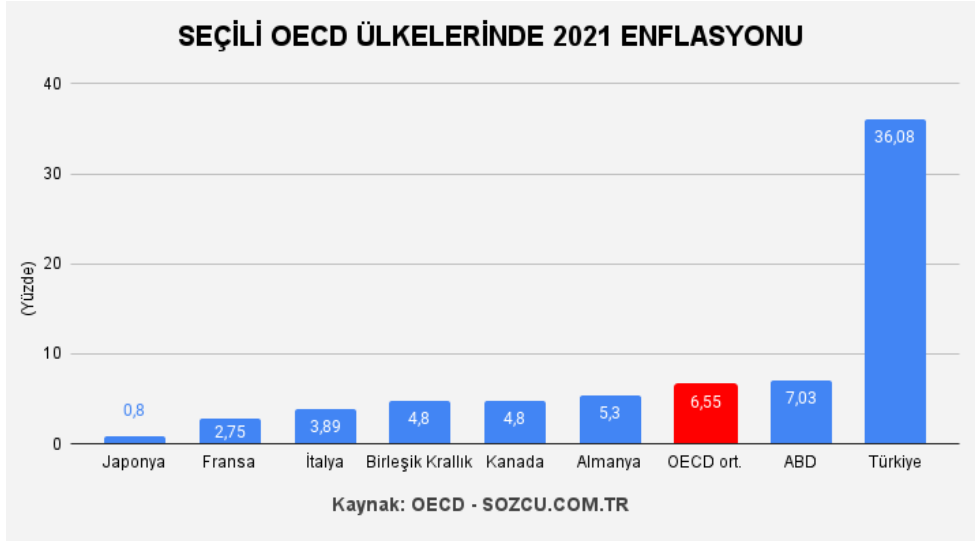
Bunun sebebi ise dünyada hiçbir yerden denenmeyen, akıldan ve bilimden yoksun ya tutarsa ekonomi modeli ile yönetilmemizdir. Ya tutarsa modelinin bizi getireceği yer dünyanın en büyük 10 ekonomisi değil, açlık ligi birinciliğidir.

TÜRKİYE'DE ENFLASYON OECD ORTALAMASININ YAKLAŞIK 6 KATI

OECD verilerine göre 2021 yılının enflasyon oranlarında üye ülkeler arasında Türkiye başı çekti. Aralık 2021'de OECD bölgesinde yıllık enflasyon 6,05 olarak gerçekleşirken Türkiye'de yüzde 36 olmuştur. Bugün açıklanan verilere göre Türkiye'de ocak ayı enflasyonu yüzde 48'i aştı. OECD enflasyonunda enerji ve gıda fiyatlarındaki artışlar dikkat çekti.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), bugün üye ülkelerin enflasyon rakamlarına ilişkin verileri paylaştı.

OECD bölgesindeki enflasyon Aralık 2021'de yıllık yüzde 6,6'ya yükseldi ve Temmuz 1991'den bu yana en yüksek oranına ulaştı. OECD bölgelerindeki enflasyon kasım ayında yüzde 5,9, Aralık 2020'de ise yüzde 1,2 olarak ölçülmüştü.

Türkiye'nin Yaklaşık 6 Katı

OECD ülkelerindeki enflasyonun yükselmesinde Türkiye'deki büyük enflasyon artışı başrol oynadı. Avrupa ve ABD'de yükselen enflasyon da artışta etkili oldu. 2021 sonunda Türkiye'deki enflasyon OECD enflasyonunun 6 katına yaklaştı.

Türkiye'de aralık ayı enflasyonu yüzde 36,08 olarak kaydedilmişti. Bugün açıklanan verilere göre ocak ayı enflasyonu ise yüzde 48,69 oldu.

Enerji Fiyatlarında Son 40 Yılın En Büyük Artışı

OECD genelindeki enflasyon artışında en büyük pay enerji fiyatlarında oldu. Aralık 2021'de OECD bölgesinde enerji fiyatları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 25,6 arttı.

Aralık 2020'de enerji fiyatlarının 2019'a göre artışı yüzde 4,2 olarak ölçülmüştü. Enerji fiyatlarında OECD bölgesinde 1981'den bu yana görülen en büyük artış gerçekleşti. OECD bölgesinin gıda enflasyonu ise yüzde 6,8'e yükseldi.

12 aylık ortalamalara göre enflasyon OECD bölgesinde yüzde 4 olarak gerçekleşirken bu oran 2000 yılından bu yana görülen en büyük yıllık artış olarak kaydedildi.

ENFLASYON REKORU HALKI YERE SERDİ

AKP iktidarı döneminde üst üste iki kez rekor enflasyon rakamları ile karşılaştık. Üstelik en kötüsü daha yaşanmadı. Merkez Bankası raporuna göre haziran ayına kadar enflasyon bu düzeyde seyredecek.

TÜİK Ocak ayında tüketici fiyat artışını yüzde 11.10 olarak açıkladı. Buna göre yıllık enflasyon da yüzde 48,69'a yükseldi. Eğer aylık fiyat artışı yüzde 12 olsaydı yıllık enflasyon yüzde 50'yi bulacaktı. İster istemez akıllarda bu psikolojik sınırın aşılması için rakamlarda bir makyajlama mı yapıldı sorusu uyandı. Zaten Merkez Bankası'nın Enflasyon Raporu'ndan bile enflasyonun martta yüzde 50'yi geçip Haziran sonuna kadar bu düzeyde seyredeceği anlaşılıyor.

Fiyat artışlarının genele yayıldığı, 409 maddenin 354'ünün fiyatlarının arttığı, sadece 38'inde düşüş kaydedildiği görülüyor.

En fazla artış yüzde 70 ile şok faturalarla yurttaşın belini büken elektrik ücretlerinde görüldü. Patlıcan yüzde 54,75, dolmalık biber yüzde 54,27, salatalık yüzde 45,81, kabak yüzde 42, domates yüzde 33 zam ile en üst sıralarda yer aldı. Diğer bir ifadeyle enflasyondan en büyük darbeyi "karışık dolma" yapmaya cüret edenler yedi.

TÜFE'ye ana harcama grupları temelinde baktığımızda iki nokta dikkat çekiyor.

1 Ulaştırma yüzde 68,9, gıda yüzde 55,6 ile fiyatı en fazla artan gruplar. Buna karşın 1. Eğitim yüzde 18,7, sağlık yüzde 28,6, eğlence ve kültür yüzde 34,8 ile ortalamanın altında fiyat artışı gösteriyor. Bunun anlamı, insanlar taleplerini fiyat esnekliği düşük, her halükarda tüketimi zorunlu kalemlere çekerken; toplumsal gelişim ve gelecek kuşakların esenliği için gerekli eğitim, sağlık, kültür-sanattan uzak kalıyorlar, onlar da göreceli fazla fiyat artırıyolar.

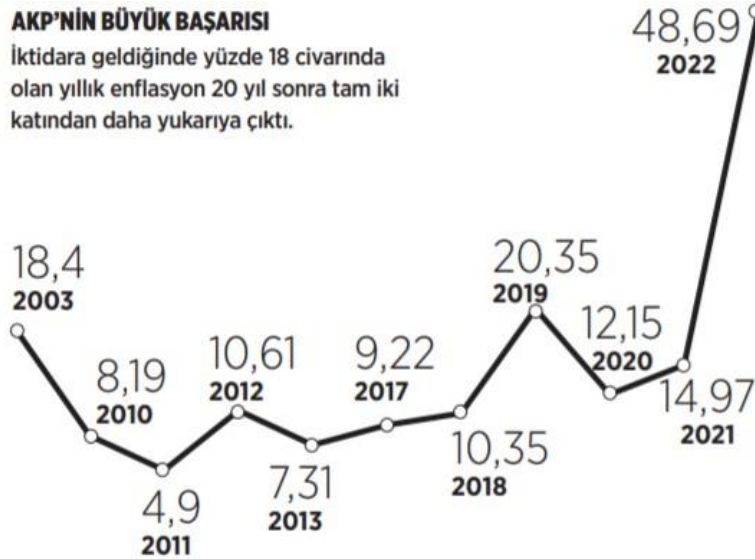
2 TÜİK harcama gruplarının ağırlıklarını yeniden belirledi. Ancak verilen ağırlıklar ortalamayı yansıtıyor. Halbuki dünyada da talebe göre ortalama saptamanın daha çok zenginlerin tercihlerini yansıttığı konusu tartışılıyor. Çünkü ekonomideki toplam talep üzerinden yola çıkarsanız, örneğin zengin bir aile yoksul bir ailenin 10 katını aşan harcama yaptığı için manşet enflasyon daha çok onların tüketim desenini yansıtır.

Geçmiş yıllarda TÜİK yoksul yüzde 20'nin gelirinin yüzde 70'inden fazlasını gıda, konut ve ulaşırmaya harcadığını açıklamıştı. Gıda ve ulaştırma gruplarında yüzde 48,69 düzeyindeki manşet enflasyondan daha yüksek yıllık fiyat artışının ortaya çıkması, konutun ise aylık yüzde 18,9 zamlanması dar gelirliğin enflasyonun ortalamadan daha da yüksek olduğunun belirtisi. Teknik gibi görülen önemli bir nokta da şu: manşet enflasyonun yüzde 48,69 olmasına karşın, on iki aylık ortalama enflasyon yüzde 22,58 ile çok daha düşük düzeyde. Çünkü 2021'in ilk aylarında bu denli yüksek bir enflasyon ivmesi yoktu. Ancak 2022 yılının sonunda diyalim Merkez Bankası'nın öngördüğü gibi enflasyon yüzde 30 civarına düşse bile, önden yüklemeli bir enflasyon söz konusu olduğundan ortalama enflasyon yüzde 40'ın altına inmeyecek. Bunun anlamı, halkın 2022'de yüz yüze kaldığı enflasyon yüzde 40'ın üzerinde gerçekleşecek.

Üretici Fiyatları Yüzde 100'e Dayandı

Yİ-ÜFE diye ifade edilen yurt içi üretici fiyatları da Ocak'ta aylık yüzde 10,45, yıllık yüzde 93,53'lük bir artış sergiledi. Üretici fiyatlarıyla tüketici fiyatları arasındaki makas da yüzde 44,84'e genişledi. Bu üreticilerin artan maliyetlerinin önümüzdeki aylarda tüketici fiyatlarını besleyeceğinin habercisi. Geçirgenliğin yüzde 100 olmayacağını bilsek bile, tüm belirtiler tüketici fiyatlarının ilkbaharda yüzde 50'yi ciddi ölçüde aşacağı yönünde.

Yİ-ÜFE'de enerjideki yüzde 142, elektrik-gaz-buharda yüzde 138,5'lük artış dikkat çekiyor. Bu anormal hareket hem dünyada enerji fiyatlarındaki ivmelenmenin, hem de döviz kurundaki sıçramanın yansıması. Gelgelelim her ikisi de aynı kapağa, uygulanan yanlış ekonomi politikalarına çıkıyor; ülkeyi enerji bağımlılığında kurtaramamak ve faizi indireceğim saplantısıyla döviz kurlarını yönetememek.

YOKSULLUK SINIRI 14 BİN TL'YE DAYANDI, AÇLIK SINIRI ASGARİ ÜCRETİ YAKALADI!

Türk-İş, Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması'nın Ocak 2022 sonuçlarını açıkladı. Buna göre; 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 4 bin 250, yoksulluk sınırı 13 bin 844 lira oldu. Bekâr bir çalışanın "yaşama maliyeti" 5 bin lirayı aştı.

Türk-İş'in araştırmasında, ocak ayında 4 kişilik ailenin açlık sınırı 4 bin 250, yoksulluk sınırı 13 bin 844 lira olarak hesaplandı. Bekâr bir çalışanın "yaşama maliyeti" ise aylık 5 bin 587 lira oldu.

Türk-İş'in, çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay yaptığı "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması"nın Ocak 2022 sonuçları açıklandı.

Araştırmaya göre, bu ay 4 kişilik ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarını ifade eden "açlık sınırı" 4 bin 250 lira oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gıda ile giyim, konut, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarına denk gelen "yoksulluk sınırı" 13 bin 844 lira hesaplandı.

Bekâr bir çalışanın "yaşama maliyeti" ise aylık 5 bin 587 lira oldu.

4 Kişilik Bir Ailenin Asgari Harcama Tutarı Yüzde 59,67 Arttı

Ankara'da yaşayan 4 kişilik ailenin gıda için yapması gereken asgari harcama tutarı, bir önceki aya göre yüzde 3,71 artarken, son 12 ay itibarıyla artış oranı yüzde 59,67 olarak hesaplandı.

Makarnada Fiyat Artışı Yüzde 17

Türk-İş verilerine göre;

► Ocak ayında süt fiyatları ay başında promosyon indirimleri yapılsa da ay sonunda geçen ay olduğu gibi tekrar litrede 12 lira seviyelerine yükseldi. Peynir ve yoğurtta aralık ayında gelen yüksek zamları, bu ay raflarda görece daha az yer kaplayan markaların sınırlı fiyat artışları takip etti.

► Bakliyat ürünlerinden nohut ve yeşil mercimekte fiyat azaldı ancak özellikle ithal kırmızı mercimek ve kuru fasulyede bir miktar artış gerçekleşti.

► Dana kıyma, kuşbaşı et ve balık fiyatı az bir artış gösterirken, kuzu kuşbaşı fiyatında yüzde 15'lik artış gözlemlendi. Balıklardan hamsinin fiyatı sabit kaldı, diğer balık türlerinin fiyatlarında sınırlı değişimler oldu. Tavuk fiyatı da sabit kaldı. Yumurtanın tanesi, fiyat düşüşü ile 1,20 liraya geriledi.

► Ocak ayında ekmek fiyatında bir değişim gözlemlenmedi. Bulgurda fiyat sabit kaldı, pirinç, un ve irmikte az bir miktar fiyat artışı yaşandı. Dar gelirlilerin sıklıkla tükettiği makarnada artış yüzde 17 oldu.

Sebze Fiyatları Arttı

► Taze sebze-meyve ortalama fiyatları bu ay yine artış gösterdi. İçerisinde lahana, ıspanak gibi yeşil yapraklıların olduğu sebze kümesi ile maydanoz, kıvırcık gibi salata yeşilliklerinin olduğu sebzelerin fiyatı arttı.

► Margarinin fiyatı sınırlı bir düzeyde artarken, tereyağı fiyatında neredeyse artış olmadı. Ayçiçek yağı sabit kalırken, zeytinyağında yüzde 11'lik artış görüldü. Ancak raflarda ayçiçek yağı marka çeşitliliğinde azalış gözlemlendi.

► Siyah ve yeşil zeytin fiyatında değişim olmadı. Şeker, bal ve reçel fiyatlarında az miktarda artış gözlemlenirken, pekmez fiyatındaki düşüş sınırlı oldu. Tuz fiyatı arttı, baharatların ortalama fiyatı düştü. Çay fiyatı değişmedi. İhlamurdaki fiyat düşüşü sınırlı oldu.

AK PARTİ İKTİDARI 2021 YILINDA AKARYAKITA 79 KEZ ZAM YAPTI

Benzin fiyatı bir yılda 10 lira 38 kuruş zamlandı. Akaryakıt fiyatları ülke genelinde 14 TL'yi geçmiş durumda. Benzin fiyatı son olarak 19 Ocak gece yarısından itibaren gelen 46 kuruş zam ile beraber rekor seviyelere ulaştı. Motorinin litre fiyatı da 14 TL lira seviyelerinde satılıyor.

- Bir Kısmı Pompaya, Bir Kısmı ÖTV'ye

2021 yılında benzine 33, motorine 28, LPG'ye ise 18 kez olmak üzere akaryakıtta toplamda 79 kez zam yapıldı.

Zamların bir kısmı doğrudan pompa fiyatına yansırken, bir kısmıysa Özel Tüketim Vergisi'nden (ÖTV) karşılandı.

Buna rağmen benzin fiyatı bir yılda 10 lira 38 kuruş zamlandı.

- Motorinin Litre Fiyatı 28 Kez Zam Gördü

Mazot ise litre fiyatı 2021'de 28 kez zamlandı. Bir yılda motorin toplamda 8 lira 78 kuruş arttı. Geçen yıl pompa fiyatına yansıtılan, 1 liranın üstünde iki zam gören motorine sadece aralıkta 2 liranın üstünde zam yapıldı.

- LPG'nin 2021 Performansı, 18 Kez Zam

LPG 18 kez zam gördü. LPG fiyatı toplamda 5 lira 98 kuruş artarken, zamların çoğu pompa fiyatına yansdı. Benzin ve motorininden farklı olarak, LPG en çok zammı beş defa ile aralık değil kasım ayında gördü.

SEBZE FİYATLARI BİR YILDA YÜZDE 107 ARTTI

Gıda fiyatlarında artış sürüyor. Antalya Ticaret Borsası verilerine göre sebze fiyatları geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 107 artarken domatesteki artış yüzde 142 oldu.

Antalya Ticaret Borsası (ATB), Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerlerinin değişimlerinin hesaplandığı endekse olan Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksi'nin ocak ayı verilerini açıkladı.

ATB verilerine göre, sebze fiyatları geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 107 artarken domatesteki artış yüzde 142 oldu. Meyve fiyatları ise geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 1,31 azaldı.

Miktar Azaldı

Ocak ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre domateste yüzde 20,45, sebzede yüzde 22,35 ve meyvede ise yüzde 5,91 azaldı.

Miktar endeksleri geçen yılın aynı ayına göre domateste yüzde 36,43, sebzede yüzde 32,95 ve meyvede ise yüzde 46,04 arttı.

Domateste Rekor Artış

Domates fiyat endeksi, geçen yılın ocak ayına göre yüzde 142,87'lik artış gösterirken bu artış, son 7 yılın rekoru oldu.

Ocak ayı itibariyle yıllık gerçekleştirmelerde sebze miktar endeksindeki yüzde 32,95'lik artışa rağmen fiyat endeksi yüzde 107,31 artış gösterdi.

Bu artış, son 7 yılın en yüksek ikinci Ocak ayı artışı oldu. Meyve fiyat endeksi ise yüzde 1,32 azaldı.

Gıda Enflasyonu Büyüyor

TÜİK verilerine göre Türkiye'de aralık ayında gıda fiyatlarındaki artış 43,80 olarak tespit edilmişti. Kasım ayında gıda grubundaki enflasyon yüzde 27,11 olarak gerçekleşmişti.

TÜİK'e göre aralıkta aylık gıda enflasyonu ise yüzde 15,99 olarak gerçekleşti. Ocak ayı enflasyonunda gıda fiyatlarındaki artışın daha da hızlanması bekleniyor.

Gıda Fiyatları Neden Artıyor?

Türkiye, dünyadaki yüksek gıda fiyatlarının yanında Türk lirasındaki sert değer kaybının getirdiği sorunlarla da boğuşuyor. Liradaki değer kaybı tarımsal girdi maliyetlerini artırıyor.

İthalata bağlı tarımsal üretim kalemlerindeki artış, gıda fiyatlarına doğrudan yansıyor. Gübre, yem gibi ürünlerin hem dolar bazında fiyatlarının artması hem de dolar/TL'deki sert yükselişe bağlı olarak fiyatlanması gıda üreticilerini zor durumda bırakıyor.

ENERJİ ZAMLARI ASGARİ ÜCRETTEKİ ARTIŞIN YAKLAŞIK YÜZDE 43'ÜNÜ ERİTTİ

2022 yılı asgari ücret tutarını ilk kez alacak vatandaşın maaşı ilk bir ayda enerji faturalarıyla neredese yarı yarıya eridi... Asgari ücret artışının yüzde 43'ü enerji zamlarıyla buharlaştı, asgari ücret artışının 565 lirası enerji zamlarıyla eriyip bitti

Ocak ayının sonu itibariyle ilk kez vatandaşların cebine giren 2022 yılı için belirlenen asgari ücretteki artış enerji faturalarına yapılan zamlar nedeniyle şimdiden buharlaştı. Ayda 230 kilovatsaat elektrik tüketen, ısınma amaçlı ayda 300 metreküp doğalgaz harcayan ve aracına ayda bir depo akaryakıt alan bir vatandaşın bu ay alacağı ücret artışının neredeyse yarısı şimdiden buharlaştı. Eşi çalışmayan ve iki çocuk sahibi bir asgari ücretli vatandaşın alacağı 1293 lira tutarındaki ücret artışının yüzde 43'ünü oluşturan 565 lira daha ilk aydan fatura zamlarıyla eriyip bitti.

Asgari Ücret Cebe Girmeden Eridi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 16 Aralık 2021 tarihinde 2022 yılı asgari ücretini 4 bin 253 lira olarak açıklamıştı. Asgari ücretin açıklandığı tarihten bu yana enerji faturalarına art arda gelen zamlar vatandaşların maaşlarının henüz cebe girmeden erimeye başlamasına neden oldu. Asgari ücretle çalışan vatandaşlar 2022 yılı için belirlenen yeni ücreti ilk kez önümüzdeki hafta almaya başlayacak ancak ücretin açıklanmasının üzerinden geçen yaklaşık 45 gün içinde gelen zamlar maaşın büyük bir bölümünü daha ilk aydan götürdü.

Elektrik Faturası 160 Lira Arttı

Asgari ücretin açıklanmasından 15 gün sonra elektrik faturalarında kademeli tarifeye geçildi. İktidarın kademeli tarifeyi zam aracına dönüştürmesi nedeniyle dört kişilik bir hanenin ortalama tüketiminin çok altında ilk kademe belirlendi. İlk kademeye yüzde 52, ikinci kademeye ise yüzde 127 oranında zam yapıldı. Buna göre asgari tüketim olan 230 kilovatsaat tüketimin faturaya yansması 210 liradan 370 liraya yükseldi. Buna göre elektriğe yapılan zammın farkı 160 liraya çıktı.

Doğalgaz Faturaları 185 Lira Arttı

Enerji faturalarına yapılan bir diğer zam da doğalgazda oldu. Asgari ücretin açıklanmasından 15 gün sonra yeni yılla birlikte konutlarda doğalgaz tarifesine de yüzde 25 oranında zam yapıldı. Hava sıcaklığının sıfır derecenin üzerine çıkmadığı kış aylarında ortalama 100 metrekare büyüklüğündeki bir evin 21 ila 22 derece sıcaklıkta olması için günde 10 ila 11,5 metreküp doğalgaz harcaması gerekiyor. Ankara'da 300 – 350 metreküp doğalgazın faturaya yansması 630 lira ile 735 lira olurken, yapılan son zamlarla 300 metreküpün faturaya yansması 790 lira; 350 metreküpün faturaya yansması ise 980 liraya çıkıyor. Buna göre doğalgaza yapılan zammın farkı da ısınma amacıyla yapılan asgari tüketimde 160 lira ile 185 lira arasına çıktı.

Bir Deponun Maliyeti 200 Lira Arttı

Asgari ücretin açıklandığı 16 Aralık 2021 tarihinde Ankara'da bir litre benzinin fiyatı 10 lira 40 kuruş; bir litre motorinin fiyatı 10 lira 38 kuruş, bir litre LPG otogazın fiyatı ise 8 lira 23 kuruştur. Döviz kurunun düşmesine karşın akaryakıt ürünlerine art arda yapılan zamların ardından bir litre benzinin fiyatı yüzde 35 artarak 14 lira 12 kuruşa çıktı. Bir litre motorinin fiyatı ise yüzde 38 oranında artarak 14 lira 36 kuruşa yükselirken; bir litre LPG otogazın fiyatı da yüzde 13,5 oranında artarak 9 lira 34 kuruşa çıktı. Buna göre bir depo benzinin maliyeti son 45 günde yaklaşık 186 lira; bir depo motorinin maliyeti yaklaşık 200 lira, bir depo LPG otogazın maliyeti de 55 lira arttı.

Ücret Artışının Yüzde 43'ü Şimdiden Eridi

Eşi çalışmayan ve iki çocuk sahibi bir asgari ücretli çalışanın 2022 yılında alacağı ücrette net 1293 lira tutarında artış yaşandı. Asgari ücretin açıklandığı 16 Aralık 2021 tarihinden bu yana tarihten bu yana geçen yaklaşık 45 günlük süreçte yalnızca enerji faturalarına yapılan zamların farkı ise toplamda 565 liraya kadar çıkıyor. Buna göre asgari ücretteki artışın yüzde 43,6'sına denk gelen oranı temel bir hak olan enerji faturalarına yapılan zamların farkının ödenmesiyle vatandaşın cebine girmeden erimiş oldu.

İlk Ayda Ücret Artışı Buharlaştı

İktidar sözcülerinin 'Vatandaşlarımızı enflasyona ezdirmeyeceğiz' diyerek açıkladığı asgari ücret artışı daha ilk aydan enerji faturalarındaki zamlarla neredeyse yarı yarıya eridi. Elektrikte asgari tüketim olarak kabul edilen 230 kilovatsaat harcayan; doğalgazda ısınma amaçlı ayda 300-350 metreküp tüketen ve ayda bir depo akaryakıt alan bir kişi asgari ücretin açıklandığı tarihten bu yana yapılan zamlar nedeniyle artık faturalara 565 lira daha fazla vermek zorunda. Eşi işsiz olan iki çocuk sahibi bir asgari ücretli vatandaşımızın bu ay alacağı 1293 lira tutarındaki artışın neredeyse yarısı şimdiden buharlaştı. 45 günde enerjiye yapılan zamlardan kaynaklı ödenecek tutar ücret artışının yüzde 43'ünü şimdiden eritti. Bu yalnızca enerji faturalarının yansması. Gıda enflasyonu ile birlikte ücret artışı ilk aydan pula dönüşmüş durumda.

PLANSIZ KISITLAMA İNŞAAT ÜRETİMİNİ DE VURDU

İnşaat malzemesi sektörünün çatı kuruluşu Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği'nin (Türkiye İMSAD) aylık sektörel raporuna göre, plansız enerji kesintileri nedeniyle inşaat malzemeleri sanayiinde üretimin durduğu ya da yavaşladığı dönemlerde ciddi kayıplar yaşadı.

Türkiye İMSAD, aylık sektör raporunu yayınladı. Raporda, plansız enerji kesintileri ve kısıtlamaların inşaat malzemeleri sanayiini olumsuz etkilediğine dikkat çekilerek, sektörün kaybının sadece kesinti yapılan günlerle sınırlı kalmadığı vurgulandı. Kısıtlama ve kesintilerin devam etmesi durumunda, 2021 yılında inşaat malzemeleri sanayiinde yakalanan üretim artışının sürdürülebilirliğine olumsuz etkilerinin olabileceğine, dolayısıyla bu kesintilerin mutlaka bir plan dahilinde olmasına ve önceden bir takvim açıklanmasının önemine dikkat çekildi. Türkiye İMSAD'ın 'Ocak 2022 Sektör Raporu'na göre 2020 yılında 282,5 milyon ton üretim yapan inşaat malzemeleri sanayii, 2021 yılında üretimini yüzde 18 artırarak 334 milyon tona yükseltti. 2021 yılında haftada ortalama 6,4 milyon ton üretim yapıldığı değerlendirildiğinde, plansız enerji kesintilerinin oluşturduğu haftalık üretim kaybı daha net ortaya çıktı. Fırınlarda yaşanan kayıpların yanı sıra, tedarik zincirindeki kopmalar ve üretimdeki kaymalar da ilave kayıplar olarak değerlendirildi.

İNDİRİM MÜJDESİ YOK, KATLANAN FATURALAR HALA GEÇERLİ

Cumhuriyet tarihinin en büyük zamları hala yürürlükte, indirim müjdesi de yok, katlanan faturalar hala geçerli, ticarethane faturaları tek kuruluş düşmeyecek, vatandaş şubat ayında da çarpılmaya devam edecek... Elektrikte fahiş zamlar da bir an önce geri çekilmeli.

İktidar Yanlışta Bile Bile Israr Etti

İktidarın kademeli tarife uygulamasını zam aracına dönüşmesinin ardından artan tepkiler üzerine iktidar geri adım atmak zorunda kalmıştır. Günlük 5 kilovatsaatten ayda 150 kilovatsaat olarak ilan edilen ilk kademenin yetersiz olduğunu defalarca dile getirmemize karşın bu yanlışta bile bile ısrar edilmiştir. Saray iktidarı 1 Ocak'ta hayata geçen uygulamada 150 kilovatsaate onay vermemiş gibi vatandaş faturalarla çarptıktan sonra ilk kademeyi 210 kilovatsaate çıkarmak zorunda kalmıştır.

Elektrikte Fahiş Zamlar Hala Yürürlükte

İlk kademede tüketim sınırının artması tek başına anlamlı değildir. Cumhuriyet tarihinin en büyük elektrik zamları hala yürürlükte. Düşük kademeye yapılan yüzde 52, yüksek kademe ise yüzde 127 oranındaki fahiş zamları geri çekilmeden ilk kademeyi yükseltmek vatandaşımızı rahatlatmayacaktır. İlk kademenin asgari tüketim olarak kabul edilen 230 kilovatsaat ve zamsız olması gerekmektedir. Kademeyi yükselterek vatandaşa şirin görünme gayreti içerisinde giren AK Parti samimi ise enerji faturalarında yapılan fahiş zamları geri çekmelidir.

Santral Tarifesindeki Artış Yeni Zammın Habercisi

Elektrikte ve doğalgazda KDV ve ÖTV derhal kaldırılmalıdır. Vatandaş enerji faturalarında indirim beklerken; BOTAŞ'ın 1 Şubat itibarıyla elektrik santrallerinin tarifesinde yüzde 14 oranında zam yapması önümüzdeki dönemlerde elektrik tarifelerinde yapılacak yeni zamların sinyalini vermektedir. İktidarın enerji buhranı yaşanırken uyguladığı politika ya tüketimi kısmak ya da zam yapmak olmaktadır.

Zamlar Varken Kademe Değişikliği Aldatmaca

Saray iktidarı vatandaşlarımıza önce fahiş zam yapıp, daha sonra bu zammı geri çekmeden ilk kademeyi yükseltmesi ikiye hatta üçe katlanan faturaları düşürmeyecektir. Faturaları katlayan düşük kademedeki yüzde 52 ile yüksek kademedeki yüzde 127 oranındaki zamlardır. Söz konusu fahiş zamlar dururken kademenin yükseltilmesi tam bir aldatmacıdır. Fahiş zamlar geri çekilmeden ilk kademenin 150 kilovatsaatten 210 kilovatsaate çıkarılması tek başına anlamlı değildir. Asgari tüketim olarak kabul edilen 230 kilovatsaatin faturalara yansımaları ilk kademenin 210 kilovatsaate çıkarılmasına karşın 210 liradan yaklaşık 330 liraya çıkaracaktır.

Ticarethane Aboneleri Perişan

Ticarethane abonelerinde ise herhangi bir kademe uygulanmadan doğrudan yüzde 127 oranında zam yapılması küçük esnafımızı mağdur etmektedir. Elektrik tüketimi fazla olan başta kasap ile süt ürünü üretici ve satıcılarının maliyetleri katlanarak artmaktadır. Kademenin 210 kilovatsaate çıkarılması ticarethane aboneleri için hiçbir anlam taşımamaktadır. Ticarethane faturalarında tek bir kuruluş düşüş olmayacaktır.

Fazla Tahsil Edilen Tutar İade Edilmeli

İlk kademenin 150 kilovatsaat olduğu tarife kapsamında ocak ayı boyunca mesken abonelerine bir ya da iki kez fatura düzenlenmiştir. Saray iktidarının yanlış kararı nedeniyle vatandaşlarımız bu faturalara daha fazla ücret ödemek zorunda kalmıştır. Zam oranları değişmeden 1 Ocak'ta ilk kademe 210 kilovatsaat olarak belirlenseydi vatandaşlarımızın faturaları yine ikiye ya da üçe katlanacaktı; ancak fatura tutarları yaklaşık 42 lira az olacaktı. Bu kapsamda Ocak ayı boyunca vatandaşlarımızın fazla ödediği ücret hesaplanarak bir sonraki fatura döneminde iade edilmelidir.

Bakan Bir Hafta Önce Olumlu Demişti

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in "Çoğunlukla olumlu tepkiler alıyoruz" demesinin üzerinden 10 gün geçmeden AK Parti Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ise "Tepkiler var" diye düşük

kademe sınırını değiştirmiştir. Aylarca hazırlandığı iddia edilen kademeli tarifenin ilk aydan değişmesi iktidarın hiçbir çalışma yapmadan tarifeyi hayata geçirdiğini göstermektedir.

43 ÜRÜNÜN 37'SİNDE FİYAT ARTTI

TZOB Başkanı Şemsi Bayraktar, "Ocak ayında, markette 43 ürünün 37'sinde fiyat artışı, 5'inde fiyat azalışı görüldü. Üreticide ise 35 ürünün 19'unda fiyat artışı, 5'inde fiyat azalışı meydana geldi. Üreticide 11 üründe fiyatlar değişmezken, markette 1 ürünün fiyatı değişmedi" dedi.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) 2022 Ocak ayına üretici-market fiyat farkını açıkladı. Buna göre, ocak ayında üretici ile market arasındaki fiyat farkı 4,5 kata yaklaştı. Ocakta üretici ile market arasındaki fiyat farkı en fazla yüzde 339,50 ile elmada görüldü.

Elmadaki fiyat artışını yüzde 293,65 kuru soğan, yüzde 287,10 portakal, yüzde 236,19 yeşil mercimek, yüzde 224,04 marul ve yüzde 222,38 nohut takip etti. Elma 4,4 kat, kuru soğan ve portakal 3,9, yeşil mercimek 3,4 kat, marul ve nohut 3,2 kat, limon ve kuru üzüm 3,1 kat fazlaya tüketiciye satıldı.

Üreticide 2 lira olan elma 8 lira 79 kuruşa, 63 kuruş olan kuru soğan 2 lira 48 kuruşa, 1 lira 55 kuruş olan portakal 6 liraya, 8 lira 18 kuruş olan yeşil mercimek 27 lira 50 kuruşa, 2 lira 8 kuruş olan marul 6 lira 74 kuruşa, 8 lira 40 kuruş olan nohut 27 lira 8 kuruşa, 2 lira olan limon 6 lira 14 kuruşa satıldı.

TZOB Başkanı Şemsi Bayraktar, "Ocak ayında, markette 43 ürünün 37'sinde fiyat artışı, 5'inde fiyat azalışı görüldü. Üreticide ise 35 ürünün 19'unda fiyat artışı, 5'inde fiyat azalışı meydana geldi. Üreticide 11 üründe fiyatlar değişmezken, markette 1 ürünün fiyatı değişmedi" dedi ve açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Ocak ayında fiyatı en fazla artan ürün, marketlerde sivri biber, üreticilerde maydanoz olurken, marketlerde ve üreticide fiyatı en fazla düşen ürün kuru soğan oldu. Pirinçte ise fiyat değişimi yaşanmadı."

Bayraktar, fiyatlardaki değişimin nedenine bağlı olarak, ocak ayında hava sıcaklıklarının normallerinin altında gerçekleşmesi ve ülke genelinde kar yağışlarının fazla olmasına bağlıdır.

Kar yağışları nedeniyle yurdun pek çok yerinde üreticinin tarlasına giremediğine, ürünlerin kar altında kaldığına ve hasadın zorlaştığına dikkat çeken Bayraktar, "Salatalık, kabak, yeşil fasulye, biber, domates, patlıcanda içinde bulunduğumuz dönemde arz örtü altından sağlanmakta olup, hava sıcaklıklarının düşmesi ile birlikte bitki gelişiminin yavaşlamasına bağlı olarak hasat edilen ürün miktarındaki azalma fiyat artışına yol açtı. Kışlık sebzelerden ıspanak, pırasa, lahanaya, karnabahar gibi ürünlerde de düşük hava sıcaklıkları nedeniyle ürünlerin yavaş gelişmesinin yanı sıra, tüm ülkemizi etkisi altına alan düşük hava sıcaklıklarının kışlık sebzeleri olumsuz etkilemesi de fiyatlarda artışa yol açtı" diye konuştu.

Son günlerde yaşanan soğuklar nedeniyle bazı bölgelerde narenciye ürünlerinin dondan etkilendiğini aktaran Bayraktar, şöyle devam etti:

"Çiftçi bahçelerde nöbet tutuyor. Üreticideki fiyat artışı mandalina çeşidi farklılığından kaynaklanıyor. Mandalina da erkenci çeşitlerden sonra şu anda geçici çeşit w-murcott çeşidi daha çok piyasa da bulunmaktadır. Mandalina da geçen ay ve bu ay çeşitlerin hasadının farklı olması sebebiyle fiyatlar yükselmiş gibi görünüyor."

ÇİFTÇİNİN BORCU İKİ KAT ARTTI

Çiftçinin bankalara olan borcun 166 milyar lirayı aştı ve bu borcun yarısını son 4 yılda yani Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra oluştu.

Tarım Kredi Kooperatifine olan 11 milyar lira borç da hesaba katıldığında çiftçimizin resmi borcu toplamda 177 milyar liraya çıktı. Bankalara olan borcun 80 milyar lirası son 3,5-4 yılda yani Tek Adam Keyfi Yönetimi dediğimiz Cumhurbaşkanlığı Sisteminde meydana geldi. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi çiftçiyi perişan etti. Bu borç bugün çiftçinin boynunda idam ipi gibi duruyor. Bu borcun faizlerinin silinerek, kalan paranın çiftçinin ödeyebileceği miktarlara bölünerek uzun vadeli yapılandırılması şarttır.

2021'i Kaybetti 2022'yi De Kaybetmeyelim

Türkiye'nin tarımda 2021 yılını çok kötü bir tabloyla geride bıraktı. Geleceği doğru inşa etmek, insanlarımızın dengeli ve yeterli beslenmesini istiyorsak tarım ve gıda ürünlerine önem verilmesi gerekir.

Üretim Planlaması Gerekliyor

Covid-19 salgını sürecinde tarım ürünlerinin ne kadar önemli olduğu ortaya çıktı. Bu süreçte gıda stokunu yapmayan ülkeler, salgından ders çıkararak gıda stokunu arttırmaya ve üretimi teşvik için çiftçiye yeni kaynaklar ayırmaya başladılar. Gıda üretimi fazla olan ülkeler ise bunu fırsata dönüştürüp fiyatları arttırarak ticari kazanç sağladılar. 2022 ve daha sonraki yıllarda daha büyük sorunlarla karşılaşmaması için acilen tarımda üretim seferberliği başlatılmalıdır. Gıda sorununun yaşanmaması, çiftçimizin insanca yaşaması için bazı tedbirlerin alınması gerekir. Üretim seferberliği için derhal adım atılmalı. 2022 yılı için üretim planlaması gerekir. Planlamanın hayata geçmesi için üretim alım fiyatlarının acilen belirlenmesi ve alım garantisinin verilmesi gerekir.

Pancar için alım fiyatı şimdiden açıklandı. Bu doğru bir karardı. Ancak ve 16 polar pancar için ton başına 800 lira, posa bedeli 50 lira ve 25 lira tamamlama primi ile 875 lira olarak açıklanan pancar fiyatı üreticiyi üretime ikna etmiş görünmüyor. Hayvancılık sektörü için posa satış fiyatları düşürülmeli, pancar alım fiyatı için taban alım fiyatı 14 poların altına düşmeyecek şekilde uygulanmalı.

Diğer stratejik ürünler için de şimdiden alım fiyatı açıklanmalı ve alım garantisi verilmeli.

Ayrıca, gübrede de çiftçinin maliyeti yıllık 65 milyar lirayı buldu. Gübre için de çiftçiye ciddi anlamda destek olunmalı. Ekim yapılacak arazilerde hızlıca toprak analizi şartı getirilerek analiz sonuçlarına göre gübre fiyatlarında en az yüzde 50 destek verilmeli.

Çiftçiye akaryakıt ve tohum desteği verilmeli. Çiftçinin, bugünden sonra hiç zam gelmezse, bugünün fiyatlarıyla bir yılda harcayacağı mazot parası 45 milyar lirayı buluyor. 2021 başında 840 liraya dolan traktörün deposu bugün bin 800 liraya doluyor. Bir zamanlar 'deponun yarısı sizden yarısı bizden' demişlerdi. Şimdi tam sırası.

TİGEM'in kar kavramından vazgeçerek derhal tohum üretimine geçmesi, çiftçiye ucuz tohum sağlamalı.

Çiftçinin üretime devam edebilmesi için ayrıca Ziraat Bankası çiftçilerimize faizsiz yeni finansman sağlaması gerekir.

Ayrıca geçen yıl yaşanan kuraklık afeti dışında uzun yıllardır çiftçilerimiz doğal afetlere karşı korumasızdır. Tüm çiftçilerin afetlere karşı kayıtsız şartsız koruyacak doğal afet sigortası yapılmalıdır. Çiftçinin olası bir afet karşısında geliri güvence altına alınmalıdır. Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı bütün çiftçilerin ürünleri sigorta kapsamına alınmalı.

Hayvancılık İçin Yem Desteği Verilmeli

Süt üreticileri için süt/yem, besiciler için ise et/yem paritesinin sağlanması için hükümetin adım atması gerekir. Süt üreticileri bir litre çiğ süt ile 1,5 kilo yem, et üreticileri ise bir kilo et ile 25 kilo yem alabilmeli. Bu paritenin sağlanması için hükümetin üreticilere prim desteği sağlaması gerekiyor. Sektörün kaba yem ihtiyacının karşılanması için de meraların ıslah edilerek, çiftçilerin kullanımına sunulması zaruridir.

SİZ DOĞALGAZ FATURASI ÖDEMİYORSUNUZ...

Neden evinizde sefalet içinde donarken fahiş doğalgaz faturaları ödüyorsunuz? Sebep doğalgaz alımlarında yapılan milyarlarca dolarlık yolsuzluk iddiaları...

Milyarlarca Dolar Zarar

Anlaşmaya göre doğalgazın birim fiyatı 70 doların altına inmeyecek, eğer inerse Türkiye 70 dolar ödemeyi garanti edecek ve 120 doların üzerine çıkmayacak ve fiyat nereye çıkarsa çıksın Türkiye 120 dolar ödeyecekti... Yani 70\$ - 120\$ arasında fiyat bandı vardı...

Ayrıca Türkiye isterse aldığı gazı istediği fiyattan ihraç edebilecekti... Hem fiyat bandı hem de ihraç hakkı Türkiye'nin lehine şartlardı... Bu şartları aklınızda tutun çünkü... Milyarlarca dolarlık yolsuzluk iddiaları tam da bu şartlar üzerine kurulu...

Özellikle Türkiye'ye tanınan ihraç hakkı Türkiye'nin "Al ya da Öde" cenderesine girmemesi için çok önemli bir avantajdı... "Al ya da Öde" cenderesinin Türkiye'ye milyarlarca dolar maliyetini merak edenler önceden yazdığım bilgilere baksınlar...

2007 yılında Azerbaycan'dan gaz alınmaya başlandı. Aynı yıl doğalgazın fiyatı 300 doların üzerine çıktı. Yapılan anlaşmada gazın üst fiyat bandınının 120 dolar olması Türkiye'nin lehine sonuçlanmıştı... Alınan gazın ilk faturası 120 dolar üzerinden ödendi...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Doğalgaz anlaşmalarına göre taraf devletlerin belirli şartlar altında fiyat revizyon talep hakkı vardır... Ancak talep edilen ülke bu revizyonu kabul etmeyebilir... Bu durumda tahkime gidilir... Ve tahkimde anlaşmaya göre karar verilir...

Azerbaycan 2008 yılı içinde fiyat revizyonu için 11 Nisan 2008'de Türkiye'ye başvurdu... AKP yönetimi, 15 Nisan 2008'den itibaren geçerli olacak şekilde fiyat revizyonu müzakerelerine başladı...

Müzakereler 4 Haziran 2010 tarihinde Azerbaycan tarafının tüm isteklerinin kabulü ile sona erdi... Böylece fiyat bandı 15 Nisan 2008 tarihinden itibaren kaldırılmış oldu...

Bu da yetmedi Türkiye'yi "Al ya da Öde" cenderesinden kurtaran ihraç hakkından da vaz geçildi... Bu avantaj elimizden çıktıktan sonra Türkiye milyarlarca dolarlık zarara uğradı...

Revizyon talebi geçmişe yürütülünce 15 Nisan 2008'den sonra alınan gazların faturası anlaşmada belirtilen 120 dolar üst sınırının çok üstünde hesaplanarak Türkiye'ye fatura edildi... Anlaşma değişikliğiyle Türkiye 1 Milyar 400 milyon dolar fazladan ödeme yapmak zorunda kaldı...

Bu anlaşmanın 15 yıllık olacağı, yıllara sari alınan gazın hem miktarının hem fiyatının yükseldiği düşünüldüğünde, yapılan anlaşma değişikliğiyle Türkiye'nin zararının en az 5 Milyar Dolar olduğunu tahmin ediyoruz...

AKP Ölü Gibi Sessiz Kaldı

Ben bu konuyu defalarca TBMM kürsünde ve televizyon programlarında dile getirdim... Ancak AKP Yönetimi mezara girmiş ölü gibi sessiz kaldı... Bu konuda tatmin edici hiçbir açıklama yapılmadığı gibi bir soruşturma da açılmadı...

Aynı yıllarda AKP'nin Ermenistan açılımına kızan Aliyev Türkiye için hayati önem taşıyan NABUCCO projesinin ipini çekiyor ve NABUCCO Türkiye için çok avantajlı olan NABUCCO projesi yerine konulan TANAP projesine göre boru hatları için topraklarını açan Türkiye'nin hiçbir avantajı yoktu...

Üstelik TANAP projesinde Türkiye kendi topraklarından geçen gaz için Eskişehir çıkışında 79 dolar, Trakya çıkışında 103 dolar ödemek zorunda kalacak... Buna ek olarak Türközü'nden alacağımız gaza da İtalya çıkış fiyatı vermek zorunda kalacağız...

Karışık ve Karanlık İlişkiler

Peki Türkiye TANAP'ta neden bu kadar maliyete katlandı... Bunu anlamak mümkün değil... Ancak TANAP'ın 6-7 Milyar Dolar inşaat ve boru döşeme ihalesini unutmamak lazım...

TANAP'ın inşaat ihalesini üç şirket aldı... ilk lot Fernas, ikinci lot Yüksel-Akkord ve üçüncü lot TEKFEN tarafından alındı... Fernas Şirketini Enerji Bakanlığı'nda birçok şüpheli işte görebilirsiniz... Fernas Şirketi ileride anlatacağım olaylarda bolca karşınıza çıkacak...

TEKFEN Şirketi ise, şirketin hisselerinin yüzde ellisini Mansimov'un almasıyla gündeme geldi... Peki kim bu Mansimov? Sedat Peker'in videolarında bolca adı geçiyor...

Mansimov'un adı Bodrum Marinadan Man Adasına, Erdoğan ailesine gemi hediye edilmesinden SOCAR'a kadar birçok olayda adı geçiyor... Mansimov ile Erdoğan ailesi arasında birçok karanlık işlem var... Bu karanlık işlemlerden biri olan Man adası dosyasını ayrıca anlatacağım...

Erdoğan Aliyev arasında bu karışık ve karanlık ilişkiler sürerken Türkiye'nin en büyük şirketlerinden biri olan Petkim'in yüzde 51'i Azerbaycan Şirketi SOCAR'A devir edildi... Ve bu devirden sonra SOCAR'a büyük avantajlar ve teşvikler sağlandı...

AKP'nin doğalgazda Türkiye'ye yüklediği bir diğer yük de Rusya'nın 4-5 Milyar Dolar batırdığı Güney Akım Projesini kurtarmaktır... Rusya bu proje ile Ukrayna'yı bypass ederek Karadeniz'den geçireceği boru hattı ile Avrupa'ya gaz satacaktı...

Ödediğiniz Fatura Doğalgazın Değil

Şimdi anlıyor musunuz doğalgaz faturanız neden yüksek... Siz doğalgaz faturası ödemiyorsunuz... Siz geçmişte yapılan yolsuzlukların ve kötü yönetimin faturasını ödüyorsunuz... Yolsuzluklara dur demezsek zemheri soğuşunda üşümeye devam edeceğiz.

TÜVTÜRK'ÜN 767 MİLYON LİRA VERGİ BORCU NEDEN SİLİNDİ?

TÜVTÜRK'teki haksız kazanç Meclis gündeminde. CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, "10 dakikalık araç muayenesine fahiş fiyatlar alan TÜVTÜRK 'ün geçtiğimiz yıllarda 767 milyon lira vergi borcunun silinme gerekçesi nedir?" diye sordu.

CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, TÜVTÜRK'teki soygunu ve haksız kazancı Meclis gündemine taşıdı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından yanıtlanması istemiyle TBMM Başkanlığına yazılı soru önergesi veren Bulut, "Araç muayene istasyonları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından 2005 yılında TÜVTÜRK'e devredilmiştir. Türkiye'de periyodik araç muayenesinde yetkili ve görevli tek kuruluş olan TÜVTÜRK, Türkiye'nin 81 ilindeki sabit ve gezici araç muayene istasyonlarıyla milyonlarca araca hizmet vermektedir. TÜVTÜRK, araç muayene ve egzoz gazı emisyon ölçümünde rekabet ortamı oluşturulmadığından tekel durumundadır" dedi.

Yüzde 37 Zam Geldi

Hususi araçlarını 2 yılda bir, yolcu ve yük taşıyan araçlar ile ticari araçlarını yılda bir muayene yaptırmakta zorunlu olan vatandaşların TÜVTÜRK'te fahiş fiyatlarla karşılaştığını kaydeden Bulut, şöyle devam etti:

– Son gelen zamlarla birlikte araç muayene ücretleri KDV dahil otobüs, kamyon, çekici ve tankerlerde yüzde 37 artarak 503,86 liradan 685,58 liraya; otomobil, minibüs, kamyonet, özel amaçlı taşıt, arazi taşıtı, römork ve yarı römorklarda yüzde 36 artarak 372,88 liradan 507,40 liraya; traktör, motosiklet ve motorlu bisikletlerde yüzde 36 artarak 189,98 liradan 258,42 liraya yükselmiştir. Egzoz ve emisyon ölçümleri de dahil edildiğine bu rakam daha da artmaktadır.

– Araç sahipleri birkaç dakika süren rutin muayene sonrası mecburen bu fahiş fiyatları ödemek zorunda bırakılmaktadır. 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 17. Maddesi'nde, "Kredi kartı ile yapılan ödemelerden komisyon talep edilemez" denilmektedir. Ancak TÜVTÜRK kredi kartı ödemelerinden komisyon alarak, vatandaşın cüzdanına ek bir yük oluşturmaktadır. Ödedikleri ücretin aldıkları hizmeti karşılamadığını kaydeden araç sahipleri bir an önce TÜVTÜRK'teki fahiş muayene ücretlerinin düşürülmesini istemektedir.

Kaç Araç Muayenesi Gerçekleşti?

CHP'li Bulut, Bakan Karaismailoğlu'nun yanıtlanması istemiyle şu soruları yöneltti:

-2021 yılında egzoz ve emisyon ölçümleri de dahil kaç aracın muayenesi gerçekleştirilmiştir? Ne kadar kazanç elde edilmiştir?

-TÜVTÜRK verdiği hizmetler karşılığı araç muayene istasyonlarının özelleştiği günden günümüze devlete ne kadar kazanç beyan etmiştir? Bu kazançların ne kadar kısmı hazineye girmiştir?

-TÜVTÜRK, kredi kartı ile yapılan ödemelerde vatandaşın komisyon almasının gerekçesi nedir?

-TÜVTÜRK'ün fahiş ücretlerinin düşürülmesine yönelik bakanlığınızın herhangi bir girişimi olmuş mudur?

-10 dakikalık araç muayenesine fahiş fiyatlar alan TÜVTÜRK 'ün geçtiğimiz yıllarda 767 milyon lira vergi borcunun silinme gerekçesi nedir?

HER ADIMDA KÂRLARINI KATLAYANLAR

Fazladan işletme süresi verilmiş...

Menemen-İliç-Çandarlı Otoyolu'nu inşa eden İÇİT, Kalyon ve Astaldi Ortaklığı'nın erken garanti ödemesi ile kârı artırılırken fazladan, haksız yere yolu işletme süresinin de uzatıldığı ortaya çıktı.

Yap-işlet-devret modeli ile İÇİT, Kalyon ve Astaldi ortaklığına yaptırılan Menemen-İliç-Çandarlı Otoyolu'nun hesaplamalarında kamu yerine şirketlerin yararı gözetildi. Garanti ödemesi öne çekilerek kârı artırılan ortaklığın, katlanmadıkları maliyet karşılığı yolu işletme süresi de uzatıldı.

541 milyon 301 bin avruluk gelir garantisi ile Menemen-İliç-Çandarlı Otoyolu'nu 31 Kasım 2030'a kadar işletecek olan İÇİT, Kalyon ve Astaldi ortaklığının, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yol vermesi ile karına kâr kattığı ortaya çıktı.

Menemen-İliç-Çandarlı Otoyolu'nun işletmesini üstlenen ortaklığa verilen 35 bin araç geçiş garantisinin yıllık ödemesinin öne çekilerek erken yapılması sonucu 39 milyon 288 bin lira daha fazla gelir elde etmesinin sağlandığı denetimlerde belirlendi. Ancak ortaklığa bir başka kıyak daha çekildiği görüldü.

Ek İşe Ek İşletme Süresi

Ortaklığın yolu daha uzun süre işletmesine neden olacak şekilde yapılan hesaplama, KGM'nin yol için ilave işler istemesi üzerine gündeme geldi. Yap-işlet-devret Modeli ile yaptırılan yollar için ilave işlerin bedelleri resmi birim fiyatlar veya piyasa fiyatları ile tespit edilirken bu yol için hesaplamada ilave yatırım tutarının finansman maliyetinin birim fiyatların kârlı tutarları üzerinden hesaplanması yöntemi tercih edildi.

Yap-işlet-devret modeli ile yaptırılan işlerin sözleşmelerinde, idarenin ek iş istemesi nedeniyle meydana gelecek maliyet artışlarının şirketlere ilave işletme süresi olarak verileceği hükmü yer alıyor. İstekliler tekliflerinde toplam yatırım tutarını, yatırım tutarının fiyatlandırılmış miktar cetvelini ve finansman maliyetini belirtiyor. Sözleşmelerdeki düzenlemelere göre, idarenin ek iş istemesi nedeniyle meydana gelen maliyet artışı, şirketin teklifinde yer alan birim fiyatlar ile hesaplanıyor. Ancak, ilave işlerin bazıları projelerde yer almayan imalatlar içerdiğinden, bu imalatların birim fiyatları teklifte yazılmıyor. Bu durumlarda da birim fiyatların tespitinde Karayolları Genel Müdürlüğü, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile diğer kurumlar tarafından yayımlanan birim fiyatlar veya piyasa fiyatları kullanılıyor.

Fazladan Süre

Ek iş talebi gündeme geldiğinde ilave yatırım tutarı belirleniyor, daha sonra bu tutarın gerektirdiği ek kredi ve finansman maliyeti hesaplanıyor. Ancak bu hesaplamada KGM, "Şirketlerin ilave iş nedeniyle öz kaynaklarından karşıladıkları tutarın finansmanına da katlandıklarını" ileri sürdü. Ayrıca uygulama sözleşmesine aykırı olarak finansman maliyeti ilave maliyetin tamamı üzerinden hesaplandı. Böylelikle ek işin maliyeti olduğundan daha yüksek hesaplanarak ortaklığın, Menemen-İliyağa-Çandarlı Otoyolu'nu işletme süresi haksız yere uzadı.

CENGİZ BİR İHALEYİ DAHA KAÇIRMADI

Ülkenin en borçlu belediyesi olan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin ihalesini 5'li çeteden Cengiz Holding'in ortağı olduğu Meram Elektrik Şirketi aldı. AKP'li belediyenin kasasından şirkete tam 57,4 milyon TL ödenecek.

Tam 5 milyar 742 milyon liralık borcu ile en borçlu belediyeler listesinin ilk sırasında yer alan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin milyonlarca liralık ihalesini de 5'li çeteden Cengiz Holding'in ortağı olduğu şirket aldı. Bu ihaleyle de yetinmeyen Cengiz Holding'in şirketi, AKP'li Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile DHMİ'nin Adana Havalimanı için düzenlediği milyonlarca liralık ihaleleri de kaptı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSU) Genel Müdürlüğü, 16 Aralık 2021 tarihinde "Elektrik Enerjisi" adı altında bir ihale düzenledi. İhaleye sadece Meram Elektrik Enerjisi Toptan Satış Anonim Şirketi'nin katıldığı ve şirketin tam 57 milyon 418 bin TL teklif vererek ihaleyi aldığı açıklandı.

Meram Elektrik Enerjisi Şirketi, AKP'li Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nden ihale aldı. Kayseri Büyükşehir Belediyesi, 29 Kasım 2021 tarihinde 2022 yılının ihtiyacı olan elektrik enerjisi alımı için ihale düzenledi. Bu ihaleyi de yine 7 milyon 303 bin TL teklif veren Meram Elektrik Enerjisi Şirketi'nin aldığı açıklandı.

Şirket, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğü'nün Adana Havalimanı için düzenlediği elektrik enerjisi ihalesini kaptı. Şirket, DHMİ'nin düzenlediği ihaleyi tam 7 milyon 603 bin TL'ye aldı. Adana Havalimanı'nın elektriğini yıl sonuna kadar Meram Elektrik Enerjisi Şirketi verecek.

10 YILDA TAM 242 İHALE

Kamudan en fazla elektrik enerjisi ihalesi alan şirketler listesinin ilk sıralarında yer alan Meram Elektrik Enerjisi Şirketi de Cengiz Holding'le bağlantılı. Meram Elektrik, 2011 tarihinde Alarko Holding ve Cengiz Holding ortaklığından kuruldu. Şirket, 2012 ile 2021 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönemde de kamudan tam 1 milyar 94 milyon 833 bin TL değerinde 242 ayrı ihale aldı.

Tüm "mega projeleri" tek başına ya da konsorsiyum içinde yer alarak üstlenen Cengiz'in yaptığı işlerden bazıları şöyle: İstanbul 3'üncü Havalimanı, Hasankeyf İlisu Barajı, Kuzey Marmara Otoyolu, Yusufeli Barajı ve HES ve Akkuyu Nükleer Santral Limanı.

32,4 MİLYAR TL'LİK GSS PRİMLERİNİ AÇIĞI KAPATMAK İÇİN KULLANMIŞLAR

İzmir Tabip Odası Üyesi Dr. Ergün Demir, Sosyal Güvenli Kurumu'nun (SGK) Genel Sağlık Sigortası (GSS) için toplanan primlerden artan 32,4 milyar lirayı "kanuna aykırı şekilde" sosyal sigorta fonu açıklarını kapatma için kullandığını belirtti. Demir, Sayıştay'ın da konuya ilişkin "Sağlık sigortası fonunda kalması gereken 32,4 milyar liranın kanunlara aykırı olarak sosyal sigorta fonu giderleri/'açıklarını' kapatmak için kullanıldığı tespit edilmiştir" tespitini yaptığını aktardı.

İzmir Tabip Odası Üyesi Dr. Ergün Demir, yurttaşların son aylarda birçok ilaca ulaşamadığını ve kamu hastanelerinde tıbbi malzemelere erişimin sağlanamaması nedeniyle yurttaşların ameliyat olamadığını hatırlatarak, sağlık için toplanan paranın SGK tarafından başka yerlerde kullanıldığını açıkladı.

Demir yaptığı değerlendirmede, Genel Sağlık Sigortası (GSS) primlerinden yapılan harcamanın giderine oranla 2013-2020 yılları arasında 32,4 milyar lira fazla vermesi gerekirken bu fazlanın "kanuna aykırı şekilde" sosyal sigorta fonu açıklarını kapatmak için kullanıldığını anlattı.

Demir, GSS primlerini çalışanların ve işverenlerin ödediğini anımsatarak, burada biriken paranın tamamının sağlık için harcanmadığını şöyle açıkladı:

"SGK sağlık hizmeti satın almaktadır, bu sağlık hizmetinin ödemesini ise GSS'de fonla oluşan paradan ödeyerek yapmaktadır. Toplanan GSS primlerinin yüzde 68,5'ini çalışanlar ile işverenler ödüyor. Yüzde 28,2'si Hazine'den sağlık primi payı olarak aktarılıyor. Yüzde 3,3'ü ise vatandaşların muayene, ilaç, tıbbi malzeme katkı payından oluşuyor. Gelirler GSS kapsamında sağlanan sağlık hizmetlerini karşılamaktadır. 2013-2020 yılları arasında GSS gelirleri, giderlerini karşıladığını ve hatta birçok yılda 10,8 milyar lira fazla vermektedir. Bu durum şunu göstermektedir ki sağlık hizmetlerinin nitelik ve niceliğinin geliştirilmesi, kamusal yatırım yapılması ve aynı zamanda koruyucu sağlık hizmetlerinin güncellenmesi konusunda gerekli kaynak mevcuttur. Burada önemli olan sağlık hizmetlerine harcanan paranın kanunlara uygun bir şekilde kullanılmamasıdır."

"Emeklilik Fonu İçin Kullanılıyor"

Sayıştay, SGK'nın 2013-2016 ve 2020 yılları denetiminde GSS priminde sağlık için harcanması gereken paraların emeklilik fonları için kullanıldığını tespit etmiştir. Çoğu politikacı son dönemde sağlık harcama giderlerinin arttığını, bu harcamaların ise SGK açıklarını arttırdığını ifade etmektedir. Tablo göstermektedir ki bu harcamalar sağlık harcamalarına bağlı değil emeklilik işlemlerinden meydana geldiğinin altını çizmek gerekmektedir.

"Sağlık İçin Toplanan Para Sağlık İçin Harcansın"

Sağlık hizmetleri için kaynak mevcut. Bu konunun tartışılması ve kamuoyunun gündemine getirilmesi gerekmektedir. Yoksa önümüzdeki dönem özellikle sağlık hizmetlerine yapılacak zamlarla birlikte vatandaşların ilaç, tıbbi malzeme ve sağlık giderlerinin birçoğu vatandaşın sırtına yüklenmeye çalışmaktadır. Sağlık için toplanan para sağlık için harcansın, vatandaşın sırtına yük olmasın."

"Kanuna Aykırı Harcama"

Demir, SGK'nın sağlık için toplanan parayı başka yere kullanmasının 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun "Sosyal sigorta fonu, genel sağlık sigortası fonu ile hiçbir şekilde birleştirilemez ve fonlar arasında kaynak aktarılamaz" hükmü ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Genel sağlık sigortası prim gelirleri; yönetim giderleri, genel sağlık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri ve diğer haklar dışında başka bir amaçla kullanılamaz" hükmüne aykırı olduğunu belirterek, "2020 yılında sağlık hizmetleri dışında başka bir amaçla kullanılmaması ve sağlık sigortası fonunda kalması gereken 32,4 milyar liranın 5510 ve 5502 Sayılı Kanunlara aykırı olarak sosyal sigorta fonu giderleri/'açıklarını' kapatmak için kullanıldığı tespit edilmiştir" dedi.

ERDOĞAN'IN DÜNÜRÜ İÇİN ÖZEL İMAR PLANI

Marmaris'te 140 bin hektarlık Datça-Bozburun koruma bölgesi içindeki bir tarlaya, "şahsa özel imar planı" değişikliği hazırlandı. Tarlanın sahibi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kardeşi Mustafa Erdoğan'ın dünürü.

Bir yerde kamu çıkarı korunmuyorsa orada muhakkak bir şahsın, tarikatın, vakfın, siyasetçinin veya şirketin çıkarı korunuyor demektir. İkisinin uzlaşamayacağını AKP öğretti artık. Bir şeyi daha öğretti tabii; akarabaların hatırının ne denli büyük olduğunu. İşte size Saray eşrafından bir akrabanın hatırına yapılan "şahsa özel imar değişikliği" hikâyesi daha...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 31 Aralık'ta Hisarönü Mahallesi'ndeki bir tarla ile ilgili imar planı değişikliğini askıya çıkardı.

İmar planı değiştirilmek istenen yer Kirseburnu körfezinin dibindeki 142 no'lu parsel. İmar planının kapsadığı tarla 23 bin 20 metrekare. Projeye göre 15 bin 899 metrekaresi "Özel Yaşlı Bakımevi"ne ayrılacak. 2 bin 740 metrekaresi rekreasyon alanı, 2 bin 936 metrekaresi rekreatif alan, bin 233 metrekaresi park ve bin 443 metrekare de yol olacak.

Plan bakımevi için, lakin projenin tamamına bakıldığında ucu yat limanına kadar gidiyor. İşin doğrusu buraya ne yapılacak olursa olsun, imara açılması tartışma götürmeyecek şekilde yasal düzenlemelere aykırı zaten.

Yasaları Göz Göre Göre Kimin İçin Çığnıyorlar Peki?

Arazinin mülkiyetinin yüzde 80'i Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kardeşi Mustafa Erdoğan'ın damadının annesi Ayşe Sevda Peker'e ait. Yani Cumhurbaşkanı'nın yeğeninin annesine özel bir imar planı değişikliği hazırlanmış.

Mustafa Erdoğan'ın kızı Sümeyra Erdoğan 2010 yılında Peker Tekstil'in sahipleri Hikmet ve Sevda Peker'in oğlu Burak Peker ile evlenmişti. Lütfi Kırdar Rumeli Salonu'nda yapılan görkemli düğünün nikâh şahitleri Recep Tayyip-Emine Erdoğan çiftiydi.

Peker araziye 2016 yılında satın almış. Üzerinde sadece tek katlı iki köy evi bulunuyor. Bunun dışında tek çivi bile çakılmamış, çakılması da imkansız. Çünkü bölge özel koruma kanunlarına tabi.

İmar planı değişikliği yapılan tarla, 1990'da Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilen ve Marmaris Milli Parkı'nı da kapsayan "Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi" içinde yer alıyor. Buna dair 1/25.000 ölçekli plan da 7 Ocak 2015'te Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylandı.

Datça-Bozburun yarımadası Avrupa'da korunması gereken 100, Türkiye'de 9 orman sıcak noktalarından biri. Türkiye 1993'te Ramsar Sözleşmesi'ne taraf oldu ve sözleşme 1994'te Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Dolayısıyla sulak alanların korunması mecburi. Sulak alanların kaybedilmesi halinde geri dönüşün mümkün olmadığı; başta kuşlar olmak üzere hayvan ve bitki çeşitliliği nedeniyle "doğal müze" kabul edildiği; buldukları yerin ekolojik dengesi açısından hayati oldukları biliniyor.

Hisarönü de Datça-Bozburun hattının önemli zonlarından. Özellikle nesli tükenmekte olan bir su samuru türünün yuvası. Haliyle o imar planı, bir türün soykırım emri anlamına da geliyor.

Datça-Bozburun koruma alanının büyüklüğü yaklaşık 140 bin hektar. Oysa aynı alanda yer alan 23 bin hektarlık bir kısma mahsus imar düzenlemesine gidilmesi ulusal ve uluslararası düzenlemelere aykırı olduğu gibi, planlamanın bütünlüğüne de aykırı. Daha anlaşılır söyleyelim: "Özel koruma bölgesi" demek, tüm alanın aynı standartlarda, aynı yasal düzenlemelerle korunması demektir. Onun içinden bir parseli seçip, mülkiyeti kime ait olursa olsun, oraya özel imar düzenlemesi yapamazsınız!

Ne Var ki Yasaları Eğip Bükerek Yaptılar.

Plan değişikliği dosyasında imara açılan arazinin "marjinal tarım alanı" olduğu belirtiliyor ve ilgili düzenleme hatırlatılıyor: "Bu tür arazilere tarımsal tesisler, belli koşullar ve ilgili kurumların görüşü alınarak kurulabilir. Eğitim, sağlık gibi kamusal tesisler ile sosyal ve teknik altyapı tesisleri, gerekli izinler alınarak inşa edilebilir."

Bir devlet kurumu, devletin koyduğu kuralın, çıkardığı yasanın etrafından dolanır mı? Zira aynı düzenlemede, "bölgede uygun başka bir alternatif yer olmaması halinde..." deniliyor. Üstelik özel koruma bölgelerindeki kültür ve tabiat varlıklarının korunması için, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 15. maddesinde, "trampa usulü"nden bahsediliyor. Anlamı kabaca şu: Eğer sosyal tesis kurulmak zorundaysa, öncelikle alternatif başka yer verebilir.

Nitekim Marmaris Belediyesi de kendisine konuyla ilgili başvuru yapıldığında 2 Haziran 2020 tarihli bir yazı ile değişiklik talep edilen parselin bulunduğu alanda imar planı olmadığını, buna karşın ilçe sınırları içerisinde sosyal tesise uygun imar planına sahip alanlar bulunduğunu bildiriyor. "Başka yer verebiliriz" diyor kısaca. Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri 21. Bölge Müdürlüğü de 11 Mayıs 2020 tarihli yazısında, alanın derelerin muhtemel taşkın sahası içinde olması sebebiyle imar planı çalışmasının uygun bulunmadığını belirtiyor. Onlar da "Önce alternatiflere bakılmalı" diyor.

Çevre, İklim ve Şehircilik Bakanlığı bütün bunlara rağmen imar planı değişikliğini hazırlayarak, örneğine çok sık rastladığımız "şahsa özel imar planı" hazırlıyor.

Bu ısrarın bir sebebi olmalı. Onu da planın devamında görüyoruz aslında. İmar düzenlemesi yapılan bölgenin kıyısında yat limanı bulunuyor. Daha doğrusu kum birikintilerinden oluşmuş alanlara sahip küçük teknelerin yaşayabildiği bir liman.

Projeye karşı çıkan ve konuya ilişkin basın açıklaması düzenleyen Marmaris Kent Konseyi üyeleri, çevre savunucuları, meslek odası mensupları ve hukukçular kişiye özel imar planı değişikliğinin bölgedeki tahribatı artıracağından kaygı duyuyorlar.

Haksız da sayılmazlar. Nitekim Marmaris'te koruma altındaki bölgelerde, milli park sınırları içinde bulunan özel mülkiyete ait parsellere mahsus imar planları yüzünden yoğun bir betonlaşma başlamış durumda.

MİLYONLAR BİLAL'İN ARKADAŞINA GİTTİ

Bilal Erdoğan'ın imam hatipten arkadaşı olan Barış Aksüs'ün, AKP'li Ümraniye Belediyesi'ne 8 milyon 330 bin TL'ye taş tozu ve mıcır sattığı ortaya çıktı. Aksüs, AKP döneminde İBB'den de milyonlarca liralık ihaleler almış.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın arkadaşlarına ait şirketler, kamudan aldıkları ihalelerle ve kamu kurumlarının sağladıkları imtiyazlarla yıllardır gündemden düşmüyor. Şimdi de Bilal Erdoğan'ın imam hatipten sınıf arkadaşı olan Barış Aksüs'ün, İstanbul'daki AKP'li Ümraniye Belediyesi'ne milyonlarca liralık taş tozu ve mıcır sattığı açığa çıktı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Ümraniye Belediyesi'ne bağlı Makine İkmal Bakım ve Onarım Müdürlüğü, 10 Ocak tarihinde "Taş Tozu ve Mıcır Alım İş'i" adı altında bir ihale düzenledi. İhaleyi 8 milyon 330 bin TL teklif veren Aksüs Yapı ve Entegre Atık İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin aldığı açıklandı. Aksüs Yapı Şirketi ile AKP'li Ümraniye Belediyesi arasında 28 Ocak'ta sözleşme imzaladığı ve ihale kapsamında şirketin belediye 100 bin toz taş tozu ve mıcır sattığı belirtti.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre ise Aksüs Yapı Şirketi, Bilal Erdoğan'ın İmam Hatip'ten sınıf arkadaşı olan Barış Aksüs'e ait.

AKP Döneminde İBB'den Milyonluk İhaleler Aldı

Barış Aksüs'ün Aksüs Yapı şirketi AKP döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden (İBB) de milyonlarca liralık ihaleler aldı. Şirket, İBB'nin AKP tarafından yönetildiği 2013 ve 2015 yılları arasından İBB'ye bağlı İstanbul Çevre Yönetimi Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSTAC) Genel Müdürlüğü'nden tam 23 milyon 990 bin TL değerinde 5 ayrı ihale aldı.

Ayrıca şirketin, AKP'li Ümraniye Belediyesi'nden aldığı son ihalenin haricinde de 2017 ve 2018 yılında toplam 11 milyon 65 bin TL değerinde iki ayrı ihale aldığı öğrenildi.

Fabrika Hisseleri de Aksüs'ün Şirketine Gitti

Cumhuriyet tarihinin önemli kuruluşlarından olan ve "Anadolu'nun madencilik potansiyelinin ortaya konulması" amacıyla kurulan ETİ Maden İşletmeleri'ne bağlı Hidrojen Peroksit Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin yüzde 28,2'lik hissesinin satışı gerçekleşti. Yurttaşların katkısıyla var edilen kamu kurumlarının neredeyse tamamını iktidarı süresince özelleştiren AKP, hidrojen peroksit üretimi konusunda Türkiye'nin öncü şirketinin hisse satışını onayladı. Kurumun, ETİ'ye ait hisselerinin tamamı Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın İmam Hatip'ten sınıf arkadaşı Barış Aksüs'e devredildi.

TALAN SIRASI POLİS ARAZİSİNE GELDİ

İstanbul'un en değerli alanlarından biri sayılan Seyrantepe Polis Lojmanları arazisi de ranta açıldı. Arazi üzerine, AKP döneminde yıldızı hızla parlayan DAP Yapı Şirketi tam 236 milyon TL'ye 453 konut inşa edecek.

Megakent İstanbul'da kamuya ait araziler parsel parsel ranta ve talana açılıyor. Son olarak, Sarıyer M. Ayazağa Mahallesi'ndeki Seyrantepe Polis Lojmanları'nın bulunduğu arazi ranta açıldı. Arazi üzerine milyonlar liralık lüks konut projesi inşa edilecek.

DAP Gayrimenkul Geliştirme Anonim Şirketi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na "DAP Levent" konut projesi için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) başvurusu yaptı. ÇED raporunda yer alan bilgilere göre, şirket yaklaşık 25 bin metrekare büyüklüğündeki Seyrantepe Polis Lojmanları arazisine tam 453 konut inşa edecek. Projenin maliyet ise 236 milyon 829 bin TL'yi bulacak. Rapora göre, proje kapsamında arazi üzerine 7 adet blok yapılması planlanıyor. Ayrıca projede bir de açık yüzme havuzu ve 334 adet açık otopark da yer alıyor.

Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'nın (GYO) Seyrantepe Polis Lojmanları arazisi için geçen yıl bir ihale düzenlemiştir. Galatasaray'ın stadına komşu olan ve bölgenin en değerli arazileri arasında gösterilen arazinin ihalesini DAP Yapı iştiraki Eltes İnşaat almıştır. Firma proje toplam geliri olarak 3 milyar 111 milyon TL teklif verirken, arsa sahibi Emlak Konut GYO'ya da 1 milyar 244 milyon TL ödeyeceğini taahhüt etmiştir.

İstanbul'un En Değerli Bölgelerinde Biri

DAP Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ziya Yılmaz ise yaptığı açıklamada, "Avrupa Yakası'nın en değerli merkezi noktalarından birinde proje geliştireceğimiz için çok mutluyuz. Bu zamana kadar birçok özel projeyi hayata geçirdik. Levent'te yine DAP Yapı ayrıcalığıyla çok farklı bir projeye imza atacağız. İhalesini kazandığımız arazisi, lokasyonu itibarıyla, önemli ulaşım ve ticaret akslarının kesişim noktasında yer alıyor. Tüm bunların yanında sosyal ve kültürel anlamda da değerli bir konumda bulunuyor" ifadelerini kullanmıştır.

Askeri Araziler De İmara Açılmıştı

AKP döneminde İstanbul'daki askeri araziler de imara açıldı. Bu arazi de ranta açılan ilk Emniyet arazisi değil. 2018 yılında da yine İstanbul'un en değerli arazilerden biri olarak gösterilen Beşiktaş'taki Etiler Polis Meslek Yüksekokulu'nun 31 bin 885 metrekarelik arazisi 1 milyar 388 milyon 520 bin TL'ye İBB şirketlerinden KİPTAŞ'ın olmuştur. KİPTAŞ'ın teklifinde toplam satış geliri 2 milyar 660 milyon olarak belirlendi. Araziye, rezidans, AVM ve otel yapılacağı açıklanmıştı. Ancak 2019 yılında Etiler Polis Meslek Yüksekokulu arazisine otel, AVM ve rezidans yapımının önünü açan imar planları iptal edildi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yaptığı planlar, mahkeme tarafından kamu yararına, şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına aykırı bulundu.

YENİ TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN AYDIN DA ÜÇ MAAŞLI ÇIKTI

CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz, Fahrettin Poyraz'ın yerine Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü olarak atanan Hüseyin Aydın'ın üç yerden aylık toplam 136 bin 500 TL maaş aldığını söyledi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz, Fahrettin Poyraz'ın yerine Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü olarak atanan Hüseyin Aydın'ın üç yerden aylık toplam 136 bin 500 TL maaş aldığını söyledi.

Yavuzılmaz, eski AKP milletvekili Fahrettin Poyraz'ın yerine Tarım Kredi Kooperatifi Genel Müdürlüğü görevine getirilen eski Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın'ın aldığı maaş miktarını sosyal medyadan paylaştı.

Yavuzılmaz, sosyal medya paylaşımında yeni müdürün Turkcell Yönetim Kurulu üyeliğinden 56 bin TL, Ziraat Katılım Bankası Yönetim Kurulu başkanlığından 18 bin TL, Tarım Kredi Kooperatifleri genel müdürlüğünden ise 62 bin 500 TL aldığını kaydetti.

CHP'li vekil, kaynak olarak Turkcell 2021 yılı genel kurul toplantı tutanağı, Ziraat Katılım Bankası 2021 yılı genel kurul toplantı tutanağı ve eski genel müdür Fahrettin Poyraz'ın beyanını gösterdi.

Yavuzılmaz'ın paylaşımı şöyle:

"AK Partili bürokrat Hüseyin Aydın bu kez de Tarım Kredi Kooperatifi Genel Müdürü oldu. Çoklu maaşları Turkcell YK aylık ücreti: 56.000TL Ziraat Katılım YK Başkanı aylık ücreti: 18.000TL Tarım Kredi Genel Müd. aylık geliri: 62.500TL Toplam güncel aylık geliri: 136.500TL"

YARGIYI YOK SAYDILAR

Kamu ihalelerinin pazarlık yöntemiyle iktidara yakın şirketlere verildiği uygulamaların çarpıcı bir örneği daha yaşandı. 1 milyar 330 milyon TL'lik dev ihale Kalyon'a bağlı RYS İnşaat'a verildi, yargı kararı yok sayıldı.

Kamu ihalelerinin, "pazarlık" yöntemiyle iktidara yakın şirketlere verilmesi tartışılmaya devam edilirken çarpıcı bir örnek daha tespit edildi. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2020 yılı işlemlerine yönelik gerçekleştirilen Sayıştay deneti ile açığa çıkarılan usulsüzlük, "Bu kadarı da olmaz" dedi.

Müdürlüğün, "Yargı kararının yerine getirilmemesi" amacıyla adeta elinden geleni ardına koymadığı dikkati çekti. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 12 Haziran 2020'de gerçekleştirdiği 1 milyar 330 milyon TL'lik "Erzurum Aşkale Ayrımı – İspir Devlet Yolu Kırık Tüneli ve Bağlantı Yolları Yapım İkmal İş'i" ihalesinin daha önce ihale yöntemi nedeniyle yargı kararıyla iptal edildiği öğrenildi.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Şubat 2014'te belli istekler arasında ihale yöntemi ile gerçekleştirilen Kırık Tüneli ile Bağlantı Yollarının Yapımı İşi, sözleşme bedeli ile tamamlanmadı. İdare için, "Can ve mal güvenliğinin sağlanması için ivedilikle yapılması gerektiğini" belirterek kalan işlerin ikmali için Ekim 2019'da Pazarlık yöntemiyle bir ihale gerçekleştirdi. Yedi isteklinin davet edildiği ihaleye davet edilmeyen ve 2014 yılında gerçekleştirilen ilk ihalenin yüklenicisi firma, ihaleye yönelik dava açtı.

İptal Edildi

Davayı gören Ankara 23'üncü İdare Mahkemesi, ihalenin pazarlık usulü ile yapılması için ortaya objektif olarak kabul edilebilecek somut nedenler ortaya konulmadığını belirttiği 26 Aralık 2019 tarihli kararında, ihalenin iptalini istedi. İdare Mahkemesi'nin kararının ardından KGM, Danıştay'a temyiz başvurusunda bulundu. Danıştay da temyiz başvurusunu reddetti ve yerel mahkemenin kararının uygulanmasını istedi. Temyiz başvurusundan da sonuç alamayan KGM, 16 Mart 2020 tarihinde, henüz hiç imalat yapılmamış seviyede ihale sözleşmesini feshetti.

Aynı Şirket Kazandı

İptal edilen iş için 12 Haziran 2020 tarihinde yeniden pazarlık usulü ihaleye çıkıldı. İhaleye sekiz istekli davet edilirken ilk ihalenin de yüklenicisi olan davacı firma yine davet edilmedi. Ancak firma bu kez ihaleye itiraz etmedi ve bu ihaleyi de İdare Mahkemesi tarafından iptal edilen ihaleyi alan istekli kazandı. Şirkete 16 Temmuz 2020 tarihinde yer teslimi yapıldı ve işe başlandı.

Sayıştay, "Mahkeme kararı usulen uygulanmış olmakla birlikte, kararın gereği sonuçları itibarıyla işlevsiz hale getirilmiştir" tespitiyle yargı kararının arkasından dönüldüğünü vurguladı. Denetçiler, KGM'nin Pazarlık yöntemini tercih nedeni olarak sunduğu "Acil iş" gerekçesinin iki ihale arasında sekiz ay olması itibarıyla anlamsız olduğuna dikkati çekti. İdarenin Danıştay'a yaptığı temyiz başvurusunda kullandığı Gerekçe Raporu'nu Sayıştay denetçilerine de sunduğu ancak denetçilerin, "Bu rapor zaten Danıştay tarafından kabul görmemiş" diyerek, "Gerekli planlamaların zamanında yapılarak açık ihale ile sonuçlandırılabilir işlerde bu ihale usulünün kullanılması gerekmektedir" uyarısında bulunduğu bildirildi.

AKP'NİN İBB'SİNDE BURS SKANDALI

34 kişiye 61 milyonluk burs verildiği tespit edildi!

İBB Teftiş Kurulu, kurumun AKP tarafından yönetildiği dönemde 34 kişiye 61 milyon 499 bin 893 TL burs verildiği tespit etti. Usulsüz olarak verilen burslarla ilgili savcılığa başvuruldu.

AKP'nin yönetiminde olduğu dönemde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde 34 kişiye toplam 61 milyon 499 bin 893 TL burs verildiğini tespit edildi.

İBB'nin AKP döneminde, aralarında AKP Milletvekili Fatma Betül Sayan Kaya, AKP İstanbul Kadın Kolları Başkanı Rabia Kalender İlhan ve eski AKP Milletvekili Ravza Kavakçı Kan'ın da bulunduğu isimlere kurumda çalışıyor gibi gösterilip verilen yurtdışı eğitim bursları ile ilgili tartışma sürüyor.

Eski AKP Milletvekili Ravza Kavakçı Kan konu ilk gündeme geldiğinde hakkındaki iddiaları yalanmış ve yaptığı açıklamada "2008 yılında İBB bünyesinde çalışan personele İBB yönetimi tarafından çalışanlardan uygun şartları taşıyanlara burslu olarak yurtdışında yüksek lisans ve doktora yapma imkânı verileceği duyurusu yapıldı. GRE, GMAT gibi imtihanlardan başarılı olanlar ile her bir üniversitenin diğer başvuru şartlarını taşıyanlar belirlendi. Nihayetinde, uygun adaylarla yapılan mülakatın ardından yurtdışı eğitimi için burs almaya hak kazanan 39 kişi arasında bulundum" ifadelerine yer vermişti.

38 Kişi İncelendi

İBB Teftiş Kurulu da bu açıklamadan yola çıkarak İBB şirketlerinin verdiği burslar ile yurtdışına eğitim için gönderilen diğer 38 kişiyi mercek altına aldı.

Yurtdışı Eğitim Sözleşmeleri'ne uygun hareket edilip edilmediği, yurtdışına eğitime gönderilmelerinin ve sonrasında yapılan iş ve işlemler ile mecburi hizmet şartlarına uyulup uyulmadığı, taraflara haksız ve yersiz bir ödemede bulunulup bulunulmadığı incelendi.

61.4 Milyonluk Burs Ödemesi

Müfettişlerin incelemesi sonucu burs verilen 38 kişiden 2'sinin İGDAŞ, 6'sının Kültür AŞ, 3'ünün İSFALT AŞ, 6'sının İSBAK AŞ, 5'inin ULAŞIM AŞ, 5'inin İDO AŞ, 5'inin İSTAÇ AŞ, 5'inin KIPTAŞ ve 1 kişinin de BELBİM AŞ gelirleri ile bursiyer olarak yurt dışına gönderildiği tespit edildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İBB şirketlerine raporlar gönderilerek bilgi istendi. O dönem İBB şirketi olan İDO AŞ, 2011 yılında özelleştirildiği için bu şirket tarafından yurtdışına gönderilen 5 kişi hakkında inceleme yapılamadı.

Geri kalan İBB şirketlerinde yapılan inceleme sonucunda 34 bursiyere TCMB döviz alış kuruna göre toplam 61 milyon 499 bin 893 TL ödeme yapıldığı hesaplandı.

Teftiş Kurulu'nun raporu üzerine cumhuriyet başsavcılıklarına suç duyurusu yapıldı.

Hangi Şirket Ne Kadar Ödedi?

O dönem şirketlerin bursiyerlere yaptığı ödemelerin tablosu da şöyle:

İGDAŞ: 2 bursiyere 341 bin 743 dolar, 35 bin 417 TL

Metro İstanbul: 6 bursiyere 890 bin dolar, 277 bin 564 TL

Belbim A.Ş.: 1 bursiyere 85 bin 849 dolar, 33 bin 388 TL

İsbak A.Ş.: 6 bursiyere 490 bin 261 dolar, 87 bin 945 euro, 335 bin 253 TL

Kiptaş A.Ş.: 5 bursiyere 634 bin 945 dolar, 128 bin 247 euro, 69 bin 328 sterlin, 349 bin 568 TL

İsfalt A.Ş.: 3 bursiyere 288 bin 387 dolar, 85 bin 277 TL

İstaç A.Ş.: 5 bursiyere 755 bin 759 dolar, 186 bin 791 TL

Kültür A.Ş.: 6 bursiyere 472 bin 722 dolar, 86 bin 913 euro, 108 bin 225 sterlin, 299 bin 393 TL

Şirket Ünvanı	Bursiyer Sayısı	Ödenen Tutar			
		USD (\$)	EURO (€)	GBP (£)	TL (₺)
İgdaş A.Ş.	2	341.743,48			35.417,42
Metro İstanbul A.Ş.	6	890.065,55			277.564,90
Belbim A.Ş.	1	85.849,82			33.388,06
İsbak A.Ş.	6	490.261,41	87.945,12		335.253,61
Kiptaş A.Ş.	5	634.945,00	128.247,00	69.328,00	349.568,00
İsfalt A.Ş.	3	288.387,00			85.277,35
İstaç A.Ş.	5	755.759,50			186.791,24
Kültür A.Ş.	6	472.722,00	86.913,00	108.225,00	299.393,00
TOPLAM	34	3.959.733,76	303.105,12	177.553,00	1.602.653,58

ÇUKUR DÜZENİNİN MİLYARLIK VURGUNU

Gökçek döneminde yapılan 1,7 milyarlık ihalede 1 milyar TL'lik vurgun yapıldı. Rapora göre fazladan alınan çiçekler dikilmedi, dikim için ekstradan açılan çukurlarda ise harç malzemeleri kullanılmış gibi gösterildi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nde (ABB) AKP'li Başkan Melih Gökçek döneminde gerçekleştirilen 1,7 milyar TL'lik ihaledeki usulsüzlüklerin detayları ortaya çıktı. Belediye müfettişlerinin 2019'da başlattığı incelemeler kapsamında hazırlanan raporda, fazla ödeme yapılan kalemler ve "yapılmış gibi" gösterilen işler tek tek sıralandı. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 2015'te iştiraki ANFA Altınpark'a verdiği, "parklar, refüjler, yeşil alanlar ile belediye tesislerinin bakım ve onarımına ilişkin ihaleye yönelik müfettiş ve bilirkişi raporları, kurulan tezgâhı açığa çıkardı. İhale kapsamında ortaya çıkan kamu zararının 1 milyar TL'ye dayandığı tespit edildi.

Bol Keseden Alındı

İhale kapsamında, piyasa fiyatlarının ve iş planının belirlenmesinde hatalı uygulamalar yapıldığı belirlendi. Müfettişler, bitkisel materyal, ağaç, çalı ve çiçek alımı ile ilgili toplam 653 kalemde yaklaşık maliyetin fahiş tespit edildiğini ortaya koydu. Raporda, ihale için hazırlanan şartnamede sıralanan pahalı kalemlerden öngörülenden çok daha fazla alım yapıldığı belirtildi. Fazladan satın alınan ürünlerin birçoğunun kullanılmadığı ancak ödemesinin yapıldığı öğrenildi. Fazladan yapılan ödeme tutarı 576 milyon 677 bin TL olarak hesaplandı.

Yanlış Dikim Yapıldı

İhale incelemesinin ardından ocak ayında hazırlanan raporda ise maliyet hesaplamalarına esas kalemlerin çoğunun uygulamada kullanılmadığı, yine pahalı kalemlerin öngörülen miktarların çok üstünde alındığı, yaklaşık maliyet hesaplamalarının tekniğe aykırı olduğu ve yüksek tutarlarda gereksiz iş artışları ve ödeme

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gerçekleştirildiğine yer verildi. Birlikte raporunda, dikim sırasında şartnamede tek tek belirtilen çukur genişlikleri ve aralıklara uygulanmadığı ve sonradan çukur sayısının artırıldığını, bunun sonucunda ise türlerine özgü hususlar dikkate alınmaksızın dikilen bitkilerin zarar gördüğü kaydedildi. Koşullara uygun gerçekleştirilmeyen dikim nedeniyle çok sayıda bitkinin zarar gördüğü ve toplam zararın 148 milyon 854 bin TL olduğu bildirildi.

Tablo Aldatıcı

İhale kapsamında, çukur sayısından daha fazla alınan harç malzemelerinin büyük bölümü kullanılmadı. Ancak iş bitiminde bu malzemeler kullanılmış gibi gösterilerek 8 milyon 93 bin TL ödeme gerçekleştirildi. Rapora göre çapalama işlemi ile ilgili olarak hazırlanan kıyas tablosu da aldatıcı şekilde düzenlendi. Uygunsuz şekilde oluşturulan tablo nedeniyle ortaya çıkan kamu zararı 5,9 milyon TL olarak hesaplanırken Gökçek yönetimindeki idarenin 3 milyar 620 bin adet çiçek için de 470 milyon TL fazla ödeme yaptığı rapora işlendi.

Suç Duyurusu

Raporda, hastalıklı ağaç sayısı tespit edilerek kullanılması gereken enjeksiyon uygulamasının da hiç yapılmadığı ancak 11,8 milyon TL ödeme yapıldığı vurgulandı. Birlikte raporuna kaydedilen hukuka aykırı uygulamalar nedeniyle ortaya çıkan kamu zararının toplamı 958 milyon 512 bin 143 TL olarak hesaplandı. Ankara Büyükşehir Belediyesi yönetimi, kamu zararına neden olan sorumlular hakkında 31 Ocak'ta suç duyurusunda bulundu.

İŞ, AŞ YOK AMA MİLLET BAHÇESİ VAR!

Ekonomik krizin etkisini giderek daha da hissettirdiği Türkiye'de, kamu kaynakları ile yapılan yüksel maliyetli projelere bir yenisi daha eklendi. Yurttaşın ucuz konut yapmak amacıyla kurulan Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ), yeni bir millet bahçesi sözleşmesine daha imza attı. Bingöl'e yapılacak millet bahçesi ve kiraathanesi için 64 milyon 423 bin TL'lik sözleşme yapıldı.

2019 ve 2020 yıllarında inşa ettirdiği 18 millet bahçesi için 390 milyon TL harcayan TOKİ, millet bahçeleri için 2021 yılında da kesenin ağzını açmıştı. 280 bin nüfuslu Bingöl'de inşa edilecek millet bahçesi için 2 Eylül 2021 tarihinde ihale düzenlenmişti. Teklifleri değerlendiren TOKİ, 21 Ocak'ta Nehiryol İnşaat isimli şirketle sözleşme imzaladı. Sözleşme bedeli kayıtlara 64,4 milyon TL olarak geçerken, inşaatın 21 Nisan 2023 tarihinde tamamlanması planlandı.

TOKİ bütçesinden 64 milyon TL yutacak projenin detayları da ihale kapsamında hazırlanan teknik şartname dosyasında yer aldı. Buna göre, millet bahçesi 326 bin metrekarelik alan üzerine inşa edilecek. Bu bahçenin içinde millet kiraathanesi, büfeler, yürüyüş ve bisiklet yolları, dinlenme alanları, eğlence alanları, kafeteryalar, kütüphane, botanik bahçesi, uygulamalı bitki yetiştiriciliği eğitim alanı, spor tesisleri ile otopark alanları yer alacak.

RANT HASTANELERİNE MİLYARLAR AKACAK

Sağlık Bakanlığı, kamu özel işbirliği modeliyle yapılan şehir hastanelerini işleten şirketlere bu yıl tam 21,5 milyar TL aktaracak. Bakanlık kasasından hastaneleri işleten şirketlere ödenen para her yıl katlanarak artacak.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Covid-19 salgını boyunca gündemden düşmeyen Sağlık Bakanlığı, bu yıl da uzmanların “rant hastaneleri” diye nitelendirdiği şehir hastanelerini işleten şirketlere milyarlarca lira aktaracak. Bakanlık kasasından AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın kızı Esra Albayrak’ın yöneticisi olduğu Yeşilay’a da milyonlarca lira verilecek.

Sağlık Bakanlığı 2022 Yılı Performans Programı’nda bakanlık bütçesine ilişkin çarpıcı bilgiler yer verildi. Raporda şehir hastanelerini işletecek şirkete ödenecek para “Kamu özel işbirliği (KÖİ) modeliyle yapılan sağlık tesislerine yönelik faaliyetler” adı altında açıkladı. Buna göre, bu yıl şehir hastanelerini işleten şirketlere, 21 milyar 564 milyon TL ödenecek. Şirketlere 2023 yılında 24 milyar 255 milyon TL ve 2024 yılında ise 25 milyar 808 milyon TL aktarılacağı belirtildi.

Resmen Çark Etiler

AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın “hayalim” dediği, eski Sağlık Bakanı Recep Akdağ’ın “bir başarı hikâyesi” olarak tanıttığı şehir hastaneleri modelinden 2019 yılında çark edildi. “U dönüşü” olarak yorumlanan bu kararı Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, “Şehir hastanelerinin artık Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) modeli yerine genel bütçe kaynaklarıyla yapılacak” diye açıklamıştı. İktidarın geri adım attığı şehir hastaneleri bugüne kadar bütçede “kara delik” oluşturdu ve sözleşmeler nedeniyle yıllarca da oluşturmaya devam edecek.

Kamu özel işbirliği yapılan şehir hastanelerine ilişkin skandallara Sayıştay’ın raporlarında da yer verildi. Sayıştay raporlarında, şirketler tarafından temin edilmesi gereken tıbbi malzemelerin temin edilmediği belirtildi.

Skandallar Zinciri

Sayıştay denetçileri, bazı şehir hastanelerindeki tıbbi ekipmanların sağlık hizmet sunumuna uygun nitelikte olmamasına rağmen bu ekipmanlarının kabulünün yapıldığını da tespit etti. Denetçiler, Sağlık Bakanlığı ile şehir hastanelerini işleten şirketlerle yapılan sözleşmelerde belirtilen tıbbi cihazların, yerinde yapılan denetimlerle sağlık tesisinde bulunmadığı da rapora ekledi. Denetçilerinin yaptığı incelemede, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi’nde “Görevli şirket tarafından kullanılan bir depoda Sağlık Bakanlığı’na teslim edilmeyen tıbbi ekipmanların bulunduğu” belirlendi.

Yeşilay’a Da Para Akacak

Sağlık Bakanlığı 2022 Yılı Performans Programı’nda, bakanlık kasasından Yeşilay ve Kızılay’a aktarılacak paralara ilişkin de bilgilere yerildi. Buna göre, AKP’li Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kızı ve aynı zamanda da eski Hazine ve Maliye Bakan Berat Albayrak’ın eşi Esra Albayrak’ın yöneticisi olduğu Yeşilay’a sadece bu yıl tam 187 milyon 358 bin TL aktarılacak. Yeşilay’a 2023 yılında 203 milyon 762 bin TL ve 2024 yılında ise 219 milyon 770 bin TL aktarılacağı belirtildi. Ayrıca Yeşilay’ın yönetiminde AKP’li eski Bakan Fatma Betül Sayan Kaya’nın eşi İlyas Kaya da yer alıyor.

BAKANLIĞI ŞİRKETLERE AKTARACAĞI PARALAR

21,5 milyar tl
2022

24,2 milyar tl
2023

25,8 milyar tl
2024

TÜM COVID ÖLÜMLERİNİN SEBEBİ BAKANLIK VE İKTİDARDIR!

Ülkemiz yönetilemeyen pandemi süreci nedeniyle her gün resmi rakamlara göre 150'den fazla yurttaşını yitiriyor. 15 Ağustos'tan beri hiç inmeyen bir yüksek Covid ölümleri ile karşı karşıyayız. Salgının başından beri böyle bir tablo ile ilk defa karşılaşyoruz. Son 6 aydır haftada binden fazla vatandaşımızı covid nedeniyle kaybediyoruz.

Sağlık Bakanlığı bilimsel ve dünyanın tercih ettiği yöntemler yerine iyimser bir tablo ile algı çalışması yapıyor.

Ölümleri Önleyecek İlaç Halen Kullanılmıyor

Bu dönemde bu kadar ölüm olmasına rağmen, bu kadar çağrı olmasına rağmen ağır covid hastalarında ölümleri yüzde 70 azalan etkinliği kanıtlanmış ilaçları (monoklonal antikorlar) ısrarla kullanmayan Sağlık Bakanlığı önleyebileceği ölümleri sadece seyretmektedir. Hem böyle ölümlere izin verdiği için, hem de bu ilaçların Türkiye'ye getirilip insanlara ulaştırılmadığı için hastaların vebali Sağlık Bakanlığının üzerindedir.

15 Ağustostan beri 34 bin 40 vatandaşımız yaşamını yitirdi. Günlük ortalama 202 yurttaşımızı yitiriyoruz. Her kayıp çok önemlidir. Günde 4 otobüs dolusu yurttaşımızın ölümüne sebep olanlar bu politikayı tercih edenlerdir.

Tüm Ölümlerin En Az Yüzde 14'ü Covid'den

TÜİK görevini yapmayarak 2020 yılı ölüm istatistiklerini açıklamadı. Elimizdeki son veri olan 2019 ölüm istatistiklerini baz aldığımızda, 2021 yılında covid ölümlerin tüm ölümlere oranı yüzde 14 oluyor. Geçen yıl toplam ölümlerin en az yüzde 14'ü covid nedeniyle gerçekleşmiş. Bu ne kadar acı bir istatistik. Gerçek sayılarda ise durum çok daha vahim. Sağlık Bakanlığının seyrettiği tablo işte bu.

Her kararı bilim kurulu ile alıyoruz diyen Bakanlık kendi kurul üyeleri yalanlıyor.

Almanya Vatandaşları Daha mı Değerli?

Hızlı test konusunda Bilim Kurulunun tavsiyesine rağmen bir çalışma yapılmamıştır. Almanya için en güvenilir hızlı testleri biz veriyoruz diye övünen Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'a ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya açıkça soruyorum. Hızlı testler neden bizim ülkemiz, bizim vatandaşlarımız için kullanılmıyor? Sizin gözünüzde Almanya vatandaşları bizim vatandaşlarımızdan daha mı değerli? Bilim Kurulu da kullanılmalı tavsiyesini vermiş. Neden bu tavsiyeye uymuyorsunuz? Yoksa bilim kurulunu bir paravan olarak kullanıp istediğiniz kararları alıp, onları bu kararların onaylatıcısı olarak mı konumlandırıyorsunuz?

Omicrona karşı iyi senaryo ve kötü senaryo olduğunu yine bilim kurulu üyeniz açıkladı. Bakanlık iyi senaryoya göre hareket ediyor. Bu bilime aykırı bir yöntem.

Halk sağlığında ihtiyatlılık ilkesi vardır. Siz planlamayı ve önlemleri iyi senaryoya göre kurmazsınız. Siz politikanızı kötü senaryoya göre oluşturursunuz ki en kötüye göre önlem almanız gerekir. İyi senaryoya göre planladığınız pandemide her gün 150'den fazla insan ölüyor. Böyle iyi senaryo mu olur? Her giden bir can. Yaşamını yitiren insanların ailelerine sorun bir de iyi senaryoyu!

Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi iktidarı bilimsel olarak kanıtlanmamış iyi bir senaryo üzerine tüm politikasını kurdu. Bu şekilde Bakanlık Covid geçiren insanların ölümüne bilerek sebep oldu.

Sahte başarı vurguları ile bu süreci yönetemezsiniz. Ölümlerin sebebi alınmayan önlemler, bilimsellikten uzak yapılan çalışmalardır. **Ve tüm covid ölümlerinin sebebi Bakanlık ve iktidardır!**

YENİ SALGIN: KANSER

Türkiye'de her yıl 200 bini aşkın kişiye kanser tanısı konuluyor. Uzmanlar salgın nedeniyle kanser taramalarındaki düşüşe dikkat çekerek "Pandemi sonrası kansere bağlı ölüm oranları yüzde 10 artabilir" diyor.

Kanser günümüzde önemi giderek artan bir sağlık ve yaşam sorunu halini aldı. Erken tanı ve tedavi yöntemleriyle önemli yol kat edilse de kanser, tüm dünyada erkek ve kadınlarda can kayıpları nedenleri arasında kalp hastalıklarından sonra ikinci sırada geliyor.

Dünya Kanser Araştırmaları Fonu (WCRF) ile Amerika Kanser Araştırmaları Enstitüsünün (AICR) verilerine göre, 2020 yılında dünyada 18,1 milyon yeni kanser vakası belirlendi. Bunların 9,3 milyonu erkeklerde, 8,8 milyonu kadınlarda tespit edildi. Verilere göre, dünya genelinde göğüs kanseri vakası, tüm kanser vakaları arasında ilk sıraya yerleşti. Bunu akciğer, kolon, prostat ve mide kanseri izledi.

Her Gün 635 Vaka

Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı'nın (IARC), verilerine göre ise 2020'de Türkiye'de 233 bin kişiye kanser tanısı konuldu. Bunun da 132 bin erkek 101 bininin kadın olduğunu söyleyen Tıbbi Onkoloji Uzmanı Prof. Dr. Bala Başak Öven, "Bu verilere göre, her gün 360 erkek, 275 kadın kanser tanısı olarak mücadeleye başlıyor" dedi.

Ülkede en sık görülen ilk 5 kanser türü akciğer kanseri, meme kanseri, bağırsak kanseri, prostat kanseri ve tiroid kanseri olduğunu ve bu 5 kanser türünün, tüm kanserlerin yüzde 50'den fazlasını oluşturduğunu işaret eden Prof. Dr. Öven, sözlerine şöyle devam etti: "Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser türü olup her 8 kadından 1'i hayatı boyunca meme kanserine yakalanabiliyor. Yine sigara içiminin kadınlar arasında da artmasıyla beraber her iki cinsiyet için de akciğer kanseri en sık can kaybına neden olan kanser türü olarak görülüyor. Tarama testlerinin yaygın kullanılmasıyla beraber bağırsak kanserleri ve meme kanserlerinin sıklığı son yıllarda artmış görünüyor."

Covid Olumsuz Etkiledi

Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu Derneği Başkanı Prof. Dr. Tezer Kutlu, Covid-19 nedeniyle kanser taramalarında büyük düşüş olduğunu dile getirdi: "Pandemi öncesinde Türkiye'de, kanser tarama sayısı 7 milyona kadar çıkmıştı. Bu sayı 2020'de 3 milyona düştü, 2021'de 4,5 milyona çıktı. Bu durum bütün dünyada böyle. Birçok ülkede salgın döneminde aksayan tanı ve tarama hizmetleri nedeniyle pandemi sonrasında kansere bağlı ölümlerde, kanser türüne göre yüzde 5 ila 10 arasında artış olacağı öngörülüyor."

Rahim Ağzı Kanseri Arttı

Prof. Dr. Ünal, rahim ağzı ve baş boyun kanserlerinde artış olduğuna dikkat çekti. Çocukların aşı ile korunabilmesi için bağışıklama programlarının düzenli uygulanması gerektiğine vurgu yapan Prof. Dr. Ünal, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bunların başında örneğin Hepatit B aşısı geliyor. Karaciğer kanserine yol açan bir virüstür bu. Ve 1984 yılında Tayvan'da, Türkiye'de ise 1998 yılında bağışıklama programına alındı. Ve bütün doğan bebekler aşılanmaya başlandı. Ayrıca rahim ağzı kanserini de çok önemsiyoruz. İnsan Papilloma Virüsünün (HPV) yol açtığı bir hastalık ve bunun için cinsellik aktif olmadan önce çocukların aşılanmaları gerekiyor. 9 yaşından itibaren aşılama başlıyoruz. Çünkü hem rahim ağzı kanseri hem baş boyun kanserlerinde artış var 'HPV' dediğimiz virüse bağlı. Bunun da aşılması söz konusu."

Sağlıktaki Eşitsizlik Öldürüyor

Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu Derneği, küresel kanser gerçeklerini şöyle sıraladı:

- 2040 yılına kadar dünya çapında yeni kanser vakalarının sayısının 30 milyona çıkması bekleniyor.
- Tüm kanser ölümlerinin yaklaşık yüzde 70'i düşük/orta gelirli ülkelerde meydana geliyor. Bu ülkelerin imkânları, kanserle yaşayan insanların ihtiyaç duyduğu hizmetleri sunmak veya bu yükün sosyal veya ekonomik sonuçlarını yönetmek için yeterli değildir.
- Yaygın kanserlerin en az üçte biri önlenemez. Genetik faktörler kanserlerin yüzde 5-10'unda rol oynar.
- Önleme, erken tanı ve tedavi için uygun stratejiler uygulanarak her yıl 3,7 milyona kadar hayat kurtarılabilir.
- Kanserin Dünya'ya toplam ekonomik maliyetinin 1,16 trilyon ABD doları olduğu tahmin ediliyor. Bu, üretkenlik ve hane geliri kaybı, yaşam kalitesinin düşmesi, sakatlık ve nihayetinde erken ölüm anlamına geliyor.

Kansere neden olan faktörler

DİYANET 124 ÜNİVERSİTEYİ SOLLADI

Diyanet İşleri Başkanlığı, 2022 yılı için öngörülen eğitim yatırımları ödeneği ile üniversitelerin yüzde 96'sını geride bıraktı. Başkanlık, toplam 124 üniversiteden daha fazla ödenek aldı.

Diyanet İşleri Başkanlığı, merkezi bütçeden eğitim yatırımları için aldığı pay itibarıyla 127 üniversiteden 124'ünün üzerine çıktı. Eğitim yatırımları için 66,1 milyon TL yatırım ödeneği öngörülen başkanlığın geride bıraktığı üniversiteler arasında ODTÜ ve Boğaziçi gibi köklü üniversiteler de yer aldı.

Eğitim sektörü yatırımlarından Diyanet'e aktarılması planlanan 66 milyon 163 bin TL'nin 43 milyon TL'sini, 2022 yılında gerçekleştirilmesi planlanan yeni projeler için ayrılan kaynak oluşturdu. Toplam kaynağın 23 milyon 193 bin TL'sinin ise 2022 yılından önceki yıllarda başlanan ancak bitirilemeyen eğitim yatırımları için ayrıldığı belirtildi. 2022 yılında tamamlanması planlanan ya da yıl içinde başlanacak olan Diyanet'in eğitim projelerinin sayısının ise beş olduğu bildirildi. Diyanet'in eğitim yatırımları ödeneği itibarıyla geride bıraktığı üniversiteler arasında çok sayıda köklü üniversitenin bulunması da dikkati çekti. Diyanet'e 66,1 milyon TL olarak öngörülen eğitim yatırımları ödeneklerinden Türkiye'nin en iyi üniversiteleri arasında yer alan ODTÜ'ye ayrılan pay 50 milyon TL, Boğaziçi Üniversitesi'ne ayrılan pay ise 60 milyon TL oldu.

Eğitim kaliteleri ile öne çıkan diğer bazı üniversitelerin eğitim yatırım ödenekleri ise şöyle gerçekleşti:

- Ankara Üniversitesi: 44 milyon 700 bin TL.
- Ege Üniversitesi: 39 milyon 431 bin TL.
- Galatasaray Üniversitesi: 25 milyon 452 bin TL.

Yatırım programına göre Diyanet, 2021 yılında eğitim yatırımları kapsamında 118 milyon 249 bin 935 TL harcadı. İdarenin 2021 yılındaki 118,2 milyon TL'lik harcamasının da beş projeyi kapsadığı öğrenildi.

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU TEKLİFİ, ÖĞRETMENLER ODASINDA HAYAL KIRIKLIĞI YARATTI!

Bu teklife “Öğretmenlik Kariyer Kanunu” bile dememiz mümkün değil!

Eğitim neredeyse tüm vatandaşlarımızın içerisinde olduğu özel bir alandır. Geleceğimizi yetiştiren öğretmenlerimiz ise, eğitimin en temel öznesidir.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, öğretmenlerimizin öğretmen yetiştirme, ilk atama, yer değiştirme, görevde yükselme, mali ve sosyal haklar gibi öğretmenlikle ilgili tüm konuları çözüme kavuşturacak, özlük haklarını güvence altına alacak bir kanun ihtiyacını yıllardır vurguluyoruz. “Bir ya da birkaç kanun içerisine sıkıştırılarak öğretmenlik ile ilgili hususların düzenlenmeye çalışılması doğru değildir” diyoruz. Bu konuda daha önce bir taslak hazırlamış ve Meclis’e sunmuştuk.

Öğretmenliği diğer memurluktardan ayırmak, öğretmenlere akademik, bilimsel özgürlük sağlamak, özlük haklarını düzenlemek, öğretmenlerin hakça bir statüden yararlanmasını ve hak ettiği kamusal saygınlığı kazanmasını sağlamak amacı ile Öğretmenlik Meslek Kanununa ihtiyaç bulunuyordu.

Ancak AKP tarafından TBMM’ye yılın son günü sunulan, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu’nda kabul edilen ve görüşmelerine bugün devam edilecek olan Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi, öğretmenler odasında hayal kırıklığı yaratan bir yetersizlikler bütünü olarak karşımıza çıktı.

Aynı zamanda Anayasa’ya da aykırı olan maddeleri ile getirilen Kanun Taslağı’nın Komisyon çalışmalarında Anayasa’ya aykırılık konusunda bir değerlendirme talep etmemize rağmen dikkate alınmamış, hatta Anayasa’ya hangi maddeleriyle ve neden aykırı konusunda yapılan eleştirilerimiz göz ardı edilmiştir.

Bu teklif öğretmenlerin görev, hak ve sorumluluklarını yeterince düzenlememekte, öğretmenliğe ilişkin birçok kritik konu başka kanunlara havale edilmektedir. Çok sayıda içeriği de yönetmelikler ile Bakan’ın iki dudağı arasına bırakılacak şekilde düzenlemeleri kapsamaktadır; belirsizlikler, şaibeler taşımaktadır.

1739 Sayılı Milli Eğitim Kanununda yapılan iki değişiklik ile 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda yapılan bir maddelik değişiklikten ibaret olan bu 10 maddelik kanuna bu haliyle “Öğretmenlik Kariyer Kanunu” bile dememiz mümkün değildir.

Bu teklifle Adaylık Sınavının kaldırılması bir müjde olarak sunulurken, sınavın işlevi bir değerlendirme komisyonuna devredilmiştir. Bu da ayrıca kaygı vericidir. Bu teklif, sözlü sınav yani mülakatı kaldırıyormuş görüntüsü altında çok daha tehlikeli ve çok daha hak mağduriyetine yol açacak bir noktadadır.

Getirilen kanun teklifi, ücretli öğretmenlik ayıbına son vermediği gibi, sözleşmeli öğretmenliği de pekiştirmiştir. Özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerimiz de bu teklifte yok sayılmıştır.

Bu teklif, öğretmenler arasında statü farklılaşması ve hiyerarşi oluşturma projesidir.

Aynı zamanda, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği ve uzun yıllardır yapılmayan, hiyerarşik dizilime tabi tutan bir düzenlemeyi içermektedir. Buna göre öğretmenlik mesleği, adaylık, öğretmenlik, uzmanlık ve başöğretmenlik olarak 4 rütbe grubuna ayrılmaktadır.

Öğretmenlik kariyerine gerekçe sayılacak master ve doktoralar noktasında coğrafi eşitsizlikler de gözardı edilmiştir.

Öğretmen odalarından ve sendikalardan bize ulaşan geri bildirimler; öğretmenlerin meslek onuru kadar emekliliğe de yansıtacak şekilde ekonomik iyileştirme beklentisinin de olduğudur. Ayrıca, **Başöğretmenlik ünvanı Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk’e özel ve özgü kalmalıdır.**

3600 ek gösterge, öğretmenlere bir müjde değil hezimet olmuştur!

Yıllardır seçim vaatlerine konu edilip yılan hikayesine dönen 3600 ek göstergenin ise ancak birinci dereceye inenlere uygulanacağını ilan etmek müjde değil hezimet. O öğretmenler de ancak ve sadece emekli aylıklarında ve ikramiyelerine yansımından yararlanabilecek, çalışma hayatları boyunca mevcut ekonomik yoksulluklarında bir iyileşme söz konusu olmayacaktır.

“Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi” başlığı taşıyan bir Teklifte, öğretmenlere 3.600 ek gösterge verilmesine ilişkin maddenin uygulanma tarihinin 15.01.2023 tarihine bırakılmış olması, seçime yönelik bir çalışma olduğunu açıkça göstermektedir. Bu durum öğretmenler yönünden büyük bir talihsizlik ve hayal kırıklığıdır!

Bu teklifte Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi ile ilgili bir çalışma yer almamaktadır; ancak mesleki gelişim emekliliğe kadar devam eden bir süreçtir. Bunu unutmamak gerekir.

Bu tasarı bir Öğretmenlik Meslek Kanunu olacaksa, öğretmenlerin eğitiminden emekliliğine kadar olan süreci içermeliydi. Ancak bu kanun teklifi, alelacele ve yetersiz bir şekilde hazırlanmış, bir seçimden başka bir seçime taşınan propaganda malzemesi olmaktan öteye gitmemektedir!

10 maddelik göstermelik bir teklif hazırlanmış ve gereken özen gösterilmemiştir.

15 BİN ÖĞRETMEN ATAMASI İLE ÖVÜNÜLEMEZ!

Yaklaşık 102 bin öğretmen açığı bulunuyor; bu açık 85.513 ücretli öğretmen ile kapatılmaya çalışılıyor. 2002 yılında 68 bin olan ataması yapılmayan öğretmen sayısı 700 bini geçmişken 15 bin öğretmen ataması ile övünülemez; kaldı ki bu dönemde emekli olan öğretmen sayısını da dikkate almalıyız.

Sayın Erdoğan yine “Milli Eğitim Bütçesi 2002 yılında sadece 7.5 milyar TL iken, 2022 yılında bu rakam yükseköğretim dahil 274 milyar TL’yi aştı” dedi;

Ancak şunu unutmayalım: 2016 yılında Eğitim bütçesinin GSYİH’ya oranı yüzde 3.79 iken, 2022’de bu oran yüzde 3.47’ye geriledi. Ayrıca 2002 yılında MEB bütçesinden yatırımlara ayrılan pay yüzde 17.18 bu oran 2022 de yüzde 8.05’e geriledi.

Yüz yüze eğitimi sürdüren birkaç ülkeden biri olduk dense de 2021-2022 Eğitim Öğretim yılının başında okullarını en uzun süreli kapalı tutan 4. ülke olduk. Eğitime erişimdeki oranımızı ve fırsat eşitsizliğinin bu dönemde nasıl derinleştiğini de unutmayalım.

Ve yine öğretmen maaşlarını en çok iyileştiren ülke Türkiye’dir denilse de OECD ülkeleri arasında öğretmenlere ödenen ücret açısından sondan 5. durumdayız. Öğretmenler yoksulluk sınırının altında maaş alıyor. Diğer taraftan yapılan zam ile enflasyondaki artışı da kıyaslamayı unutmayalım; çünkü artış zaten gelmeden kayboldu. Öğretmenlerin satın alma gücü her geçen gün düşüyor.

SARAY REJİMİ NOBRAN BİR TROLL KÜLTÜRÜ YARATTI

Otoriterlik iklimi; hoyratlığı, sadizmi ve mobbingi artırıyor muhalif görüşler dijital şiddete maruz kalıyor...

Gücü keyfi biçimde tekelleştiren ve hesap vermeyen; dahası her türlü hukuk dışı saldırganlığı kendine hak gören otoriterlik iklimi altında kamusal ve insani ilişkiler hoyratlaşmış; kırılğan kesimlere ve özellikle muhaliflere karşı ahlak dışı saldırılar ve hakaretler artmıştır. Eşine rastlanmayan hakaret tarzları icat edilerek, siyaset ve yönetim alanının neredeyse tamamı hakaret ve her türlü şiddetin etki alanına sokulmuştur.

En tepeden aşağıya kadar AKP’li siyasetçilerin, muhalif siyasetçiler ve siyasi partiler başta olmak üzere toplumun farklı kesimlerine yönelik yaftalayıcı ve ayrıştırıcı söylemleri, Saray’ın kontrolünde olan medya organları ve sosyal medya trolleri tarafından yaygınlaştırılmaktadır. Bazı iktidar mensuplarının hedef gösterdiği muhalif siyasetçiler fiziksel saldırıya uğramakta, sesleri kısılmaya ve siyasi faaliyetleri engellenmeye çalışılmaktadır.

Trollerin, Vatandaş ve Muhaliflere Hakaretleri Cesaretlendiriliyor

En ufak bir eleştiriye dahi tahammülü olmayan Saray ve AKP, sosyal medyayı yalnızca sindirme, dezenformasyon, gözetleme ve baskı alanına çevirmek istemektedir. AKP’yi eleştirip, görüşünü ifade eden yurttaşlar ve gazeteciler gece yarısı baskınlarıyla evlerinde gözaltına alınırken; sistematik olarak muhalefet partilerini ve siyasetçilerini hedef gösteren ve onlara hakaret edenler cezasız bırakılmakta, âdeta teşvik edilmektedir. Sadizme ve eziyete dayalı otoriter iklim, ülkemizi Anadolu adabına içkin insani değerlerden ve evrensel demokratik ilkelerden hızla uzaklaştırmaktadır.

Türkiye’de Her 5 Kişiden 1’i Dijital Şiddete Uğruyor

Teknolojinin ve dijital platformların kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte sosyal şiddetin de yeni boyutları ortaya çıkmıştır. Bir kişi ya da grubun başka kişi ya da grupları sosyal medya veya iletişim araçları aracılığıyla tehdit etmesi, hedef alması, nefret söylemi ve hakarete maruz bırakması, korkutması ve itibar zedeleyici davranışta bulunması olarak tanımlanan dijital şiddete maruz kalanların sayısı her geçen gün artmaktadır. Yapılan çalışmalarda, Türkiye’de her 5 kişiden 1’i dijital şiddete uğradığını belirtmektedir. Şiddetin bu boyutu özellikle gençleri hedef almaktadır. 15-17 yaş arası her 5 gençten 1’i, 18-32 yaş arası her 3 gençten 1’i dijital şiddete maruz kaldığını belirtmiştir.

En sık rastlanan dijital şiddet biçimleri hakaret ve küfür; yazılı ve sözlü taciz mesajları ve ısrarlı takiptir. Vatandaşlar en çok siyasi görüşleri nedeniyle dijital şiddete maruz kalmaktadır. Dijital şiddete maruz kalmanın en sık rastlanan nedeninin siyasi görüşler olması, AKP'nin yarattığı kutuplaştırıcı toplumsal iklimin bir sonucudur. Burada dikkat çeken bir diğer nokta, dijital şiddete uğrayanların en çok tanımadıkları kişiler, anonim hesaplar ve troller tarafından şiddete maruz bırakılmalarıdır. Troller bir yandan gerçek kimliklerini gizleyerek sosyal medyayı manipüle ederken, diğer yandan da vatandaşları hedef alarak tehdit etmektedir.

Troller, Kamu Gücünü ve Sembollerini Hukuksuz Biçimde Kullanıyor, Dijital Şiddet Siyasete Araç Yapılıyor

Dijital şiddetin bir diğer boyutu, kendilerine emniyet veya istihbarat görevlisi süsü veren kişilerin ve suç çetelerinin sosyal medya ve telefon mesajları üzerinden vatandaşları tehdit ve takip etmesidir. Bu kişiler, emniyet güçlerinin amblemlerini ve sembollerini kullanarak vatandaşları tehdit ederek sindirmeye çalışmaktadır.

Suç işleyen çeteler ve görevlerini suistimal eden görevliler, eylemlerini meşrulaştırmak ve cezasızlık zırhının arkasına sığınmak için bakanlar ve milletvekilleriyle çektiydikleri fotoğrafları kullanmaktadır. Cezasızlık, keyfilik ve görevleri ihlal eden anlayış, otoriterleşmenin önemli bir parçası hâline gelmiştir.

İNSAN HAKLARI 'İHLAL EDİLDİ'

Türkiye 2021 yılında da hak ihlalleri ve hukuk anlamında sınıfta kalmıştır. Açıklanan AİHM kararlarından, hukuk endekslerindeki veriler göstermektedir ki hukukta yapılan reformlar hiçbir işe yaramamaktadır. Adalet Bakanlığı bütçesinde de "AİHM'e sunulacak hükümet görüşü sayıları" yani AİHM'de görülmekte olan davalarda hükümetin yapacağı savunma miktarının önümüzdeki 3 sene boyunca azalmak yerine en az 1.000 olarak tahmin ediliyor olması ise düşündürücü bir istatistiki veridir.

World Justice Project tarafından hazırlanan Hukukun üstünlüğü endeksine göre;

- Türkiye 139 ülke arasında 117. sırada yer aldı,
- Coğrafi bölgelere göre kategorize edilen endekste, "Doğu Avrupa ve Orta Asya" grubunda bulunan 14 ülke arasında Türkiye, Rusya'nın da gerisinde kalarak sonuncu sırada yer aldı,
- 2020 endeksine göre 128 ülke arasında 107. sıradaydı,
- Türkiye, yolsuzlukla mücadele konusunda ise 134 ülke arasında 69.,
- Türkiye, gelir grubuna göre ülke sınıflandırmalarında orta-üst gelir grubunda 40 ülke arasında 38. Sırada yer aldı,
- 2021 yılında ülkelerin %74,2'sinde hukukun üstünlüğü performansında düşüşler yaşanırken %25,8'inde de iyileşmeler gerçekleşmiş.
- Endekste Türkiye, Meksika, Angola ve Mali gibi ülkelerin gerisinde kaldı
- Türkiye'nin en kötü sıralamaya sahip olduğu iki başlık
  - 139 ülke arasında 134. Sırada olduğu "hükümet yetkilerinin kısıtlanması" ve
  - 133. Sırada (sondan 8. Sıra) yer aldığı "temel haklar" başlıkları olarak öne çıkmaktadır.
- Yönetimdeki şeffaflık başlığında Türkiye, 139 ülke arasında 107. Sırada Afganistan'ın hemen üstünde yer aldı.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından geçtiğimiz günlerde açıklanan 2021 İstatistikleri Analizi bültenine göre Türkiye, Avrupa Konseyi ülkeleri arasında hakkında en çok dava açılan ülke oldu. Türkiye'ye karşı yapılan 9.548 başvuru ile birinci sırada yer alırken; Rusya 9 bin 432 dava ile ikinci, 3 bin 721 dava ile Ukrayna üçüncü sırada yer almıştır. Türkiye'ye karşı 2019, 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla; 7.274, 9.104 ve 9.548 başvuru yapıldığı rapora yansımıştır. AİHM 2021 yılı içerisinde yapılan başvuruların 5.654'üne kabul edilemezlik kararı vermiştir. 2021 yılı içerisinde yapılan 567 yargılamada 78 karar açıklanmıştır. Türkiye hakkında açıklanan 78 kararın 76'sında en az bir kararın ihlal edildiğine karar verilmiştir. AİHM Türkiye ile ilgili 2021'de;

- 31 ifade özgürlüğü,
- 29 özgürlük ve güvenlik hakkı ve
- 22 adil yargılanma hakkı ihlali tespit etmiştir.

Raporun geneli incelendiğinde 31 Aralık 2021 itibarıyla AİHM'in önünde değerlendirilmeyi bekleyen 70 bin 150 başvurunun %22'sini Türkiye ile ilgili başvurular oluşturmaktadır. 2021 yılında Türkiye ile ilgili değerlendirilmeyi bekleyen başvuru sayısı 15.250'ye çıkarken bu sayı 2020'de 11 bin 750; 2019'da ise 9 bin 257 idi. Bekleyen başvurular sıralamasında Rusya 17 bin 13 başvuru ile ilk sırada yer alırken onu; Türkiye (15.250) ve Ukrayna (11 bin 372) izlemektedir. AİHM raporunda özellikle yıl içerisinde bekleyen başvurular içerisindeki %6'lık genel artışın temel olarak; Polonya, Rusya, Yunanistan ve Türkiye'ye karşı yapılan başvurular nedeniyle kaynaklandığını belirtmiştir.

Genel olarak istatistikler incelendiğinde 2021 yılı itibarıyla Türkiye, 1959 yılından itibaren 3 bin 280 toplam karar sayısı ile AİHM'in hakkında en çok karar verdiği ülke konumundadır. Yine 1959 yılından itibaren verilen kararlar incelendiğinde; Türkiye ile ilgili, 418 kez ifade özgürlüğünü ihlal kararı verilirken; toplanma ve gösteri özgürlüğünden 11 ihlal kararı verilmiştir. Türkiye bu istatistikler ile bu iki maddeyi en fazla ihlal eden Avrupa Konseyi ülkesi konumundadır.

Vedat Şorli v. Türkiye kararı ile birlikte AİHM, "cumhurbaşkanına hakaret1 suçunu düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nun 299. Maddesinin değiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ancak ilerleyen süreçte herhangi bir değişiklik yapılmazken, son olarak gazeteci Sedef Kabaş bu madde ile suçlanarak tutuklanmıştır. Ayrıca AİHM'in Türkiye ile ilgili son kararı olan Deniz Yücel davasında; "terör örgütü propagandası yapmak" ve "halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik" suçlamaları ile tutuklanan Alman Die Welt gazetesi Türkiye muhabiri Deniz Yücel'in dosyasında AİHM, Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini (AİHS) ihlal ettiği yönünde karar vermiştir.

TÜRKİYE'DE KÖMÜRÜN 55 YILLIK KARNESİ: 200 BİN ERKEN ÖLÜM

Sağlık ve Çevre Birliği tarafından yayınlanan "Kronik Kömür Kirliliği Kümülatif Sağlık Etkileri Özel Raporu" kapsamında 20 GW'lık kömürlü termik santral filosunun 19 GW'ını yani tüm büyük santralleri incelenmiştir.

Rapora göre; Türkiye'deki halen çalışır durumda olan kömür santrallerin 4.8 trilyon TL'lik sağlık maliyeti bulunmaktadır. Santraller bugüne kadar 117 bin 661 erken doğuma, 1 milyon 247 bin çocukta bronşit vakasına, 62 milyon iş günü kaybına yol açmıştır.

Türkiye'de tüm büyük kömürlü termik santrallerden (50 MW üstü, 16 ildeki 30 santral) kaynaklı hava kirliliğini tarihsel olarak değerlendiren raporda, kömür santrallerinin sağlık etkilerinin "kümülatif" olarak hesaplanmıştır.

Raporun sonuçlarına göre 1965-2020 yılları arasında açılan ve halen 16 ilde faaliyette olan 50 Megawatt'ın (MW) üzerindeki büyük kömürlü termik santraller, 55 yılda toplamda 4,8 trilyon TL sağlık masrafına ve yaklaşık 200 bin erken ölüme neden olmuştur. 200 bin erken ölüm ve 4,8 trilyon TL sağlık maliyetinden sorumlu, kömür yakıtlı santraller Muğla, Kütahya, Manisa, Sivas, Maraş, Ankara, Adana, Hatay, Zonguldak, Çanakkale, Bursa, Kocaeli, Şırnak, Bolu, İzmir ve Yalova'da yer almaktadır.

Sadece Zonguldak, Çanakkale, Muğla ve İskenderun'daki santrallerin neden olduğu sağlık yükü, Türkiye toplamının yüzde 40'ına karşılık gelmektedir. Muğla'daki termik santraller ise en fazla erken ölüme neden olanların başında.

Rakamlarla Kömürün Sağlığa Etkisi Raporu'na göre kömür nedeniyle • 196 bin 091 Erken ölüm • 117 bin 661 Erken doğum • 1 milyon 247 bin 334 Çocukta bronşit vakası • 118 bin 542 Yetişkinde yeni kronik bronşit vakası • 221 bin 26 Hastaneye başvuru • 11 milyon 163 bin 625 Astım ve bronşit belirtisi gösterilen gün (astım hastası çocuklarda) • 62 milyon iş günü kaybı • 452 milyon Hasta geçirilen gün

Kirliliğin Üçte Biri Muğla Bölgesinden

Rapora göre, Muğla, kömür kaynaklı hava kirliliğinin yarattığı olumsuz sağlık etkisi ve maliyetinde en kötü karneye sahip bölge. Bölgede Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy termik santralleri bulunmaktadır. İşletmedeki üç kömürlü termik santralin neden olduğu sağlık sorunlarının ekonomik maliyeti 1,48 trilyon TL'ye tekabül etmekte olup; bu da tüm Türkiye'deki termik santrallerin sağlık maliyetinin neredeyse üçte birini oluşturmaktadır.

Özellikle Yatağan'da solunum sistemi şikâyetiyle yatan hasta sayısının, daha iyi hava kalitesine sahip Muğla'dan iki kat daha fazla olduğu belirtilmektedir.

Muğla'da 1982'de faaliyete geçen ve yaklaşık 40 yıllık bir santral olan Yatağan termik santralinin ise 16 yıl boyunca hava kirliliği kontrol ve arıtma sistemlerine sahip olmadan çalıştığı biliniyor. Yatağan termik santralini ilk günden bugüne, 33 bin 129 erken ölüme, 21 bin erken doğuma, yaklaşık 11,5 milyon gün iş kaybına ve 75 milyon hasta geçirilen güne neden oldu. Santralin Türkiye ekonomisine olan toplam sağlık yükü ise 47,26 Milyar TL.

İskenderun Körfezindeki 3 Kömürlü Santrali 4717 Erken Ölüme Yol Açtı

Rapora göre, Adana ve Hatay'daki üç kömürlü elektrik santralinde hava kirliliği kontrol sistemleri olsa da; 2003-2020 arasında termik santraller 4.717 erken ölüm, 1,4 milyon iş günü kaybı ve 138,15 milyar TL kümülatif sağlık yüküne neden olmuştur. Rapor bulgularına göre, santrallerin, tüm ünitelerinde toz filtresi ve kükürt arıtma sistemlerinin bulunmasına rağmen bu sağlık maliyetine neden olmaları arıtma sistemleriyle hava kirletici emisyonları sınır değerlere düşürmenin dahi sağlığı korumak için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır.

Adana ve Hatay'daki üç kömürlü elektrik santralinde hava kirliliği kontrol sistemleri olsa da; 2003-2020 arasında termik santraller 4.717 erken ölüm, 1,4 milyon iş günü kaybı ve 138 milyar Türk lirası sağlık sorununa neden oldu.

Planlanan Santraller Kenti Çanakkale

Çanakkale yeni kömürlü termik santral projelerinin yoğunlaştığı bir şehir olarak öne çıkmaktadır. Bölgede faaliyet gösteren beş kömürlü termik santralin (18 Mart Çan, İÇDAŞ Biga, Bekirli, Cenal ve Çan-2) yanı sıra, iki yeni kömürlü termik santral da planlama aşamasındadır. Çanakkale'deki 5 kömürlü elektrik santralının yarattığı hava kirliliği 3.167 erken ölüm, 1,12 milyon işe gidilemeyen gün ve yaklaşık 104 milyar TL maliyete neden olmaktadır. Çanakkale 18 Mart gibi, yıllar sonra kirlilik kontrol sistemlerini tamamlayan kömür yakıtlı santraller, bölgede solunum sistemi hastalıklarını tetikledi. Bölgede planlanan iki termik santral, sağlık yükünü daha fazla artıracaktır.

Maden Kenti Zonguldak

Zonguldak ÇATES kömürlü elektrik santralının işletmeye girdiği 1989'dan bugüne hava kirliliği (kükürt dioksit) kontrol sistemi olmadığı için 2020'de çalışmaya ara vermiştir. Kömürden elektrik üretmenin bedeli, Zonguldak için 9 milyon hasta geçirilen gün olmuştur. Zonguldak, ilk kömürlü elektrik santralının işletmeye alındığı 1940'lardan bugüne kötü hava solumaktadır. Hala dört kömürlü santralin çalıştığı şehirde, hava kirliliği 3.563 erken ölüme, 701 bin iş günü kaybına ve 132 milyar TL sağlık maliyetine neden olmuştur.

Rapor, Türkiye'de kömürlü termik santral emisyonlarından kaynaklanan sağlık ve iklim maliyetlerinin enerji politikaları oluşturma süreçlerinde dikkate alınması gerektiğini vurguluyor.

Çalışmadaki Politika Yapıcılara Yönelik Öneriler

Kömürden çıkış yapılacağı yani kömürden kullanımının durdurulacağı tarih açıklanmalı

Planlanan tüm kömürlü santraller iptal edilmeli, Adana'daki Hunutlu santrali gibi inşa halindeki santrallerin inşaatı durdurulmalı

Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde sağlık ve kirlilik verileri konusunda şeffaflık sağlanmalı

Elektrik üretimine ilişkin kararlarda sağlık etki değerlendirmesi yapılmalı

Madenlerde ve fabrikalarda çalışan binlerce insanın yanı sıra, yerel toplulukların sağlığını da iyileştirecek, alternatif iş kollarını teşvik etmek için adil geçiş benzeri mekanizmalar hazırlanmalı

TÜRKİYE TOPLUMUNUN YÜZDE 61'İ PLASTİK ATIK İTHALİNE KARŞI

Mikroplastik Araştırma Grubu tarafından yapılan araştırmaya göre, Türkiye toplumunun en önemli üç çevre sorunu hava kirliliği, iklim değişikliği ve plastik kirliliği. Katılımcılardan çevre sorunlarını önem derecelerine göre sıralamaları istenmiş ve en önemli üç sorun olarak sırasıyla hava kirliliği, iklim değişikliği ve plastik kirliliği yanıtlarını vermişlerdir.

Katılımcıların çevresel konulara duyarlılığını anlamak için 0 (hiç duyarlı değil) ile 5 (son derece duyarlı) arasında bir puan vermeleri istenmiş ve katılımcıların %88,2'si duyarlı olduğunu (4) veya son derece duyarlı olduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcılara plastik atık ithalatını duyup duymadıkları sorulmuştur ve katılımcıların %45'i duyduğunu belirtmiştir. 'Türkiye plastik atık ithal etmeli mi?' sorusu katılımcılara yöneltilmiş ve katılımcıların %61'i "Hayır" cevabını vermiştir.

Araştırmaya Göre Toplumun Yüzde 61'İ Plastik Atık İthaline Karşı

'Türkiye plastik atık ithal etmeli mi?' olarak sorulduğunda ise toplumun yüzde 61'i 'Hayır' yanıtı vererek rahatsızlık duyduğunu ifade etmiştir.

Raporda, plastik atık ithalatı konusunda bilgisi olan veya olmayanların Türkiye'nin plastik atık ithal etmesi gerekip gerekmediğine verilen cevaplar incelenmiştir. Buna göre plastik atık ithalatına dair bilgiye sahip olanlar ve olmayanlar sırasıyla %66,5 ve %56,8 oranında plastik atık ithal edilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği ülkeleri, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri'den (ABD) yaklaşık 800.000 ton plastik atık ithal etmesini doğru bulmayanların oranı ise yüzde 41,6 olarak belirlenmiştir.

Temmuz 2021'in başlarından kısa bir süre sonra tekrar kaldırılarak yasaklanan ve sonra tekrar ithalat yolu açılan etilen polimer kodlu plastik çöpler toplam ithalatın yaklaşık yüzde 74'üne denk gelmektedir. Araştırmaya göre, söz konusu atıkların gerek yasaklanması gerekse de yasaktan geri adım çok fazla gündem olmuş ve 'Avrupa'nın çöplüğü olmaya devam ediyoruz' algısı daha da yerleşik hale gelmiştir. Çöp ithalatı ile ilgili ne hissedildiği konusunda olumsuz görüş bildiren yüzde 41'lik kesim içerisinde yüzde 8.3'lük bir kitle 'Avrupa'nın çöplüğü olduk' algısına kapıldıklarını ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak bu çalışma ile Türk halkının atık ithalatı konusundaki farkındalığının yeterli düzeyde olmadığı ancak farkındalığı olanların çoğunluğunun olumsuz görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

GECE YARISI KARARLARI...

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın medyaya 'sansür-yasak-yaptırım' genelgesi, devletin kişisel verileri koruma güvencesi altındaki MOBESE kayıtlarının yargı kararı olmaksızın siyasi amaçlar için kullanılıp servis edilmesi, görevden affedilen 'dönüşümlü bakanlar' ve bürokratlar, iktidarın iş göremez hale geldiğinin ve yalpaladığının işaretleridir!

TÜİK Başkanının 3 Şubat'ta açıklanacak enflasyon rakamlarının hemen öncesinde görevden alınması, 20 ayda dördüncü kez başkan değiştirilmesi ve bu kez bir başka damadın göreve getirilmesi, yılbaşı zamlarıyla çok yüksek çıkması söz konusu olan ocak ayı enflasyonuna müdahale edileceğini akla getiriyor. Atamanın hemen akabinde Cumhurbaşkanı (CB) Erdoğan'ın 'enflasyon düşecek' açıklamasını yapması, yeni TÜİK Başkanına talimat olarak görülmelidir.

Beş yıl önce halef-selef olan adalet bakanlarının yeniden halef-selef olması, bir yanıyla iktidarın kadro tükenmişliğini ortaya koyarken diğer yanıyla geçmişteki icraatları bilinen ve yeniden Adalet Bakanlığı'na atanan ismin bazı özel görevleri ve misyonu icra etmek üzere getirildiğini gösteriyor. Geçmiş dönemde 'Çocuk gelinler ve kız çocuklarının küçük yaşta evlendirilmeleri' yönünde medeni yasada değişiklik için yoğun çaba gösteren yeni Adalet Bakanı aynı zamanda tecavüze uğrayan kadınların tecavüzcüsüyle evlendirilerek mütecevizin cezadan kurtulmasının önde gelen savunucusuydu. Geçmiş bakanlığı dönemindeki icraat ve söylemleri yeniden getirildiği bu görevdeki misyonunun ne olacağının somut göstergesidir. Atama ve görevden alma kararlarıyla aynı gece yürürlüğe konulan Cumhurbaşkanı Kararı ile 'kadın, aile, çocuk ve gençlerin zihin dünyalarının korunması, milli manevi değerlerin muhafazası ve tahribinin önlenmesi' talimatının tüm kurumlara duyurulması, yeniden atanan adalet bakanının ilk icraat çerçevesini çizmektedir. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılması, faizin nasa dayandırılması ve kutsallarla ilgili olarak 'dil kopartma' tehdidinin savrulması ile atılan adımların devamını getirmek üzere böyle bir bakan değişikliğine ihtiyaç duyulduğu anlaşılıyor. Bu yeni atama tercihiyle 30 Mayıs 2019'da ilan edildiğinden bu yana doğru düzgün hiçbir adımın atılmadığı, Yargı Reformu ve İnsan Hakları Eylem Planı vaatlerinin rafa kalkacağı, yargı ve güvenlik politikalarının daha fazla siyasallaşacağı, medya, sivil toplum, muhalefet üzerindeki baskıların artırılacağı bir sürece girileceğini öngörmekteyim.

Bunun ilk işaretlerinden birisi toplumun güvenliği, suçların aydınlatılması, failerin teşhisi, vb. amaçlarla kurulan ve bilgi temini yalnızca savcılık ya da mahkeme talebiyle, özel şifreyle sisteme girmeye yetkili resmi görevlilerce mümkün olan izleme-takip sistemi **Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonunun (MOBESE)**, iktidarın siyasi amaç ve hedefleri için kullanılarak istismar edilmesidir.

17-25 Aralık 2013'teki gizli dinleme, izleme, takip, kayıt ve ifşa sürecini andıran ve örtüşen bu tablo, iktidarın hukuksuz icraatlarını nereye kadar vardırılabileceğini gösterdiği gibi, tüm bireylerin hukuk ve adalet güvencesinden yoksun olduğunu sergilemektedir. Yasa uyarınca İçişleri Bakanı'na bağlı ve sorumluluğu altındaki sistemin siyasi sızıntı amaçlı kullanılması, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Giresun konuşmasında bunu siyasi amaçlı malzeme olarak gündeme getirip ithamlarda bulunması, söz konusu organizasyonun bizzat iktidar tarafından ve en tepeden gelen talimatla yapıldığının kanıtıdır.

İstanbul'da yaşamın felç olması karşısında devletin tüm kurumlarının yönetimine sahip iktidarın, devleti felç eden beceriksizliğini örtme telaşıyla MOBESE'ye sarılması hukuksuzluğun da ötesinde acizliktir.

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne (KGM) bağlı devlet yolları, köprü ve tüneller, havaalanları kapatıldı. İnsanlar saatlerce uçakların ve araçlarının içinde mahsur kaldı. Türkiye'ye yönetim zafiyetinin vahim bir örneği yaşatıldı.

Komşumuz Yunanistan'da; aynı şiddetteki kar koşullarında başkent Atina'daki paralı otoyolu işleten şirket, kapanan yolda mahsur kalanlara 2'şer bin Euro tazminat ödeme kararı aldı. Şirket CEO'su istifa etti. Atina Başsavcılığı yapım ve işletme ihalesini alan şirketin sözleşmesindeki yükümlülükleri yerine getirememesi nedeniyle re'sen soruşturma başlattı. Çağdaş, uygar demokrasilerde, hukuk devletinde olması gereken budur. Türkiye'de ise iktidar yöneticileri hiçbir siyasi sorumluluk üstlenmediği gibi 'dünyada bir numara' ilan ettikleri havaalanına bile iniş yapamayıp, kapattıkları havaalanına inerek fıkralık oldular.

✓ **Bugüne kadar ilk kez ülkenin başkenti ile dünya metropolü olan en büyük kenti arasında kara ve havayolu da dahil her türlü ulaşım kesildi!**

Paralı otoyolları işleten KGM ve iktidar müteahhitleri bırakın tazminat ödemeyi, açamadıkları, işletemedikleri, binlerce insanın mahsur kaldığı yollardan aldıkları geçiş ücretini iade etmeyi dahi umursamadılar. Yapılan sözleşmeler şeffaf olmadığı için işletmecilerin yükümlülükleri halktan gizleniyor. İktidar, müteahhitlere hiçbir yaptırım uygulamadı. Savcılıklar soruşturmaya gerek duymadı!

Muhtemelen yolların ve havaalanının kapalı olduğu, hizmet veremediği günlerin döviz garantili ücretleri de yine müteahhitlere hazineден ödenecek. **Kendi vatandaşını böylesine değersiz gören**, hayatını yok sayan ve **sadece bir avuç kişinin çıkarlarını kollayıp gözeten bir iktidar**, bugüne kadar görülmedi!

STRATEJİ YOKSUNU DIŞ POLİTİKA VE YALNIZLAŞAN ÜLKEMİZ

'SORUNSUZ ÇEMBER' SORUN ÇÖZMEDİ!

İktidar medyasında bazı ülkelerle atılan normalleşme adımlarının Ekim ayında Roma'da gerçekleşen Biden-Cumhurbaşkanı Erdoğan görüşmesinde Biden tarafından talep edildiği, iktidarın bu doğrultuda Türkiye'nin çevresinde 'Sorunsuz Çember' oluşturma politikasına geçtiği belirtiliyor. 'Sorunsuz Çember' politikasının sonuç vermesi için öncelikle dış politikada zihniyet değişikliğine gidilmeli ve çemberin ilk halkasındaki adım Suriye ile atılmalıdır!

Geçen yılın son aylarından bu yana Mısır, BAE, Ermenistan, İsrail gibi ülkelerle art arda girilen normalleşme yaklaşımının arkasında ABD yönetiminin bu yöndeki bazı taleplerinin yanı sıra, bu adımlarla ABD ile yakınlaşma isteğinin olduğu artık netleşiyor. Bir dönemin 'komşularla sıfır sorun' söylemini akla getiren 'Sorunsuz çember' siyasetine geçişle birlikte elde edilmesi hedeflenen sonuçlar için öncelikle iktidarın dış politika zihniyetinde ciddi, akılcı ve radikal bir değişim gereklidir. Hatırlanacağı gibi önce stratejik derinlikle başlayan AK Parti dış politikası daha sonra 'komşularla sıfır sorun' yaklaşımına geçiş yapmış, ardından İhvançı çizgiye yönelerek 'onurlu yalnızlık' ile noktalanmıştı. 'Dostlarımızı çoğaltma' söylemiyle yürütülen İhvan-Hamas eksenli, ülkelerin içişlerine müdahale ve taraf olma yaklaşımının nihayetinde Türkiye'nin bölgede Katar dışında dostu kalmamıştı.

Şimdi anlaşıldığı kadarıyla iktidar bu politikaların önüne koyduğu ağır bedeller, siyasi-askeri-ekonomik kayıplar ve faturalar sonrasında siyasetini sorunsuz çembere dönüştürerek bu sıkışmışlıktan çıkmayı planlıyor. Mısır, BAE, Suudi Arabistan, Libya'daki politika değişiklikleri, arayı düzeltme adımları, İhvan'dan uzaklaşma çabaları bunun sonucu. Aynı şekilde iktidar, İsrail ile yakınlaşmanın ön koşulu olan Hamas'a mesafe koymayı da gündemine aldı. ABD'deki Ermeni ve Yahudi Lobilerinin övgüsünü ve desteğini kazanabilmek için atılan Ermenistan ve İsrail ile normalleşme gayretlerini de bu çerçevede değerlendirmek olanaklı.

Ancak Ermenistan yönetimi ile Ermeni Diasporası bu konuda farklı düşünüyor. ABD'deki Ermeni Lobisinin temsilcisi Ermeni Kafkas Kongresi ve Rum-Yunan Lobisinin örgütü Yunan-Amerikan İş Birliği Kongresi'nin başkanları ABD Kongresine ortak imzalı bir mektup göndererek temsilciler meclisi üyelerinden ve senatörlerden Türkiye'ye F-16 satışına izin verilmemesini talep ettiler. Kanımca Kongre'ye gönderilen bu mektubu tetikleyen unsurlardan birisi ABD'nin İsrail-Güney Kıbrıs-Yunanistan ortak projesi EastMed Doğalgaz Boru Hattı Projesi'ne desteğini çekmesi oldu. Yunanistan, Amerikalı Ermenileri de yanına alarak boru hattının Türkiye-İsrail ortaklığıyla yeniden canlanması olasılığına karşı bir hamle yaptı. İktidarın sorunsuz çember politikasına geçişte **Yunanistan ve Kıbrıs Rum Yönetiminin ilk engel olarak ortaya çıkacağı anlaşılıyor!**

En baştan itibaren iktidarın Türkiye'yi yalnızlaştıran siyasal İslam ve din eksenli dış politikasının yanlışlığını vurguladık. Dışişleri Bakanlığının devreden çıkartılarak Türkiye'nin 100 yıla yaklaşan diplomasi aklının, birikiminin ve geleneklerinin bir kenara itilmesi, AK Partili eski vekillerin, partililerin büyükelçi yapılmasının dış politikaya hasar vereceğini dile getirdik. Diğer ülkelerin iç sorunlarında taraf olunmamasını gündeme getirdik. **İktidarın 10 yıl sonra, gecikmiş de olsa sorunsuz çember anlayışı noktasına gelmesi olumlu bir değişim.**

Mısır'da, Suriye'de, Filistin ve İsrail'de, Libya'da Körfez ülkelerinde, Kuzey Afrika'da, Sudan'da, Tunus'ta İhvançılık ve Hamasçılık üzerine kurgulanan dış politikanın ülkenin önüne koyduğu ağır faturadan iktidar ders almalı. Öyle ki gelinen noktada İhvan ve Hamas'ın ismi ve liderleri neredeyse sadece Türkiye'de kaldı. Tüm ülkelerde ve bölgelerde dışlandılar, iktidara geldikleri yerlerde katı-radikal uygulamalar sonrası iktidarı kaybettiler, halkın tepkisini kazandılar. İktidarın İhvanlıları desteklediği hiçbir ülkedeki siyasi projeleri başarıya ulaşamadı. Akıtılan milyon dolarlar, siyasi ve askeri destekler Türkiye'nin kayıp hanesine yazıldı.

Şayet BAE, İsrail, Mısır, Ermenistan ile normalleşmeyi Biden talep ettiyse ve ABD'ye yakınlaşmak, F-16'ları alabilmek için bu adımlar atılıyorsa, büyük ihtimalle ABD yönetiminin karşı çıkacağı, istemeyeceği süreç ise Suriye-Türkiye normalleşmesidir. Ne yazık ki iktidar, sorunsuz çember derken bu çemberi başlatacak ilk adım için somut bir adım atmamaktadır. İktidar sorunsuz çember diplomasisinde önceliklerini belirlemeli, ilk sıraya Suriye'yi ve Irak'ı koymalıdır. BAE, Suudi Arabistan, Mısır, İsrail ile normalleşme tabii ki önemli. Ancak 11 yıldır iç savaş yaşayan, 5 milyona yakın mülteciyi kabul etmeye mecbur kaldığımız Suriye ile normalleşmek, ülkemizin çıkarları için atılması gereken en acil adımdır. Suriye ve Irak ile normalleşme Mısır, BAE ve diğer Arap ülkeleriyle normalleşmeye katkı sağlayacak, hız kazandıracaktır. Suriye ile normalleşme geciktikçe diğer ülkelerle normalleşmeden beklenenler elde edilemeyecek, mülteci-göçmen, terör, ticaret-ekonomi sorunları ağırlaşarak devam edecektir.

Güney sınırlarımız Suriye-Irak normalleşmesiyle güvenli çemberin ilk halkasını oluştururken, Kuzeydeki Karadeniz'deki sıcak savaşa ilerleyen süreçte taraf olunmasından vazgeçilmelidir. ABD-NATO'nun Rusya'ya kuşatma politikalarına destek verip sorunda taraf olmak yerine her iki tarafa güven veren bir konumda yer almalıdır. Boğazların savaş için kullanımına olanak sağlanmamalı, Kuzey ve Güney güvenliğinin ardından komşularla barış çemberi, yurttan barış dünyada barış ilkesiyle tüm dünyaya yönelik dış politikanın temel taşı olmalıdır.

RUSYA-UKRAYNA ARASINDAKİ TANSİYON YÜKSELİYOR.

ABD'nin Doğu Avrupa'daki NATO üyesi ülkelere asker gönderme kararı ve NATO Genel Sekreterinin olası Rus saldırısına anında karşılık verileceğini söylemesi Rusya-Ukrayna arasındaki tansiyonu yükseltti. ABD Başkanı Biden Rusya'nın şubat ayında Ukrayna'yı işgal edeceğini öne sürdü. Putin, batılı ülkelerin Rusya'nın güvenlik kaygılarını anlamadığını, Ukrayna'ya saldırı ya da işgal düşüncesinde olmadıklarını ancak çıkarlarını koruyacaklarını dile getirdi!

Rusya'nın yazılı güvence taleplerine ABD tarafından verilen yanıtlar Rusya tarafından anlamsız ve yetersiz bulunurken, yanıtların bu hafta ayrıntılı şekilde analiz edileceği açıklandı. Buna karşılık ABD Devlet Başkanı Joe Biden Rusya'nın şubat ayında harekete geçeceğini ve Ukrayna'yı işgal edeceğini öne sürdü. Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy ile telefonda görüşen Biden, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesi durumunda ABD'nin müttefik ve ortaklarıyla birlikte kararlı bir şekilde karşılık vermeye hazır olduğunu Zelenskiy'e ilettili.

Biden'in 'Şubat'ta işgal' iddiası Rusya tarafından yalanlandı. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov Rusya'nın Ukrayna'ya savaş açmak ya da işgal etmek gibi bir düşüncesinin olmadığını şayet savaş çıkarsa bunun batılı ülkelerin tavrı nedeniyle yaşanacağını söyledi. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, ABD ve NATO'nun Rusya'nın güvenlik kaygılarını anlamadığını, Ukrayna krizinde Rusya'nın ana güvenlik taleplerinin karşılanmadığını vurguladı.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile bir telefon görüşmesi yapan Putin, Rusya'nın diplomasi ve diyalog yoluyla çözüm ve müzakereleri sürdürmekten yana olduğunu söyledi.

Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy, sınıra asker yığan Rusya'yı Ukrayna'ya saldırmayacağını gösteren bir hareket yapmaya, güven verici adımlar atmaya çağırdı.

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Rusya'nın Ukrayna ile savaş ihtimali konusunda yaptığı açıklamada, "Eğer bu Rusya'ya bağlı ise savaş olmayacak. Biz savaş istemiyoruz" dedi.

AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Rusya'ya karşı Kuzey Akım-2 projesinin iptali dahil her türlü yaptırım seçeneğinin masada olduğunu, Ukrayna'ya saldırı durumunda bu seçenekleri kullanmakta tereddüt etmeyeceklerini öne sürdü.

Karşılıklı tehditler ve uyarılarla tırmanan süreçte Rusya'nın Ukrayna sınırına askeri yığınağı devam ediyor. Rusya, **Ukrayna'nın diğer sınır komşusu Belarus'a da askeri yığınak yaparak** Belarus ordusu ile ortak tatbikatlara başladı.

AB ve ABD olası bir Ukrayna saldırısına Belarus'un destek vermesi durumunda bu ülkeye uygulanan yaptırımların daha da ağırlaştırılacağını duyurdu.

ABD ve NATO, Doğu Avrupa'daki NATO üyesi ülkelere asker gönderme kararı aldı. Başkan Biden bu çerçevede 8500 ABD askerinin Doğu Avrupa ve Baltık'taki NATO üyesi ülkelere gönderileceğini açıkladı.

Karadeniz'de uzun süredir devam eden bu gerginliğin sıcak çatışmaya dönüşmemesi için Türkiye'nin devreye girme çabaları olumlu olmakla birlikte şu ana kadar somut bir gelişme yaşanmadı. Rusya Devlet Başkanı Putin'in Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davetini kabul ederek Türkiye'ye geleceğinin açıklanması sürece katkı sağlayabilir.

ABD, KUZEY AKIM 2 DOĞALGAZ BORU HATTINA YAPTIRIM UYGULAYABİLECEĞİNİ AÇIKLADI!

ABD, Ukrayna-Rusya krizinin çözümünde yaşanan tikanlıklar üzerine Kuzey Akım 2 Doğalgaz Boru Hattına yaptırım uygulayabileceğini açıkladı. Kuzey Akım 2, yaptırım kapsamına alınırsa, Rusya hem ekonomik açıdan zarara uğrayacak hem de ABD'nin Avrupalı müttefiklerini ağır bir enerji sıkıntısıyla karşı karşıya bırakacak. Rusya'nın bu tehde karşı Avrupa'ya gaz sevkiyatını kesmesi daha büyük bir enerji krizine kapı aralayacak!

ABD, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırması durumunda Kuzey Akım 2 boru hattının durdurulacağını açıklarken, boru hattının nihai gaz sevkiyat noktası olan Almanya da Ukrayna'ya saldırı halinde projenin yaptırımlarla karşılaşacağını duyurdu. ABD ve NATO, Rusya için ticari ve stratejik açıdan oldukça önemli boru hattının yaptırım kapsamına alınmasının Rusya'yı Ukrayna politikasında gerileteceğini öngörüyor.

Rus doğalgazını Ukrayna'yı By-Pass ederek Almanya'ya ve Orta Avrupa'ya ulaştırmayı hedefleyen 1200 kilometre uzunluğundaki boru hattı Baltık Denizi'nin altından geçerek Almanya'ya ulaşıyor. Rusya'dan Almanya'ya doğalgaz sevkiyatını iki katına çıkartacak boru hattından yılda 55 milyar metreküp gaz pompalanacak. Almanya ve diğer Orta Avrupa ülkeleri halen Rus doğal gazını yapımı 2012 yılında tamamlanan Kuzey Akım boru hattı üzerinden alıyor. Hattın sahibi Gazprom, sevkiyata başlamak için AB prosedürlerinin tamamlanmasını bekliyor. ABD, Avrupa'yı Rus doğalgazına bağımlı hale getireceğini öne sürdüğü boru hattına daha önce de yaptırım uygulamayı gündeme getirmiş ancak AB ve Almanya ABD'nin ülkelerinin içişlerine karışmasına izin vermeyeceklerini açıklamıştı.

Rusya, Ukrayna ile yaşanan krizler nedeniyle son yıllarda bu ülkeyi devreden çıkartacak boru hattı projelerine öncelik veriyor. Halen Avrupa'ya gazın büyük bölümü yine Ukrayna üzerinden gönderilse de Kuzey Akım ve Kuzey Akım 2 hatları Ukrayna'yı By-Pass ederek devreden çıkartan projeler.

Ukrayna yılda yaklaşık 2 milyar Euro transit geçiş ücretini kaybedeceği için hatta karşı çıkıyor. Benzer şekilde Polonya da uğrayacağı ekonomik kayıplar nedeniyle projeye tepkili. ABD ve İngiltere hattın durdurulmasının Rusya'ya ciddi kayıplar yaşatacağını ayrıca Avrupa'yı Rusya'ya enerji bağımlılığından kurtaracağını öne sürerek ortaya çıkacak doğalgaz açığının ABD ve Norveç tarafından LNG ile karşılanacağını savunuyor. Ancak Almanya, Kuzey Akım 2'den gelecek yıllık 55 milyar metreküp ilave gaz ihtiyacı duyuyor. Yükselen enerji fiyatları nedeniyle gemilerle taşınacak LNG'nin pahalıya mal olacağı hesaplanıyor.

Şayet Rusya gündeme getirilen yaptırım tehditlerinin uygulamaya konulması üzerine Ukrayna ve Kuzey Akım üzerinden yaptığı gaz sevkiyatını keser ya da kısarsa AB ülkeleri çok ciddi bir enerji krizi ve çöküş senaryosu ile karşı karşıya kalabilir. Norveç hükümeti, Rusya'nın gazı kesmesi durumunda ortaya çıkacak açığı karşılayamayacağını açıkladı.

ABD bu ihtimali göz önünde tutarak kendisinin ve diğer LNG üreticisi ülkelere (Mısır, Cezayir, Katar, Nijerya vb.) gemilerle Avrupa'ya gaz taşıma görüşmeleri yaptığını duyurmasına karşılık kısa sürede böylesine büyük çaplı bir enerji operasyonun hayata geçirilmesi ve kesintisiz sürdürülmesi oldukça güç. **Kuzey Akım 2 yaptırım tehdidinin Rusya'ya geri adım attırmakta yeterli olamayacağını öngörmekteyim.**

İŞİD'İN YENİDEN DİRİLME ÇABALARI

İŞİD'in uzun bir aradan sonra yeniden ortaya çıkması ve milisleriyle Kuzey Suriye'de YPG-SDG kontrolündeki bölgede İŞİD'lilerin tutulduğu cezaevine saldırması önemli bir gelişme. Rusya'nın BM Daimî Temsilcisi, Suriye'de Şam yönetimiyle anlaşmalara ve uluslararası hukuka aykırı olarak bulunan yabancı silahlı güçlerin ülkeyi terk etmesi talebinde bulundu!

Kuzey Suriye'de Haseke'de SDG ve YPG kontrolünde olan ve İŞİD'lilerin tutulduğu cezaevine yüzlerce İŞİD milisi tarafından saldırı düzenlendi. Cezaevinin kontrolünü ele geçirerek çok sayıda İŞİD'li tutuklunun kaçmasına olanak sağlayan İŞİD saldırısı, SDG-YPG güçlerinin karşı saldırısıyla başarısızlıkla sonuçlandı. 300'den fazla İŞİD'li teslim oldu. Haseke saldırısını Birleşmiş Milletler (BM) gündemine getiren Rusya'nın BM Daimî Temsilcisi Dmitriy Polyanskiy, Rusya yönetiminin ve Devlet Başkanı Putin'in, Suriye'de hukuka aykırı şekilde varlık gösteren

tüm yabancı silahlı güçlerin ülkeyi derhal terk etmesini talep ettiğini söyledi. Rusya'nın Askeri Savunma ve İş Birliği Anlaşması çerçevesinde bu ülkede bulunduğunu, ABD ve başka ülkelere ait silahlı güçlerin Suriye topraklarında hukuka aykırı bir şekilde varlık gösterdiğini belirten Rus Temsilci, ülkenin kuzeydoğusunda kanunsuz bölgeler oluştuğunu öne sürdü.

SDG-YPG kontrolündeki bölgede meydana gelen IŞİD saldırısı; ABD'nin bu bölgede kontrolü sağlayamadığını, IŞİD'in faaliyetine göz yumulduğunu ortaya çıkarttı. Türkiye kontrolündeki İdlib'te HTŞ, Ahrar üş Şam vb. cihatçı gruplar bulunuyor. Rusya'nın itham ettiği 'yabancı güçler' arasında isim vermeden Türkiye'yi de kastettiği anlaşılıyor. Konunun BMGK gündemine taşınması yakında Türkiye üzerinde 'Suriye'den çekil' baskısının artacağını gösteriyor.

Muhtemelen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davetini kabul ederek Türkiye'ye gelecek olan Putin'le yapılacak görüşmelerde **ana gündem maddelerinden birisi Suriye, İdlib ve bu ülkedeki TSK varlığı** olacak. Suriye ve İdlib konusunda Türkiye'nin çekilmesi yönündeki benzer talebin Rus Devlet Başkanı Putin tarafından masaya getirilmesi sürpriz olmayacaktır!

SURİYE'DE BULUNAN YABANCI SİLAHLI GÜÇLERİN ÜLKEYİ TERK ETMESİ TEKRAR GÜNDEMDE!

ABD'nin İsrail-Yunanistan-GKRY doğalgaz boru hattına desteğini çekmesinin ardından AB'den bir başka hamle geldi. AB, İsrail-Kıbrıs-Yunanistan arasında kurulacak denizaltı elektrik enerjisi nakil hattı projesine 657 milyon Euro destek vereceği açıkladı. Türkiye, nakil hattının bir kısmının Türkiye karasularından ve kıta sahanlığından geçmesi nedeniyle geçen yıl nota vermişti. Şimdi ise iktidar, muhtemelen Katar'a olduğu gibi buna da sessiz kalacak!

ABD'nin Doğu Akdeniz Boru Hattı Projesi'ne desteğini çektiğini açıklaması ve bunu Yunanistan hükümetine iletmesinin ardından aynı güzergahtaki bir başka önemli enerji projesine AB'den destek hamlesi geldi. **İsrail-Yunanistan-GKRY** arasında ulusal elektrik şebekelerinin karşılıklı kullanımı çerçevesinde yapım anlaşması imzalanan Eurasia Interconnector denizaltı enerji nakil hattı projesinin AB fonlarından desteklenmesi kararlaştırıldı. 1200 kilometre uzunluğundaki denizaltı enerji nakli kablo sistemi, üç tarafın elektrik üretim ve dağıtım sistemlerinin birbirine entegre edilmesini, enerji tüketimi ve arzının güvenli ve kesintisiz hale getirilmesini, üç ülkenin elektrik ihtiyacındaki açıkların ve iniş çıkışların karşılıklı sistemlerden tedarikini öngörüyor. AB'den ve GKRY Enerji Bakanlığı'ndan yapılan eş zamanlı resmî açıklamada; Eurasia Interconnector Projesi'nin toplam yatırım tutarının üçte birlik kısmının AB kaynaklarından karşılanacağı belirtilerek, denizaltı kablo yatırımına 657 milyon Euro kaynak aktarılacağı kaydedildi. Yunanistan ve GKRY ile elektrik sistemini bütünleştirecek olan İsrail, bu yolla AB elektrik sistemine de entegre olacak. Arz güvenliğini güvenceye alacak. Projenin 1,3 milyar euroluk yatırım finansmanı üç ülkenin kamu kaynaklarının yanı sıra projeyi üstlenecek ve işletmesini yürütecek özel yatırımcılar tarafından karşılanacak. 2023 yılında tamamlanması hedeflenen Euroasia Interconnector hattı dünyanın en uzun su altı elektrik hatlarından biri olacak.

Söz konusu proje güzergahındaki kablo hattının bir bölümünün Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı üzerinden geçmesi, proje sahibi ülkeler ve projeyi destekleyen AB ile Türkiye arasında krize neden olmuştu. Geçen yılın mart ayında anlaşmanın imzalanması üzerine Türkiye Yunanistan ve İsrail ile AB'ye nota verdi.

Euroasia Interconnector hattında yapım aşamasına gelmesi ve AB'nin projeye finansal destek verdiğini duyurması Doğu Akdeniz'de yeni bir gerginliğe yol açabilir. Türkiye'nin İsrail ile normalleşme arayışında olduğu bir aşamada böyle bir kriz yaşanması süreci sekteye uğratabilir. AB, hattın Türkiye kıta sahanlığından geçişi için bir miktar geçiş ücreti ödemeyi kabul ederse büyük olasılıkla iktidar tümüyle ses çıkartmama yoluna gidecektir!

TESTİNİN İÇİNDE NE VARSA DIŞINA O SIZAR

Testinin içinde ne varsa, dışına da o sızar. Türkiye'miz, içi kin ve nefretle dolu, oy için her yolu mubah gören, kibirli bir kişinin elinde, gülüşünü, neşesini, huzurunu, ne yazık ki uzunca bir süredir kaybetti. Milletine hizmet yerine, üstatlarının, "Kininin, öcünün davacısı bir gençlik..." hülyasının değirmenine su taşıyan, bu gözü dönmüş zihniyet, bu kibirli dil; bugüne kadar, milleti bölüp, parçalayarak, kutuplaştırarak, karşısında yapay düşmanlar yaratarak, ömrünü uzatmak için, her türlü nefret suçunu işledi. İşlemeye de devam ediyor.

Kininin Esiri

Kininin esiri bu zihniyet, kimi zaman etnik kimlikler, kimi zaman inançlar, kimi zaman toplumsal cinsiyet üzerinden, milletimizi ötekileştirip, bölüp parçalamaya çalışıyor. Bu amaç için, yeri geliyor Kabataş, yalanlarını tedavüle sokuyor. Yeri geliyor cami mihraplarında, sanatçıları dillerini kopartmakla tehdit ediyor. Yeri geliyor kendisini eleştirenleri, vesayeti altındaki yargıya talimat verip hapse attırıyor. Ve dün, bu kin ve nefretin vücut

bulmuş hali, çocuklarımıza da musallat oldu. 10 yıldır yattığı hapisten, babasını kurtarmak için, kendisinden yardım isteyen bir çocuğumuzu kullandı. Koltuğunu korumak için, küçücük çocukları istismar edecek kadar, gözünün döndüğünü tüm milletimize gösterdi. Böylesi çirkin bir istismarı, siyasi tarihimizde görmedik, duymadık.

Kibirli Ses Duyulduğunda Kanalı Değiştirin

Kin ve nefret şeytanidir, sevgi ve hoşgörü Rahmanidir. Bu nedenle tertemiz çocuk kalplerine, kin ve nefret tohumlarının ekilmesini, asla ama asla kabul edemeyiz. Koltuğunu kaybetme korkusuyla, nefretten, kinden, hınçtan medet uman, siyaseten meflûç bir zihniyetin elinden, çocuklarımızın tertemiz beyinlerini, yüreklerini, mutlaka ama mutlaka kurtarmak zorundayız. Milletimizle birlikte bu nefret dilini, tabi ki sandıkta koparacağız. Ama sandık gelene kadar da, ailelerimizden bir istirhamımız var. Bu kin ve nefretin, evlerinize, çocuklarınızın tertemiz dimağına, ulaşmasına katiyen izin vermeyin. Kin ve nefret tohumlarının, televizyonlardan, radyolardan sızarak, çocuklarımızın akıllarını karıştırmasına fırsat tanımayın. Ebeveyn kontrolünü elden bırakmayın. O kibirli ses televizyondan duyulduğunda, o kibirli yüz ekranda görüldüğünde kanalı değiştirin. Çocuklarımızı zehirlemesine izin vermeyin. Çocuklarımıza sevgiyi, hoşgörüyü öğretin. Çünkü bu toprakların inancında; sevgi; acıyı bal, bakırı ise altın eder.

Akılların Birleşmesini Engellemeye Çalışıyor

Artık açıkça görülüyor ki, yeniden seçilme umudunu yitiren sarayın kibirlisi, kin ve nefret söylemlerini, baskıyı daha da artırmaya kararlı. Kalpleri daha da dağıtarak, akılların birleşmesini engellemeye çalışacak. Çünkü biliyor ki akıllar birleşirse: Atanamadığı için yaşamına kıyan, Şanlıurfalı Murat öğretmen konuşulur. Bankalara, Tarım Kredi Kooperatifi'ne, kredi borçlarını ödeyemediği için, yaşamına kıyan Ardahanlı çiftçi, Fuat Avşar gündem olur. Traktörüne fiyatı iki kattan fazla zamlanan, mazotu koyamayan, bir yılda fiyatı beşe katlanan gübreyi tarlasına atamayan, borca batan çiftçilerimizin, perişan halleri konuşulur. Yüksek elektrik faturalarına dayanamadığı için, soğutucu dolaplarını iade eden bakkalın, buzdolaplarını kapatan kasabın, dikiş makinesini, ütüsünü çalıştıramayan terzinin, hali sorgulanır. Doğal gazı kısılan, elektriği kesilen, üretmediği için, milyarlarca dolarlık kayba uğrayan sanayicinin ve zaten hayat pahalılığının acımasızca ezdiği çalışanlarının, uğradıkları zararlar tartışılır. Kalpler dağınık kalmaz, akıllar birleşirse; hükümetin dünyanın en büyüğü, en modern, en güvenlisi diye pazarladığı, İstanbul Havalimanı karda kapanırken, tek adamın “yetersiz” diye kapattığı, sonra da kendi uçaklarına tahsis ettiği Atatürk Havalimanı'na, bakanların neden inmek zorunda kaldıkları tartışılır. Kibirli şahsım yönetiminin, dolarla, avroyla milyarlarca liralık garanti verdiği, İstanbul Havalimanı'nın hava şartları nedeniyle kapanmasının, kargo terminalinin çökmesinin faturasını, kimin ödeyeceği konuşulur. Hava alanında, yerde kartonların üzerinde yatan yolcuların, çevre yolunda saatlerce mahsur kalan yurttaşlarımızın, zararlarının nasıl tazmin edileceği sorgulanır. Yani sadece geçiş ücretini almayarak bu iş olmaz.

Milletin Gündemine Sahip Çıkacağız

İşte bunun için şahsım yönetimi, kifayetsizliği, basiretsizliği, beceriksizliği, liyakatsizliği, duyulmasın, görülmesin, tartışılmasın diye, kalpleri dağıtarak, akılların birleşmesini engellemeye çalışıyor. Hazreti Mevlana, “Ayırmak değil bizim işimiz, bizim işimiz birleştirmek” diyor. Biz de hem kalpleri, hem de akılları birleştirmekten vazgeçmeyeceğiz. Milletimizin çalınmak istenen geleceğine, çalınmak istenen refahına, huzuruna, çalınmak istenen gündemine, sonuna kadar sahip çıkacağız.

Buna Psikolojide “Yansıtma Hastalığı” Deniyor

Bu müflis bezirgân siyasetinin, kalp gözü millete kapanmıştır. Ne diyor büyüklerimiz “Utancı gidenin kalbi de ölmüş”. İşte bu yönetimin hali tam da bu. İmralı'nın sözcülüğüne soyunacaksınız. Terörist başına hâkim cüppesi giydirmeye kalkacaksınız. Fethullah Gülen'le yan yana poz veren şahsı, Hazine ve Maliye Bakanı yapacaksınız. Ömrü Fethullah Gülen'e övgü düzmekle geçmiş bir kişiyi, daha iki gün önce, Adalet Bakanlığına hem de üçüncü kez atayacaksınız. Sonra da çıkıp, Kuvayı Milliye ve Müdafaa-i Hukuktan neşet eden, Cumhuriyet Halk Partisi'ni, terör örgütleriyle yan yana anmaya cüret edeceksin. Siyasi arsızlığın bu kadarına da pes! Buna psikoloji de “yansıtma rahatsızlığı” diyorlar. Ciddi bir hastalık. Kişi kendindeki kusurları, karşındakine mal ederek, karşındakine yansıtarak, rahatlamaya çalışıyor.

Çocuklarını Yüzüne Nasıl Bakacaklarını Kendileri Düşünsün

İşte karşındakini kendisi gibi zanneden bu kibir abidesi, birde sıkılmadan bizlere diyor ki, “Çocuklarınızın, çocuklarınızın yüzüne bakabilmeleri için, kendilerine çeki düzen vermeleri gerekir”. Allah'a çok şükür. Bizlerin arasından evladına, “Evlerdeki paraları sıfırla” talimatı veren çıkmadı. Evlatlarımızın evlerinden boy boy kasalarda çıkmadı. O kasalardan “dolarlar, avrolar” fışkırmadı. Yine çok şükür bizlerin arasından, 30 yaşındaki bir

İranlı dolandırıcının, “Önüne yatmaya” kalkan bakanlar da çıkmadı. Elbise askılarında, çikolata kutularında, rüşvet almakla suçlanan ve sonrada aklanmadan, bu ülkeye büyükelçi yapılan bakan hiç çıkmadı. Çok şükür bizim alınımız ak. Çoluğumuzun, çocuğumuzun yüzüne, huzurla bakabiliyoruz. Çoluğunun, çocuğunun yüzüne, hangi yüzle bakacaklarını, bunları yapanlar düşünecek. Bizler değil. Hazreti Ali, “Edep, had tanımaktır” diye buyurmuş. Edebi giden ne yazık ki, ne had tanır, ne de hudut... Bir de kendini bilmeyip, sağa, sola nasihat vermeye kalkar.

Bakanlar, Bürokratlar Mevsimlik İşçiye Döndü

Ülkemizde Bakanlar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanları, TÜİK Başkanları tek adam parti devleti rejiminde artık mevsimlik işçiye döndü. Ülkeye “istikrar getirecek” diye pazarlanan, Ucube Şahsım Rejimine, ne bakan, ne de bürokrat dayanıyor. Bu ucube rejim, 3 yıl 6 ay 20 gündür fiilen yürürlükte. 3 yıl 6 ay 20 günde, tam 7 tane Bakan değişti. Yine son 3,5 yılda; 3 Hazine ve Maliye Bakanı, 4 Merkez Bankası Başkanı, 5 de TÜİK Başkanı gördük. Son TÜİK Başkanı da, daha yılını tamamlayamadan, hem de “kul hakkı yemem” dedikten hemen sonra, “Vay sen kimsin de kul hakkı yemem” diyorsun denerek, Ocak ayı enflasyonunu dahi açıklamaya vakit bulamadan görevinden alındı. Kuralları belli olan teknik bir iş yapan TÜİK’e, acaba neden Başkan dayanmıyor? Bence amaç, burayı “Tayyib’i Üzmeyen İstatistik Kurumu” haline getirmek.

Enflasyon Raporu Başka Söylüyor, Saray ve Bakanı Başka

Ocak ayına ait enflasyon rakamları, Perşembe günü açıklanacak... Hükümetin yeni yıla girerken yaptığı dev zamlar, Türk parasını pul etmesinin fiyatlara yansımaları, üretici fiyatlarındaki yüzde 80’lik artışın, tüketici fiyatlarına etkisi, meyve ve sebze fiyatlarındaki olağanüstü artışlarında katkısıyla, Ocak ayı enflasyonunun, yüzde 13 ila yüzde 16 arasında bir yerde olacağı, şimdiden belli. Uzmanlar bunu yazıp çiziyor. Ocak ayında 12 aylık enflasyonda böylece yüzde 50’yi aşacak. Zaten Merkez Bankası da, Şubat-Haziran döneminde, enflasyonun yüzde 50-55 arasında kalabileceğini, son Enflasyon Raporuyla kamuoyuna açıklamıştı. Şimdi durum bu kadar açık ama her ne hikmetse sarayın kibirlisi ve de yeni atadığı Nebati Bakan, pembe enflasyon tabloları çizmeye başladılar. Bu iş nasıl olacak? Herhalde sürekli TÜİK başkanı değiştirerek. Her seferinde daha fazla kul hakkı yemeye teşne, emir kulu bürokrat atayarak... Millettin cebini yakan elektrik faturalarının, TÜFE’deki ağırlığını törpüleyerek... Nasıl Merkez Bankası faizini işlevsizleştirdilerse, nasıl Merkez Bankasının bağımsızlığını bitirdilerse, TÜİK’in de güvenilir istatistik üretme işlevini, tamamen bitirerek. Kurumu sarayın istediği rakamı, tabelaya yazar hale getirerek.

Kimse Uyardı Demesin

Ama kimse uyardı demesin. Artık enflasyon rakamlarında en ufak bir kuşku olursa, bunun müsebbipleri, kendilerini yargının huzurunda bulur. Arjantin’de, Yunanistan’da, Brezilya’da yaşananlar, Genel Başkanımızın uyarıları, herkesin kulağına küpe olmalıdır. Özellikle bürokratların.

Mugalatayı Bırakın Kalan Gazı Açıklayın

Veriler konusunda bol tezvirat yaşanan bir başka alan da, Türkiye’nin doğalgaz depolarının durumudur. EPIAŞ daha önce ülkemizin doğalgaz deposundaki stoku, gün, gün açıklıyordu. En son açıklanan veri; 18 Ocak tarihinde takıldı kaldı. O tarihte doğalgaz rezervlerinin, yüzde 30’lara kadar gerilediği görülüyordu depolardaki. Son iki haftalık veriye artık ulaşamıyoruz. Tuz Gölü’ndeki stoklarla ilgili veriler ise, “Veri bulunamadı” denerek, tamamen karartılıyor. Anlaşılan Tuz gölünde, 1 metreküp bile doğalgaz bırakmamışlar. Ama AK Parti Genel Başkanı çıkıyor, “Bizim böyle bir sıkıntımız yok, doğal gazımız var, Tuz Gölünün altında stoklarımız var” diyerek, zaman kazanmaya çalışıyor. Peki Tuz Gölü’nün altında yeterli doğalgaz stoklarınız varsa neden verileri karartıyorsunuz, niye buna ihtiyaç duyuyorsunuz? Gün gün açıkladığınız verilere neden sansür uyguluyorsunuz? Mugalatayı bırakacaksınız. Depoda ne kadar gaz kaldı, çıkıp onu açıklayacaksınız.

Zor Günler Bizi Bekliyor

Sayın Genel Başkanımız, Ağustos’tan bu yana, “Doğalgaz stokunu tahkim edin” diyerek sizi kaç defa uyardı. Ama bu kibir abideleri söz dinlemedi. Bu ay sanayiye verilen doğalgazda yapılan yüzde 40, elektrikte de üç günlük kesintinin ardından, önümüzdeki ayda da sanayiye verilen doğalgazda, yüzde 20 kesintinin devam edeceği açıklandı. Sanayiciye kesintiye uymazsanız, gazınız kesilecek diyen uyarılar, halen gidiyor. Madem gazınız var sanayicinin gazını niye kısıyorsunuz? Bu kesintiler ne kadar sürecek? Bunu bir belli edin, açıklayın. Kış ağır geçiyor. İran doğal gazındaki basınç sorunu devam ederse, bu basıncı da “tırnak içinde” söylüyorum, gaz tedarik anlaşmalarının yenilenmesindeki basiretsizlik ve stok yönetimindeki beceriksizlikler nedeniyle, çok daha zor günler bizi bekliyor.

En Pahalı Enerji Olmayan Enerjidir

Ne yazık ki Cumhuriyet tarihimizde görmediğimiz, büyük bir enerji krizi yaşıyoruz. Son bir yılda; sanayide kullanılan doğal gazda yüzde 435, elektrik üretiminde kullanılan doğal gazda, yüzde 290 zam yapıldı. Yine sanayide kullanılan elektriğe; yüzde 200 civarında zam geldi. Ama bu zamlara rağmen sanayicimiz, elektrik bulamıyor, enerji bulamıyor, gaz bulamıyor. Buradan söylüyorum, en pahalı enerji, olmayan, erişilemeyen enerjidir. Bunun faturası ekonomimize çok ağırdır. Dün pandemi sürecinde enerji fiyatları hızla düşüken kontratları yenilemeyenler, şimdi Azerbaycan'dan Rusya'dan çok yüksek fiyatlarla, doğalgaz almak zorunda kaldılar. Spot piyasadan yüksek fiyatla alınan LNG de cabası... Ülkemizin enerji arz güvenliğiyle kumar oynayan ve kaybeden bu kifayetsiz yönetimin sebep olduğu, yüksek enerji maliyetleri de, yüksek enflasyon olarak, yüksek elektrik faturaları olarak milletimizin sırtına yükleniyor.

Avantajlarımızı Kaybediyoruz

Ama en az bunun kadar vahimi, sanayicimize, ihracatçımıza, dışarıdaki müşterilerin güveni hızla azalıyor. "Türkiye enerji krizi yaşıyor, taahhüdünü yerine getiremeyebilir. O zaman bizde yeni üretim üsleri arayalım" diyorlar. Vatandaşımıza iş imkânları azalıyor. Pandemi sonrasında, ülkemiz için ortaya çıkan avantajları, beceriksiz yönetim nedeniyle hızla kaybediyoruz.

Evlerden "Hakkımı Helal Etmiyorum" Feryatları Yükseliyor

Evlerimizdeki enerji faturaları gerçekten çok can yakıyor. Nereye gitsek millet evine gelen faturayı gösteriyor. Özellikle elektrik faturaları, milletimizi perişan etmeye başladı. İnsanların evlerinden "hakkımı helal etmiyorum" feryatları yükseliyor. Milletten bedduaları arşa çıkıyor. Sarayın ampulleri cayır cayır yanarken, vatandaşlarımız 500 liralık elektrik faturalarını, nasıl ödeyeceğim diye kara kara düşünüyor. Benzine, mazota yapılan zamlar da cabası... Dolar 13,5 lira civarında sabitlendi diye övünüyorlar. Ama benzin ve mazot fiyatları başını aldı gidiyor. Son bir yılda, benzine yüzde 94, mazota yüzde 115 zam yaptılar. Yeni zamların eli de kulağında. 2 Şubat'ta benzin ve motorine, 60 kuruş daha yeni zam yapılacağı söyleniyor.

20 Aralık'tan Bu Yana Yapılan Zamları Geri Alın

Buradan sesleniyoruz, madem Doları 18 Liradan düşürdük diye övünüyorsunuz. O zaman 20 Aralık'tan bu yana, gazda, elektriğe, akaryakıtta yaptığınız tüm zamları geri alın. Millet bunun nedenini anlamadı. Kış günü insanları perişan etmekten vazgeçin. Gazdan, bebek bezinden, undan, tuzdan, milletin yediğinden, içtiğinden aldığınız vergilerden vazgeçin.

Herkes Mersin'e Saray Tersine

Tüm dünya enflasyonla mücadele için, elindeki tüm silahları kullanıyor. ABD Merkez Bankası Mart ayından itibaren faizleri artıracığını artık ayan beyan söylüyor. Brezilya, Rusya, Meksika gibi ekonomiler, üretici fiyatlarından, tüketici fiyatlarına gelen dalgayı, faiz silahıyla kırmaya çalışıyor. Ama herkes gidiyor Mersin'e, saray gidiyor tersine. Sarayın kibirlisi, "Faizi indireceğiz ve indiriyoruz. Bilin ki enflasyon da inecek, daha da düşecek" diyor. Ama ne enflasyonun, ne de vatandaşın ödediği faizin düştüğü yok. Bu kafayla bunun düşeceği de yok. Madem enflasyon düşecekti neden bu ay politika faizini, sıfırlamaya cesaret edemediniz? Neden yüzde 14'te bıraktınız? Enflasyon bu ay yüzde 50'yi aşacak. Niye buna seyirci kaldınız? Yine vatandaşın muhatap olduğu faizler, son dört aydır düşmek bir yana, arttıkça arttı. İhtiyaç kredilerinin faizi 8 puan, taşıt kredilerinin faizi 7 puan sıçradı. Ticari krediye yüzde 46 faiz isteyen bankalar olduğunu duyuyoruz. Yine Hazine'nin beş yıllık borçlanma faizi 7 puan birden arttı.

BDDK Ne Zaman Harekete Geçecek?

Tüm bunların sorumlusu şimdi çıkmış, özel bankaları sömürü çarkını devam ettirmekle suçluyor. Millete kamu bankalarına gidin diyerek, hem Sermaye Piyasası, hem de Bankacılık Kanununu alenen paspas ediyor. Erdoğan'ın bu sözüne, Bankalar Birliği acaba ne zaman cevap verecek? BDDK ne zaman bu sözler hakkında işlem yapacak?

Serbest Piyasa Ekonomisinden Uzaklaşıyoruz

Ülkemiz ne yazık ki giderek, serbest piyasa ekonomisinden uzaklaşıyor. İşte en son 29 Ocak tarihinde yayımlanan bir tebliğle, bankaların referans faiz oranına sınır getirildi. Aynı gün Sarayın kibirlisi, "Faizi indireceğiz ve indiriyoruz" diyerek, Merkez Bankası Para Politikası Kuruluna, Şubat ayında alacağı faiz kararını, şimdiden tebliğ etti. Anlaşılan korktukları için, bu ay pas geçtikleri faiz indirimini, Şubat ayında yapmaya kararlılar. Politika faizi, Nebati Bakanın Aralık ayında ağzından kaçırdığı, yüzde 12'ye çekilecek. Bakalım yüzde

50'ye çıkan enflasyon ortamında, yüzde 12 faizi dayatarak, paramızın değerini nasıl koruyacaklar? Merkez Bankası kerameti kendinden menkul, liralaşmayı nasıl sağlayacak?

Sonucu Belli Bir Kumar: Takla Atarız

Şimdi Hazine ve Maliye Bakanlığı, "Kur Korunmalı Mevduatla ilgili Kamu Spotu" yapmış. Televizyonlarda boy boy bu kamu spotu yayınlanıyor. Ne diyor? "Haydi! sen de TL'ye değer kat; sen kazan ki, Türkiye kazansın" diye, bir de akıllara zarar, slogan bulmuşlar. Türk Lirası mevduatı dolara endeksleyerek, TL'ye nasıl değer katılacak? Bunu bana bir açıklasınlar, bize bir açıklasınlar. Döviz kurları arttığında, Hazine'nin ve dolayısıyla vergi mükelleflerinin yükü artarken, Türkiye bu işten ne kazanacak, nasıl kazanacak? Bu ikisinin bir arada olması mümkün değil. ABD Merkez Bankasının, faizleri artırmaya başlayacağı bir dönemde, milletimizin cebindeki pey sürerek, tıpkı doğalgaz da olduğu gibi, sonucu belli bir kumar oynamaya, kimsenin hakkı yoktur. Bu politikayı sürdüremezler. Uyarıyoruz: Takla atarız.

Geleceğimiz Körfez Sermayesine Ve Yandaşlara Peşkeş Çekiliyor

Bu takladan çok güvendiğiniz, Körfez şeyhlerinin parası da sizi kurtaramaz. Körfezin emlakçıları bugünlerde, "Beklediğimiz müjde çok şükür çıktı" diyerek, Talan İstanbul Projesi için, 17 Ocak'ta askıya çıkan imar uygulamasından, sevinçle bahsetmeye başladılar. Körfez şeyhlerine hizmet eden bu emlakçılar, "Talan İstanbul Projesi" etrafındaki, tarım arazilerinin imarlı arsaya dönüşeceğini, tarlaları kapatmış yabancı müşterilerine müjdelediler. Parsel numaralarını, Talan İstanbul etrafındaki kupon arazileri, müşterilerine pazarlamaya başladılar. Tabi sadece Körfez Baronlarının değil, damadın da buralarda kupon arazileri olduğunu tüm Türkiye biliyor. Garip gurebanın çoluğu çocuğu, miting meydanlarında istismar edilirken, millete ipteki cambaz gösterilirken, ülkemizin arsaları, çocuklarımızın geleceği, Körfez sermayesine ve yandaşlara peşkeş çekiliyor. Millete yerlilik, millilik edebiyatı yapılıyor, ülkemizin en güzel tarım arazileri, en stratejik alanları yabancıların eline teslim ediliyor. Doların yeşili için, şehit kanlarıyla vatan yapılmış topraklarımızı, yabancılara peşkeş çekmeye hazırlanıyorlar. Ama bizim bu peşkeşe asla izin vermeyeceğimizi herkes biliyor. Bunu defalarca söyledik, defalarca açıkladık. Son 3 yıl 6 ay 20 günde yaşadığımız acı tecrübeler, bu ucube rejimin ülkemize çok dar geldiğini net bir şekilde ortaya koyuyor.

Ülkemizin İhtiyacının Ne Olduğunu Biliyoruz

Biz bu ülkenin ihtiyacı olan elbisenin modelini de, nasıl dikileceğini de çok iyi biliyoruz. Ülkemizde; "Adaleti sağlayarak", "Üretmek büyüterek", "Hiç kimseyi geride bırakmayarak, herkesi kucaklayarak", "Sürdürülebilir politikalarla" yeni ve güçlü bir kalkınma stratejisiyle; ülkemize hak ettiği, son model elbiseyi giydireceğiz. Devlet vatandaşıyla, özel sektörle yeni, çağdaş, katılımcı ve hesap veren bir kurumsal işbirliği içinde hareket edecek. Ülkemizin dijital altyapısını, dünyadaki gelişmiş ülke standartlarına getireceğiz. Yeşil mutabakata uyum sağlayacağız. Gıda ve sağlıkta kendimize yeterli hale geleceğiz. Bunun için kamucu politikalar uygulayacağız. Orta gelir tuzağından çıkacağız. Dünyada ilk on büyük ekonomi arasına gireceğiz.

İlk İşimiz Stratejik Planlama Teşkilatını Kurmak

İktidara gelir gelmez ilk işimiz, bu elbiseyi dikeceğimiz kumaşın, eksiğini gediğini anlamak için, Stratejik Planlama Teşkilatını kurmak olacak. Hızla hareket edeceğiz. Derhal mevcut iktidarın açıklamadığı, bilgi vermediği, gizlediği borcu, harcı, devletin, milletin kasasının durumunu tespit edeceğiz. Sonrada Ekonomik ve Sosyal Konseyi toplayacağız, toplumun tüm kesimlerinin görüşünü alarak elbiseyi dikmeye başlayacağız. İstisare edeceğiz. Adil olacağız. Yükü de, kazancı da adaletle paylaşacağız. Bütün bunları "Üç Yeni K" ile yapacağız. Yeni kadrolar, Yeni kurumlar, Yeni kurallar. Biz ülkemizi rahatlatmak, milletimize şahsım hükümeti döneminde, yitirdiklerini geri vermek, kaybettiklerinin hesabını sormak, patinaj yapan rejimin bize kaybettirdiği zamanı, telafi etmek için hazırız.